

Fylkesmannen i Buskerud

Årsrapport 2016

Innholdsliste

Innholdsliste	2
1 Fylkesmannens beretning	4
1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse	4
1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året	4
1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater	5
Sted, dato og fylkesmannens signatur	5
2 Introduksjon til embetets hovedtall	6
2.1 Embetet og samfunnsoppdraget	6
2.2 Organisasjon og ledelse	6
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	7
3 Årets aktiviteter og resultater	11
3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater	11
Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	11
Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	11
Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	11
Hovedmål 4 - Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	11
3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	11
3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk	11
3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet	13
3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap	14
3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven	15
3.1.1.5 Øke tilgjengelighet og kapasitet, samt styrke kvalitet og innovasjonsevne i helse- og omsorgssektoren og i folkehelsearbeidet	15
3.1.1.6 Økt kapasitet og kompetanse om psykisk helse og rus, med satsing på bedre forebygging og sammenhengende tjenester	16
3.1.1.7 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester	17
3.1.1.8 Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring	18
3.1.1.9 Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er redusert og forurensning skader i så liten grad som mulig helse og miljø	19
3.1.1.10 God økonomiforvaltning i kommunene	19
3.1.1.11 Kommunereform	20
3.1.1.12 Økt verdiskaping i landbruket	20
3.1.1.13 Bærekraftig landbruk	21
3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	22
3.1.2.1 Godt tjenestetilbud for barn og unge	22
3.1.2.2 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv	23
3.1.2.3 Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket	23
3.1.2.4 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring	23
3.1.2.5 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer	25
3.1.2.6 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktnings situasjonen	25
3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	26
3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling	26
3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning	29
3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester	32
3.1.3.4 Økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende	35

3.1.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	36
3.1.4.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene	36
3.1.5 Gjennomførte evalueringer	37
3.1.6 Særskilt om oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i Virksomhets- og økonomiinstruks	37
3.2 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet	37
3.3 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk	70
3.4 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat	71
4 Styring og kontroll i embetet	72
4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging	72
4.1.1 Embetets risikostyring	72
4.1.2 Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak	72
4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet	72
4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)	72
4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet	72
4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende	73
5 Vurdering av framtidssikter	74
5.1 Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt	74
5.2 Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt	74
6 Årsregnskap	75

1 Fylkesmannens beretning

1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse

Fylkesmannen i Buskeruds måloppnåelse i 2016 har i all hovedsak vært god. Vi har måttet prioritere strengt, og de oppgavene vi ikke har utført i tilstrekkelig grad, er basert på risikovurderinger og varslet til våre oppdragsgivere. Dette gjelder særlig på helse- og forurensningsområdene. Nærmere beskrivelser fremgår i de neste kapitlene.

Driftsresultatet for 2016 viser et mindreforbruk på 950 000 kroner som vi søker overført til 2017. Fra 2015 overførte vi 980 000 kroner, så vi har disponert bevilgningen på kapittel 0525 godt.

Oppfølging av omorganiseringen i 2015 ble sluttført gjennom avslutningen av vårt lederutviklingsprogram på våren og en evaluering av omorganiseringen på høsten. I løpet av høsten gjennomførte vi både en brukerundersøkelse rettet mot kommunene og en medarbeiderundersøkelse i embetet. Embetet fikk svært gode tilbakemeldinger i brukerundersøkelsen.

Resultatene fra medarbeiderundersøkelsen og evalueringen etter omorganiseringen ble behandlet på en vellykket personalsamling for hele embetet i november.

Medarbeiderundersøkelsen belyste flere utfordringer i embetet, blant annet på områder som digitalisering, samarbeid mellom avdelinger og intern kommunikasjon. Vi har laget en plan for å møte disse utfordringene og er godt i gang med gjennomføringen. Problemstillinger, innspill og forbedringsforslag fra personalsamlingen blir også fulgt opp i 2017.

1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året

Overordnet virksomhetsplan for 2016 inneholdt fire prioriterte satsingsområder:

1. Kommunereformen

Arbeidet med kommunereform var en høyt prioritert oppgave. Vi deltok på mange politiske møter og folkemøter i kommunene i løpet av første halvår. Andre mai presenterte vi en foreløpig skisse til ny kommunestruktur i Buskerud, basert på de kommunestyrevedtakene som forelå på daværende tidspunkt. Endelig tilråding var i hovedsak lik skissen.

2. Flyktnings situasjonen

Vi planla et betydelig arbeid for å understøtte nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktnings situasjonen i 2016, basert på erfaringene fra slutten av 2015. Prognosene slo ikke til, og behovet ble betydelig mindre enn planlagt.

3. Klimapolitikk

Vi satte i 2016 i gang et arbeid for at embetet skulle være en regional kompetansebase for norsk klimapolitikk. Både på vinterens kommunesamling og på vårens ordfører- og rådmannssamling var klima et viktig tema. Det er imidlertid et stort arbeid å redusere klimautslippene fra de store utslippssektorene i fylket. Informasjon om statlig støtteordning for å redusere klimagassutslipp har vært viktig i dialogen med kommunene. Arbeidet med klima vil prioriteres også i 2017.

4. Restanser og saksbehandlingstid

På helseområdet har vi prioritert å redusere saksbehandlingstid og antall restanser. Fra 1. januar 2016 til 1. februar 2017 har restansene på tilsyn blitt redusert fra 126 til 60 saker. I samme periode har vi redusert restansene på klagebehandling av rettighetssaker fra 82 til 42 saker. Vi prioriterte å slutføre gamle saker. Dette har redusert restansene kraftig, men vi har dessverre ikke nådd kravene til saksbehandlingstid for 2016. Vår ambisjon er nå å sikre at den gode kontrollen vi har etablert i saksbehandlingen opprettholdes. Dette er viktig for å sikre enkeltpersoners rettsikkerhet på helse- og omsorgsområdet, og for at våre avgjørelser i tilsynssaker skal oppleves som relevante for de involverte.

De nye helsekravene i førerkortreformen førte i annet halvår 2016 til et økt behov for utadrettet arbeid med opplæring og veiledning. For å sikre god kunnskap om de nye helsekravene prioriterte vi i en overgangsfase å legge inn ekstra ressurser på opplæring, samtidig som den løpende saksbehandling ble noe nedprioritert.

Andre prioriteringer

Vergemål

På vergemålsområdet prioriterte vi å være mest mulig tilgjengelige for våre verger og myndlinger på telefon, ved møter og gjennom samlinger og annen opplæring. Vi har særlig prioritert oppgaver som har sikret interessene til de mest sårbare av våre brukere. Det omfatter rask oppnevning av verger for mindreårige og oppfølging av representanter for enslige mindreårige asylsøkere.

Barn og unge

Viktige prioriteringer på barnehage-, utdanning- og barnevernsområdet var også i 2016 flyktnings krav på tjenester og utsatte barn og unges behov for koordinerte tjenester. Vi opplevde å få stadig flere tverrfaglige og komplekse saker, der grensesnittet mellom de

enkelte tjenestene ofte var utfordrende. Barn og unges lærings- og omsorgsmiljø i barnehage og skole har også vært en prioritet i 2016.

Kommuneøkonomi

Vi fulgte ROBEK-kommunene Nedre Eiker og Hole tett gjennom hele 2016. Gjennom deltakelse i et utviklingsnettverk i regi av KS har vi hatt et svært fruktbart samarbeid med begge kommunene. Målsettingen med samarbeidet har vært å få til en felles situasjonsbeskrivelse, god økonomistyring og samarbeid mellom administrasjon og politikere. Dette har bidratt til en positiv utvikling i begge kommunene. Denne utviklingen har imidlertid ikke vært tilstrekkelig for å kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne i Nedre Eiker. Gjennom hele høsten bisto embetet derfor med økonomiske analyser og tydeliggjøring av kommunens økonomiske utvikling. Nedre Eiker fattet før årsskifte vedtak om å danne en ny kommune sammen med Drammen og Svelvik.

Kommunikasjon

Vi la stor vekt på kommunikasjonsarbeid i forbindelse med kommunereformen i 2016. Det resulterte i en rekke medieoppslag og flere kronikker. Blant annet arrangerte vi i mai en pressekonferanse der Fylkesmannens foreløpige skisse til kommuneinndeling i Buskerud ble presentert.

Arbeidet med å forbedre kommunikasjonsarbeidet har gitt resultater. Nyhetssakene vi la ut på nettsiden ble ofte ordrett gjengitt på mediens nettsider. Fagsjefene har tatt medietreningskurs og blitt mer bevisste på å få ut mediesaker, de tar oftere initiativ og er blitt mer profesjonelle på å svare media, ikke minst i vanskelige saker.

1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater

2016 ga oss som embete utfordringer med sykefravær i ledelsen, personalutfordringer og behov for ekstraordinær styrking av bemanningen på det helsefaglige området. På tross av dette har embetet nådd resultatkravene, og vi vurderer måloppnåelsen som god.

På miljøvernrådet har arbeidet med forurensningssaker og tilsyn vært krevende på grunn av tap av kompetanse og sykdom. Etterslep av restanser og saksbehandlingstiden på konsesjonssaker har derfor økt, og vi har ikke fått utført alle planlagte tilsyn på industrivirksomheter.

2016 har vært preget av store og komplekse tverrfaglige saker som faglig bistand i samferdselsprosjektet med planlegging av E16/Ringriksbanen innenfor plan og miljø.

Vi har hatt en stor økning i innkomne klagesaker etter plan- og bygningsloven i 2016. Denne utviklingen er noe uventet ettersom vi hadde forventet en nedgang i klagesaker etter endringen i plan- og bygningsloven i 2015 der færre tiltak ble gjort søknadspliktige.

Sted, dato og fylkesmannens signatur

Drammen, 28. februar 2017.

Runar Schau Carlsen (sign.)

Fungerende fylkesmann

2 Introduksjon til embetets hovedtall

2.1 Embetet og samfunnsoppdraget

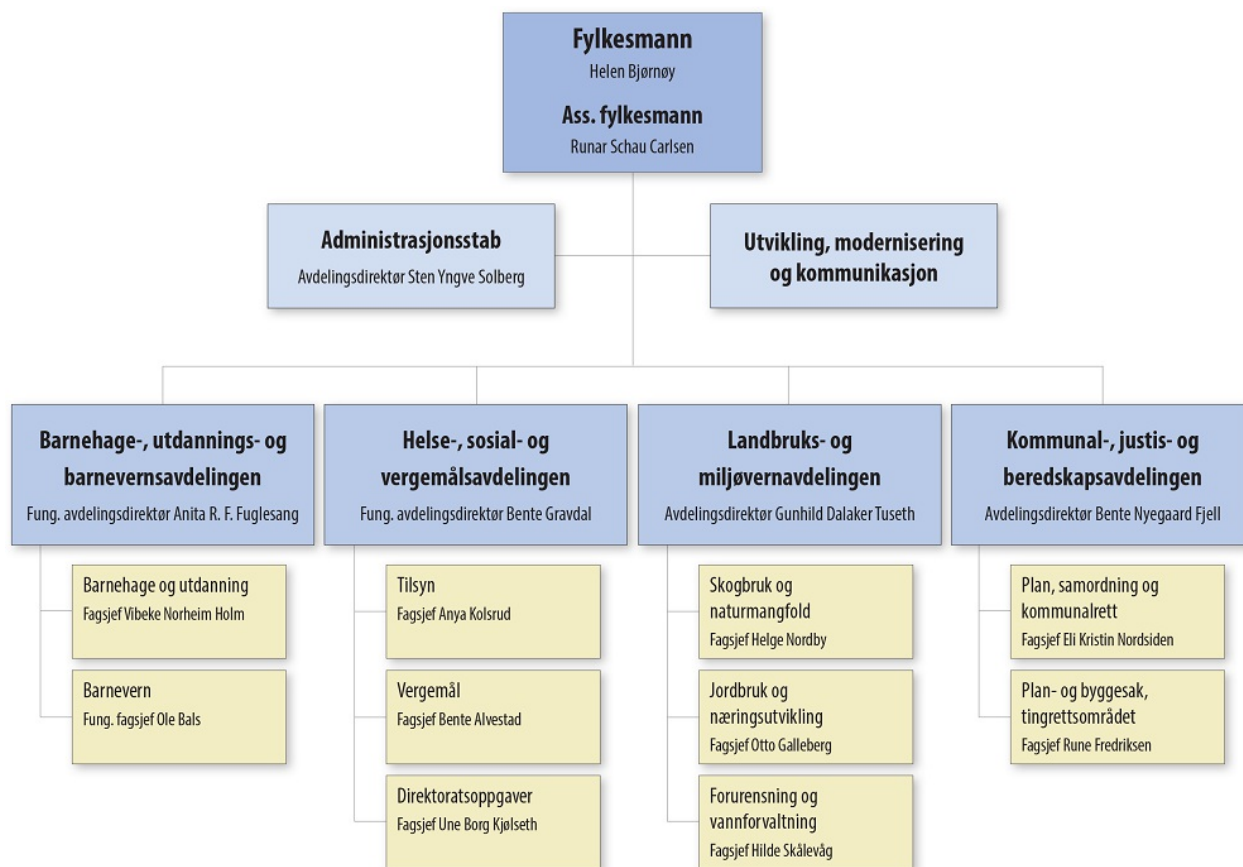
Fylkesmannen er statens representant i fylket, og er administrativt underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Embetet utførte i 2016 faglige oppdrag for 11 departementer og en rekke direktorater og tilsyn, i tillegg til oppgaver for Kongehuset. Embetet har fire viktige roller som beskriver samfunnsoppdraget:

- Som [iverksetter av nasjonal politikk i fylket](#). Fylkesmannen er regional sektormyndighet for flere departementer på en rekke viktige politikkområder.
- Som [samordningsmyndighet](#). Fylkesmannen skal blant annet samordne statlige virksomheter og deres arbeid mot kommunene.
- Som [rettssikkerhetsmyndighet](#). Fylkesmannen skal sørge for rettssikkerheten for den enkelte innbygger, virksomheter og organisasjoner. Vi er klageinstans for kommunale vedtak og tilsynsmyndighet på sentrale velferdsområder som forvaltes av kommunene.
- Som [informasjons- og kunnskapsformidler](#). Fylkesmannen skal holde sentrale myndigheter orientert om viktige spørsmål i fylket og om hvordan nasjonal politikk virker i vårt område. Vi skal formidle relevant informasjon til kommunale, fylkeskommunale og statlige organer.

Vi samarbeider med omkringliggende embeter på flere fagområder. I 2016 hadde vi utstrakt samarbeid med kommuner, fylkeskommuner og andre statlige virksomheter. Spesielt kan vi nevne oppfølging av statlig reguleringsplan ved etablering av ny E16/Ringeriksbane.

Vi gjennomførte også i 2016 vår årlige ordfører- og rådmannskonferanse for samtlige kommuner i fylket. Vi har også faste kontaktpunkter med flere ulike myndigheter, og deltar i flere nettverk og partnerskap der også andre aktører enn de kommunale og fylkeskommunale er involvert.

2.2 Organisasjon og ledelse

Fylkesmannen i Buskerud ledes av fylkesmann Helen Bjørnøy og assisterende fylkesmann Runar Schau Carlsen. Embetet holder til i Statens hus i Drammen. Runar Schau Carlsen fungerte som fylkesmann i Helen Bjørnøys sykefravær høsten 2016.

Embetet er bygget opp av to stabsenheter og fire fagavdelinger i tillegg til ledelsen. Strategisk ledergruppe består av ledelsen, avdelingsdirektørene og kommunikasjonsrådgiver. Den faglige oppfølgingen i avdelingene er delegert til ti fagsjefer, som sammen

med strategisk ledergruppe utgjør embedets ledergruppe. Fagsjefene har både personal- og saksbehandleransvar for sine faggrupper.

Vi hadde 31.12.2016 110,5 årsverk fordelt på 142 ansatte, jamfør tabellene "Årsverk og lønnsutgifter" og "Tilstandsrapportering om likestilling".

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Nøkkeltallene i tabellene "Budsjetavvik" og "Regnskapstall sortert på poster" avviker fra årsregnskapet for 2016. Ifølge DFØ er det en føring som ikke er fanget opp i nøkkeltallrapporten, mens tallene i årsregnskapsrapporten er korrekte.

	Årsregnskap 2016	Nøkkeltall 2016	Avvik
Regnskapstall post 052501	79 439 864	79 402 167	37 697
Budsjettavvik	949 733	987 430	37 697

Andel administrasjon av totalt antall årsverk

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum, andel administrasjon	Økonomi	Lønn	IKT	Personal	Arkiv	Resepsjon og sentralbord	Antall årsverk totalt
Antall årsverk	16.0 %	2.9	1.0	3.1	2.0	5.8	2.9	110.5

"Antall årsverk totalt" er hentet fra tabellen "Årsverk og lønnsutgifter" for å sikre lik rapportering. Ett årsverk tilhørende avdelingsdirektør i administrasjonen er fordelt forholdsmessig mellom fagområdene. 20 % av lønnskostnadene på servicetorget (resepsjon og sentralbord) dekkes av andre leietakere i Statens hus og er trukket ut av beregningen. Et halvt årsverk på fylkesmannens forværelse og et halvt årsverk på forværelset i helse-, sosial- og vergemålsavdelingen er lagt inn på fagområdet "Resepsjon og sentralbord".

Administrativ kostnadsdekning

Betegnelse på rapporteringskrav	Tall i 1000 kr.
Administrativ kostnadsdekning	8 474

Administrativ kostnadsdekning økte fra 6,8 millioner kroner i 2015 til 8,4 millioner kroner i 2016. Deler av denne økningen skyldes konsekvent avlønning på kapittel 0525, også av fagmiddelfinansierte stillinger. I 2016 var det bare medarbeidere som jobbet med vergemål, sosiale saker og barnevern som ble lønnet over fagkapitler, i tillegg til en gebyrfinansiert stilling på miljøområdet. I 2017 budsjetterer vi med både lavere lønnskostnader og lavere administrativ kostnadsdekning.

Budsjettavvik

Betegnelse på rapporteringskrav	
Budsjettavvik (kr)	987.0
Budsjettavvik (%)	1.2 %

Nøkkeltallene viser at Fylkesmannen i Buskerud har et budsjettavvik på 987 430 kroner i 2016. Årsregnskapet for 2016 viser et budsjettavvik på 949 733 kroner. Differansen er på 37 697 kroner.

Driftsutgifter og lønn

Driftsutgifter	79 147.0
Lønn 052501	66 797.0
Lønnsandel av driftsutgifter	84.4 %

Husleie

Husleie (tall i 1000 kr)	11 989
Husleie (% av driftsutgifter)	15 %

Journalposter

Betegnelse på rapporteringskrav	Journalposter totalt	Antall journalposter i ePhorte	Antall journalposter i vergemåls-ePhorte
Antall journalposter	65 570	42 677	22 893

Fullstendighetserklæringer er lagt inn i vergemåls-ePhorte som en journalpost med flere vedlegg.

Medarbeiderundersøkelsen

Betegnelse på rapporteringskrav	Differanse 2016-2014	Gjennomsnittlig score for 2016	Gjennomsnittlig score for 2014
I vårt embete stimuleres det til læring og samarbeid på tvers av avdelingene	- 3.2	0.0	3.2
I vårt embete utvikler vi oss faglig ved gjensidig kontakt med andre embeter	0.0	3.6	3.6

Spørsmålet om læring og samarbeid på tvers var ikke med i undersøkelsen for 2016.

Regnskapstall sortert på poster

Betegnelse på rapporteringskrav	2016
052501	79 402
052521	3 969
Post 01 (unntatt 052501)	21 698
Post 20-29 (unntatt 052521)	50 741
Post 30-39	2 329
Post 40-49	0
Post 60-69	112 340
Post 70-79	14 235
Post 80-89	933

Nøkkeltallene viser at Fylkesmannen i Buskerud har belastet kapittel 0525 post 01 med 79 402 167 kroner i 2016. Årsregnskapet for 2016 viser en belastning på 79 439 864 kroner. Avviket er på 37 697 kroner.

Aldersfordeling

Totalt antall ansatte pr. 31.12	Antall ansatte under 20 år	Antall ansatte 20 - 29 år	Antall ansatte 30 - 39 år	Antall ansatte 40 - 49 år	Antall ansatte 50 - 59 år	Antall ansatte over 60 år
142	1	10	27	36	42	26

Årsverk og lønnsutgifter

Betegnelse på rapporteringskrav	Rapporteringsåret
Gjennomsnittlig totalt antall årsverk for aktuelt år	110.51
Gjennomsnittlig årsverk for kvinner	75.05
Gjennomsnittlig årsverk for menn	35.46
Gjennomsnittlig årsverk for faste stillinger	100.49
Gjennomsnittlig årsverk for midlertidige stillinger	10.02
Gjennomsnittlig lønnsutgifter per årsverk	44 282.00
Gjennomsnittlig lønnsutgifter per årsverk for kvinner	42 885.00
Gjennomsnittlig lønnsutgifter per årsverk for menn	47 408.00

I styringsrapporten fra lønnsystemet som danner grunnlaget for denne tabellen er fylkesmann Helen Bjørnøy oppført med null årsverk. Hun er dermed ikke en del av tallgrunnlaget i tabellen.

Turnover

Turnover i prosent	Gjennomsnittlig antall ansatte i rapporteringsåret	Totalt antall ansatte som har sluttet (ekskludert naturlig avgang) i løpet av rapporteringsåret og ble erstattet	Totalt antall ansatte som har sluttet (inkludert naturlig avgang) i løpet av rapporteringsåret
7.75 %	142.00	11.00	17.00

Tilstandsrapportering om likestilling i embetet

Betegnelse på rapporteringskrav:	2015	2016
Sum Antall ansatte	137.00	142.00
Grunnlagstall 1: Antall menn	46.00	43.00
Grunnlagstall 2: Antall kvinner	91.00	99.00
Grunnlagstall 3: Gjennomsnittlig månedslønn for menn	46 141.00	47 902.00
Grunnlagstall 4: Gjennomsnittlig månedslønn for kvinner	41 327.00	43 492.00
Sum antall deltidsansatte	19.00	14.00
Sum prosent andel deltidsansatte	13.87 %	9.86 %
Grunnlagstall 5: Antall menn i deltidsstilling	4.00	4.00
Grunnlagstall 6: Antall kvinner i deltidsstilling	15.00	10.00
Sum antall midlertidige ansatte	10.00	12.00
Sum prosent antall midlertidig ansatte	7.30 %	8.45 %
Grunnlagstall 7: Antall menn i midlertidig stilling	2.00	1.00
Grunnlagstall 8: Antall kvinner i midlertidig stilling	8.00	11.00
Sum personer i foreldrepermisjon	2.00	1.00
Grunnlagstall 9: Antall menn i foreldrepermisjon	0.00	1.00
Grunnlagstall 10: Antall kvinner i foreldrepermisjon	2.00	0.00
Sum totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	1 174.00	1 743.00
Sum totalt sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	181.00	186.00
Sum totalt sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	993.00	1 557.00
Sum andel legemeldt sykefravær menn	0.96 %	0.78 %
Sum andel legemeldt sykefravær kvinner	3.63 %	5.30 %
Grunntall 11: Antall legemeldte sykedager for menn	100.00	81.00
Grunntall 12: Avtalte arbeidsdager for menn	10 366.00	10 402.00
Grunntall 13: Antall legemeldte sykedager for kvinner	712.00	1 197.00
Grunntall 14: Avtalte arbeidsdager for kvinner	19 595.00	22 582.00
Sum andel egenmeldt sykefravær menn	0.78 %	1.01 %
Sum andel egenmeldt sykefravær kvinner	1.43 %	1.59 %
Grunntall 15: Antall egenmeldte sykedager for menn	81.00	105.00
Grunntall 16: Antall egenmeldte sykedager for kvinner	281.00	360.00

Noen tilfeller av langtids sykemelding har gitt utslag i 2016.

Tilstandsrapportering om likestilling på leder- og medarbeidernivå

Betegnelse på rapporteringskrav:	2016	2015
Antall ansatte i embetet	142.00	137.00
Antall kvinnelige ansatte	99.00	91.00
Antall mannlige ansatte	43.00	46.00
Antall kvinner med personalansvar	11.00	8.00
Antall menn med personalansvar	6.00	7.00
Sum antall ansatte med personalansvar	17.00	15.00
Andel kvinner med personalansvar	7.75 %	5.84 %
Andel menn med personalansvar	4.23 %	5.11 %
Andel ansatte med personalansvar	11.97 %	10.95 %
Antall ansatte uten personalansvar	125.00	122.00
Antall kvinnelige medarbeidere uten personalansvar	88.00	83.00
Antall mannlige medarbeidere uten personalansvar	37.00	39.00
Andel kvinnelige medarbeidere uten personalansvar	61.97 %	60.58 %
Andel mannlige medarbeidere uten personalansvar	26.06 %	28.47 %
Gjennomsnittlig månedslønn for kvinnelige ledere	59 188.00	61 236.00
Gjennomsnittlig månedslønn for mannlige ledere	67 550.00	66 187.00
Gjennomsnittlig månedslønn for kvinnelige medarbeider	42 885.00	41 327.00
Gjennomsnittlig månedslønn for mannlige medarbeidere	47 408.00	46 141.00

Gjennomsnittlig månedslønn

Betegnelse på rapporteringskrav	Årstall	Prosent menn av alle ansatte pr. 31.12.	Prosent kvinner av alle ansatte pr. 31.12.	Månedslønn menn pr. 31.12	Månedslønn kvinner pr. 31.12	Prosentandel kvinners månedslønn av menns månedslønn pr. 31.12
Totalt i virksomheten	2016	30 %	70 %	47 408	42 885	90
Totalt i virksomheten	2015	34 %	66 %	46 141	41 327	90
Embetsledelse / dir. / adm.sjef	2016	2 %	3 %	80 825	75 685	94
Embetsledelse / dir. / adm.sjef	2015	3 %	2 %	76 381	74 578	98
Seksjonssjef / ass. dir.	2016	2 %	5 %	54 275	55 342	102
Seksjonssjef / ass. dir.	2015	2 %	4 %	52 594	54 565	104
Saksbehandler 1	2016	1 %	1 %	32 325	35 962	111
Saksbehandler 1	2015	0 %	0 %	32 175	34 183	106
Saksbehandler 2	2016	25 %	58 %	46 855	43 245	92
Saksbehandler 2	2015	28 %	59 %	45 056	41 615	92
Kontorstillinger	2016					0
Kontorstillinger	2015					0
Fagarb.stillinger	2016					0
Fagarb.stillinger	2015					0
Lærlinger	2016	0 %	1 %	0	8 746	Infinity
Lærlinger	2015					0

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater

Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

Fylkesmannen informerer om nasjonale strategier og satsinger gjennom ulike kanaler:

- Vi gjennomfører en rekke kurs og konferanser for ansatte i kommunene innenfor forskjellige fagområder.
- Gjennom kommunedialogen har vi direkte kontakt med kommunene om ulike temaer og fagområder.
- I 2016 deltok vi i tillegg på mange politiske møter og folkemøter i forbindelse med kommunereformen.

Vi legger ut informasjon på vår [hjemmeside](#) og på [Facebook](#). Vi sender også brev eller e-post når det er nødvendig eller hensiktsmessig. Under hovedmål 2 har vi redegjort nærmere for møtearenaer vi har etablert i regionene innenfor og på tvers av fagfeltene.

Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

Fylkesmannen har etablert møtearenaer, både for enkelte fagområder og tverrfaglig, for gjensidig informasjon om nasjonale og lokale satsinger, regelverk og tilsyn. Embetet har opprettet flere partnerskap i samarbeid med sentrale aktører. Blant andre er fylkeskommunen, kommunene, KS og forskjellige høyskoler representert her.

På alle fagområdene har vi jevnlig samlinger og samarbeid med de omkringliggende fylkesmannsembetene. Vi ønsker også å trekke frem at Fylkesmannen i Buskerud i 2016 gikk inn i rollen som koordinerende Fylkesmann for de regionale tilsynene med Bufetat.

Vi har også en intern, tverrfaglig arbeidsgruppe som jobber for å samordne de statlige tilsynene ut mot kommunene og har en struktur for dette arbeidet som redegjort nærmere for i eget rapporteringskrav.

Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

Vi har gjennom vår interne organisering i avdelingene og på tvers søkt å ivareta rettssikkerheten på en enhetlig og helhetlig måte. Internt har vi etablert en tverrgående gruppe som har hatt et spesielt fokus på utsatte barn og unge og koordinerte tjenester. I 2016 har embetet videre lagt vekt på veiledning om regelverket rundt rettssikkerheten for flyktninger og barn og unges rett på tjenester innen barnevern, barnehage, utdanning og helse. Embetet samarbeider også med de omkringliggende embetene der enhetlig ivaretagelse av rettssikkerhet gjennom regelverkstolkning, klagesaksbehandling og tilsyn er stadige temaer. Vi har også en egen gruppe for samordning av tilsyn med andre statlige aktører.

Hovedmål 4 - Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

Vi vurderer fortløpende bruk av ulike virkemidler basert på hva som anses som hensiktsmessig og formålstjenlig. I 2016 har vi ved flere anledninger henvendt oss til våre oppdragsgivere om lovtolkninger på områder der det har vært tvil og nødvendig med avklaringer. Vi har holdt sentrale myndigheter oppdatert om tilstanden i fylket gjennom å besvare henvendelser fra direktoratene og gjennom rapporteringer i tråd med oppdragene.

I 2016 har vi vært svært involvert i arbeidet med økologisk kompensasjon i forbindelse med planleggingen av utbyggingen av E16/Ringeriksbanen og dens påvirkning på spesielt sårbare verneområder. Vi bidrar inn i flere arbeidsgrupper med vår kompetanse innenfor områder som naturmangfold, vann og jordressurser.

3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Vår organisering der alt planarbeid etter plan- og bygningsloven er forankret i en avdeling gir god oversikt over pågående kommunale planarbeid og følges opp med tett samarbeid innenfor berørte fagområder som landbruk, miljø, samfunnsikkerhet og folkehelse.

Fylkesmannen legger stor vekt på tidlig involvering i plansaker. Det kommer til uttrykk gjennom tydelige signaler ved varsel om oppstart av planarbeid og uttalelser gjennom hele planprosessen. Tidlig i 2016 kontaktet vi kommunene med tips til planstrategiarbeidet og informerte om viktige nasjonale og regionale hensyn, blant annet klimaendringer. I 2016 har det vært fokus på å kvalitetssikre kommunale ROS-analyser i ulike plannivå med tanke på behov for detaljeringsnivå og innarbeidelse av forventet klimautvikling og håndtering av dette. Et tema som har vært sentralt i noen større plansaker er stormflo og havnivåstigning.

Det pågår for tiden en rekke store samferdselstiltak i fylket, flere av disse prosjektene går over kommunegrensene (også fylkesgrense). Vi nevner for eksempel E16 og Ringeriksbanen, Intercity Drammen – Kobbervikdalen, dobbeltspor jernbane Gulskogen – Hokksund, dobbeltspor jernbane Kongsberg – Hokksund, Rv 35 Hokksund – Åmot, Rv 23 Dagslett – Linnes.

Alle disse prosjektene krever betydelig med ressurser ved deltakelse i samarbeidsgrupper, innspill og uttalelser gjennom hele planprosessen. Vi er opptatt av tidlig involvering og komme med tydelige signaler underveis i planprosessen.

Det ble også gjennomført to dagsamlinger for nyvalgte politikere. Et tema var nasjonale forventninger til regionale og kommunale planer.

FMBU arrangerte to dagsseminarer for administrasjon og politikere i kommunene med plan- og bygningsrett som tema. Kurset baserer seg på de erfaringer vi har fra klagesaksbehandlingen og de spørsmål vi får inn slik at det blir veldig praktisk rettet. Vi var i overkant av 160 deltakere og har fått svært gode tilbakemeldinger på samlingene. Dette er et viktig bidrag for å sikre lik praksis mellom kommunene.

Resultatmål 3.1.1.1.1

Rapportere på

FM har hatt dialog med og formidlet nasjonale og regionale hensyn til alle kommuner i fylket.

Fylkesmannen har gitt uttalelse til alle plansaker, både ved varsel om oppstart og til planforslaget. Vi legger vekt på tidlig og tydelig dialog med kommunene og oppfordrer til aktiv bruk av Regionalt planforum i planprosessen. Nasjonale og viktige regionale hensyn formidles innenfor alle Fylkesmannens ansvarsområder. I 2016 har vi uttalt oss til 17 kommuneplaner/kommunedelplaner og 167 reguleringsplaner. I tillegg er det gitt innspill til 17 kommunale planstrategier og 3 uttalelser til konseptvalgutredninger.

Resultatmål 3.1.1.1.2.1

Rapportere på

Prinsippene i de statlige planretningslinjene er lagt til grunn i alle relevante regionale og kommunale planer.

De statlige planretningslinjene er lagt til grunn i alle relevante regionale og kommunale planer. Det gjelder både ved varsel om oppstart av planarbeid og planforslag på høring. Fylkesmannens uttalelser til dispensasjonssøknader vil også vise til statlige planretningslinjer som en overordnet føringer kommunen må legge vekt på der det er relevant.

Resultatmål 3.1.1.1.3.1

Rapportere på

Andel relevante kommunale og regionale planer med tidlig medvirkning: 100%

Fylkesmannen legger vekt på tidlig medvirkning i planprosessene. Vi oppfordrer kommunene til aktiv bruk av planforum. Gjennom forsøket med samordning av statlige innsigelser har vi også benyttet andre møtearenaer for å legge til rette for tidlig dialog.

Resultatmål 3.1.1.1.3.2

Rapportere på

Mekling i planer med uløste innsigelser: 100%

Fylkesmannen har gjennomført mekling i en kommunedelplan. Det ble ikke oppnådd enighet, men kommunen har ikke oversendt innsigelsessaken til Fylkesmannen for videresending til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Mekling i planprosesser med uløste innsigelser

Resultatmål	Differanse	Resultat
100 %	0 %	100 %

Det vil bli gjennomført meklingsmøte i 2017 for en reguleringsplan vi mottok i desember 2016.

Resultatmål 3.1.1.1.4.1

Rapportere på

Alle planer etter plan- og bygningsloven er vurdert med hensyn til klimaendringer.

Alle planer er vurdert med hensyn til klimaendringer. Det gis innspill ved varsel om oppstart og planprogram. Ved uttalelse til planforslag viser vi til nasjonale føringer, NVEs veileder og Miljødirektoratets nettside m.m.

Klimaendringer og arealplanlegging var også tema på plansamling som Fylkesmannen arrangerte i november 2016.

Vurdering av konsekvenser av klimaendringer i planer**Er alle planer etter plan og bygningsloven vurdert med hensyn til klimaendringer?**

Ja

Alle planer der det er relevant vurderes med hensyn til klimaendringer, og vi har økt fokus på dette temaet i 2016

Resultatmål 3.1.1.1.5.1**Rapportere på**

Alle planer etter plan- og bygningsloven er vurdert med hensyn til samfunnsikkerhet.

Alle planforslag er vurdert med hensyn til samfunnsikkerhet, og vi har hatt fokus på å kvalitetssikre kommunale ROS-analyser på ulike plannivå. Det har kommet til uttrykk spesielt for noen større plansaker som områdeplan for Brakerøya (nytt sykehus) og kommunedelplan intercity Drammen - Kobbervikdalen. Felles for disse plansakene var vurderinger av stormflo og havnivåstigning. Vi har god dialog med kommunen, NVE og DSB i planprosessen.

Vurdering av konsekvenser av samfunnsikkerhet i planer**Er alle planer etter plan og bygningsloven vurdert med hensyn til samfunnsikkerhet?**

Ja

I 2016 har vi hatt fokus på å kvalitetssikre kommunale ROS-analyser i ulike plannivå.

Resultatmål 3.1.1.1.6.1**Rapportere på**

Landbrukets og reindriftens arealressurser er ivaretatt i alle planprosesser.

Fylkesmannen har uttalt seg til alle kommunale planforslag for å ivareta landbruksinteressene i samsvar med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging og nasjonal jordvernstrategi.

Resultatmål 3.1.1.1.6.2**Rapportere på**

Reduksjon i omdisponering av dyrket mark sammenlignet med 2014.

Kommunens rapportering av omdisponering av dyrka og dyrkbar mark (KOSTRA-rapporteringen) viser at det i 2014 ble omdisponert 125 dekar dyrka mark til andre formål i 2014. I 2015 var tilsvarende tall 173 dekar, dvs. en økning på nesten 50 dekar.

3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet

Vi benytter skreddersydd veiledning til sentrale aktører og publikum gjennom ulike kanaler. Vi prøver å bruke et enkelt språk i kommunikasjonen, og vurderer hvilken veiledning som er formålstjenlig ut fra kommunens behov. Brukerundersøkelsen vi gjennomførte i 2016 ga oss gode tilbakemeldinger på faglig nivå, formidling av informasjon og tydelig språk.

Gjennom dialog med kommunene og fylkeskommunen inviterer vi til å løfte inn og drøfte problemstillinger. I tilsynsmetodikken legger vi også vekt på veiledning. Ressurser og tiltak rettet mot den proaktive informasjons- og veiledningsfasen kan ofte være mer hensiktsmessig enn å løse uenigheter og konflikter gjennom klagesaksbehandling og tilsyn.

Resultatmål 3.1.1.2.1.1**Rapportere på**

Barnehageeiers og barnehagemyndighets tilfredshet med støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2015.

Fylkesmannen ser på bakgrunn av spørreundersøkelsen at barnehagemyndigheter/barnehageeier er mer fornøyd med Fylkesmannens veiledning innenfor kompetanseheving i 2016 enn i 2015.

Selv om skåren er relativt lav på 3,2 gir kommunene overfor oss generelt gir inntrykk av å være fornøyd med den jobben Fylkesmannen gjør. At skåren er lav kan være et uttrykt ønske om at det skal tildeles mer kompetansemidler på barnehagefeltet. Dette er innspill som Fylkesmannen har fått fra sektoren i flere år.

Det skal bemerkes at det kun er 10 barnehagemyndigheter som har svart på undersøkelsen. Fylkesmannen har i januar 2017 hatt samling med saksbehandlere/barnehagesjefene i våre kommuner hvorpå de svarte at de ikke hadde kjennskap til undersøkelsen. Fylkesmannen ønsker derfor å uttrykke en generell skepsis til undersøkelsen, og er usikker på hvem som har besvart spørsmålene.

Fylkesmannen vil i 2017 sørge for at undersøkelsen gjøres mer kjent for barnehagemyndigheten, slik at de som svarer på spørsmålene rettet mot barnehageområdet er de som har kontaktpunkter med Fylkesmannen.

Barnehageeiers og barnehagemyndighets tilfredshet med støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak

Differanse resultatmål	Resultatmål	Grunnlagstall
0.3	3.7	4.0

Resultatmål 3.1.1.2.1.2**Rapportere på**

Skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2015.

Spørreundersøkelsen viser at skoleeierne opplever de ulike virkemidler hos Oppvekst- og utdanningsavdelingen hos Fylkesmannen som viktige for å sikre utvikling.

Spørreundersøkelsen viste at et klart flertall av kommunene opplever Fylkesmannen som viktig for å sikre utvikling, læring og god kvalitet i grunnopplæringen. I alt 72 prosent av de spurte kommunene opplever dette i stor eller svært stor grad. Andelen er noe lavere blant fylkeskommunene, men også her svarer mer enn halvparten at de opplever dette i stor eller i svært stor grad. For kommunene er ikke svaret vesentlig annerledes enn i fjor. Derimot er det enkelte endringer i fylkeskommunens svar med en forskyvning fra svært stor grad til stor grad, men endringen i utvalget kan bidra til å forklare forskjellen i fylkeskommunen. Buskerud ligger på 4,0 mot et gjennomsnitt på 3,8 for landet hva gjelder kommunenes opplevelse av Fylkesmannen som en viktig medspiller.

Veileder og støtterolle innenfor kompetanseutviklingstiltak er det virkemiddelet som får lavest tilslutning. Skoleeierne svar angående virkemidler er i hovedsak lik svarene fra i fjor, med unntak av denne rollen som veileder og støtte innenfor kompetanseutviklingstiltak. Tendensen er at flere av de minste kommunene mener dette er viktig sammenlignet med de største kommunene. Dette gjelder også for Buskerud sin del. Buskerud ligger på landsgjennomsnittet.

Det skal bemerkes at det er et lavt antall skoleeiere som har svart.

Skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak

Resultatmål	Differanse resultatmål	Grunnlagstall
58.0 %	- 11.0 %	47.0 %

Vi har nettverk sammen der representanter for kommunene, fylkeskommunen, høyskolen, utdanningsforbundet og KS sitter. en mulig årsak er at det kan være vanskelig for de spurte å vite at de ulike kompetansetiltakene også skriver seg fra Fylkesmannens initiativ. Vi vet heller ikke hvem som har svart.

3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkesmannen har i 2016 bistått kommunene i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap gjennom å

- veilede etter henvendelse, i DSB-CIM, ROS, utforming av beredskapsplaner m.m,
- arrangert kommunekonferanse
- Strålevern-seminar for kommunene
- gjennomført øvelser med kommunale kriseledelser
- bistått/observatører i lokale øvelser
- gjennomført tilsyn
- gjennomført varslingsøvelse

Resultatmål 3.1.1.3.1.1

Rapportere på

Gjennomført tilsyn i ¼ av kommunene.

Målsettingen er nådd, se tabell.

Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt

Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt.				
Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Totalt antall kommuner i embete	Antall gjennomført tilsyn
25.00 %	3.57	28.57 %	21.00	6.00

3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

FMBU har i 2017 bidratt til økt kunnskap om sosialtjenesteloven til ansatte i NAV ved hjelp av opplæring i sotjl og fvl, fag nettverk og en ansatt kompetanseveileder. Vi gir veiledning per telefon og e-post og vi informerer ved hjelp av NAV sin interne epost for å nå alle NAV kontor. I enkeltsaker blir det også gitt veiledning i klage og tilsynsaker.

For å gjøre loven kjent også for politikere og innbyggerne har vi å publisert avgjørelser i to prinsipielle tilsynssaker på våre hjemmesider. Dette medførte flere presseoppslag.

Resultatmål 3.1.2.1.1.1

Rapportere på

Alle NAV-kontor i fylket skal ha mottatt tilbud om opplæring.

Samtlige kontor har fått tilbud om opplæring i saksbehandling dvs både forvaltningsloven og sosialtjenesteloven. Tilbud om nettverk ifht økonomisk sosialhjelp. Alle NAV kontor har fått tilbud om 2 dagers samling for KVP/ tett oppfølging. Opplæring for gjeldsrådgivere er gjennomført.

Opplæringstiltak for NAV

Resultatmål	Differanse resultatmål - resultat	Resultat	Antall NAV-kontor i fylket som har mottatt tilbud om opplæring	Antall NAV-kontor i fylket totalt
100 %	0 %	100 %	18	18

3.1.1.5 Øke tilgjengelighet og kapasitet, samt styrke kvalitet og innovasjonsevne i helse- og omsorgssektoren og i folkehelsearbeidet

Basert på resultatmålene vurderer vi at tilgjengelighet, kapasitet, kvalitet og innovasjonsevne har blitt bedre. Alle kommuner har deltatt i kompetansetiltak og alle kommuner har mottatt tilskudd. Vi har små avvik på oppdrag og oppgaver.

Ett avvik er punkt 5.1.10.7, vi hadde ambisjoner om bedret samarbeid med samarbeid med NAV og kriminalomsorgen. Vi bidro likevel til oppgaven ved at Fengselshelsetjensten er i målgruppe for alle kompetansetiltak innen rus og psykisk helsesenteret Fengselshelsetjensten deltok bla på Forum for rus og psykiske helse.

Under punkt 5.2.10.2 har vi bidratt til pasientsikkerhet ved at det var tema på Helse og omsorgskonferansen, og vi har publisert informasjon på nett, men vi har ikke lykkes med samarbeidet med KS.

Avvikene på del tiltakene er ikke avgjørende, og vår overordnede vurdering er at vi har god måloppnåelse.

Resultatmål 3.1.3.1.1**Rapportere på**

Alle kommuner har utarbeidet lokale helse- og omsorgsplaner som del av det helhetlige kommuneplanarbeidet.

Det er gjennomført en kartlegging i fylket i 2016. Vi fikk besvarelse fra 14 av 21 kommuner. 11 kommuner har Helse- og omsorgsplan, 9 har Helse- og omsorgsplan som del av helhetlig kommuneplan.

Resultatmål 3.1.3.1.2.1**Rapportere på**

Alle kommuner har iverksatt tiltak for å bedre kvaliteten på tjenestetilbudet til personer med demens.

5 kommuner har opprettet nye dagaktivitetsplasser i 2016. Totalt har 18 av 21 kommuner søkt om tilskudd til oppretting av dagtilbud for personer med demens. Alle kommuner har deltatt på ABC-opplæring siden 2010. I 2016 er det registrert 200 nye deltagere i ABC-opplæringen, tilsvarende 11,5 % økning fra 2015. 18 av 21 kommuner har tilbud om pårørendeskoler og/eller samtalegrupper. Fylkesmannen arrangerer sammen med utviklingscenteret nettverkssamlinger for demenskontakter og andre ressurspersoner i kommunen.

Resultatmål 3.1.3.1.3.1**Rapportere på**

Alle kommuner har oppnådd en økt andel ansatte med relevant utdanning sammenliknet med 2015.

Alle kommuner har søkt og mottatt tilskudd på kompetansehevende tiltak.

Resultatmål 3.1.3.1.4.1**Rapportere på**

Alle kommuner skal ha deltatt i kompetansehevende program.

21 av 21 kommuner har deltatt i kompetansehevende program som følge av Kompetanseløft 2020. 446 personer har fått innvilget tilskudd til formalkompetanse.

3.1.1.6 Økt kapasitet og kompetanse om psykisk helse og rus, med satsing på bedre forebygging og sammenhengende tjenester

14 av kommunene fikk tilskudd over "*Overgangsordningen*" (Kompetanse og Innovasjon), til å utdanne 29 av sine ansatte i tverrfaglig psykisk helsearbeid/psykososialt arbeid mot barn og unge. til sammen kr 2 477 571,-.

14 kommuner fikk innvilget søknad under ordningen "*Kommunalt rusarbeid*", til sammen kr 30 833 740,-

5 kommuner fikk innvilget søknad under ordningen "*Tjenestetilbudet til personer med langvarige og sammensatte behov og barn og unge med langvarige behov*", til sammen kr 10 068 405,-

13 kommuner fikk innvilget søknad under ordningen "*Psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene*", til sammen kr 8 490 000,-

Kun en av 21 kommuner benyttet seg ikke av muligheten til å søke midler over noen av tilskuddsordningene på rus- og psykisk helsefeltet.

Resultatmål 3.1.3.2.1.1**Rapportere på**

Alle kommuner i fylket har tatt i bruk BrukerPlan eller lignende kartleggingsverktøy i sitt planverk.

Drammen, Flå, Gol, Hol, Hurum, Krødsherad, Lier, Nes, Ringerike, Røyken, Sigdal og Ål kommuner har tatt i bruk BrukerPlan, en eller flere ganger. Vi samarbeidet med KORUS Sør om kurs for kommunene om oppstart og gjennomføring av BrukerPlan i 2016, der flere kommuner deltok. Som kjent, dukket det opp tekniske problemer med selve verktøyet i 2016, noe som har gjort at det har oppstått forsinkelser i gjennomføring for i alle fall to kommuner i Buskerud.

Kommuner som kun har gjennomført Ungdata-undersøkelser er Kongsberg, Nedre Eiker, Øvre Eiker, Hemsedal, Nore og Uvdal og Modum. Flesberg og Rollag tar Ungdata-undersøkelsen for første gang i 2017. Hole kommune har ikke gjennomført kartlegging av denne typen.

18 av 21 kommuner har innen 2016 tatt i bruk BrukerPlan eller Ungdata i sitt planverk.

Resultatmål 3.1.3.2.2.1

Rapportere på

Alle kommuner i fylket har deltatt i kompetansehevede tiltak på rusfeltet.

Alle kommuner har deltatt på kompetansehevede tiltak på rusfeltet, ved hjelp av fagmidler tildelt fra Helsedirektoratet. Vi ser at interessen og deltagelse er økende ved at flere nye grupper ansatte i helse- og omsorgstjenestene deltar på kompetansetiltak. Vi har deltagere som for eksempel helsestasjon og skolehelsetjeneste og hjemmebaserte tjenester, i tillegg til spesialisthelsetjenestens forskjellige avdelinger. Kursene arrangeres i samarbeid med kompetansesentrene, som KORUS Sør, RVTS Sør og NAPHA og knyttes opp mot krav til kompetanse i nasjonale retningslinjer og annen dagsaktuell faglitteratur. Kursene som ble arrangert i 2016 heter "Invitasjon til BrukerPlanopplæring", "På vei mot bedring med recovery", "Kurs i Motiverende Intervju", "Dagskonferanse om psykososialt oppfølging av flyktninger og asylsøkere", "Introduksjonskurs i kognitiv adferdsterapi" og "Forum for rus- og psykisk helsefeltet". Alle kurs og konferanser blir publisert på våre [nettsider](#) og vi oppfordrer alle i målgruppen til å abonnere på nyheter.

Resultatmål 3.1.3.2.3.1

Rapportere på

Alle kommuner har dokumentert kapasitetsvekst i lokalt rus- og psykisk helsearbeid sammenliknet med 2015.

Basert på Sintef sin rapport *Kommunalt psykisk helse- og rusarbeid 2016* kommer det frem at:

- av 21 kommuner i Buskerud, er det seks kommuner som har rapportert en nedgang i antall årsverk totalt fra 2015 til 2016.
- fem kommuner har nedgang i årsverk rettet mot voksne, mens syv kommuner har nedgang i årsverk rettet mot barn og unge.
- totalt i Buskerud er det en økning på 43 årsverk totalt, og nesten hele økningen kommer i tjenester til voksne (41 årsverk).

Når man tar hensyn til befolkningsutviklingen i kommunene, kommer det frem at:

- av de 21 kommunene i Buskerud, er det seks kommuner som har rapportert en nedgang i antall årsverk totalt fra 2015 til 2016.
- seks kommuner har nedgang i årsverk rettet mot voksne, mens seks kommuner har nedgang i årsverk rettet mot barn og unge.

3.1.1.7 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester

Oppfølgingen av godkjent vannforvaltningsplan for Vest-Viken 2016-2021 er svært viktig for å nå miljømålene. For vår del er det en utfordring at det ikke er prosjektledere i alle vannområdene som kan koordinere alle aktørene når tiltakene skal settes i verk.

Fylkesmannen har bidratt aktivt inn i arbeidet med økologisk kompensasjon gjennom en arbeidsgruppe ledet av Statens vegvesen på vegne av tiltakshaveren for Ringeriksbanen / ny E16. Hovedfokus av arbeidet var kartlegging av både de arealene som antas negativt berørt av samferdselstiltaket og de områdene som eventuelt har potensial til å kompensere for vedvarende negative påvirkninger.

Resultatmål 3.1.4.1.1.1

Rapportere på

Restaureringsprosjekter skal være igangsatt i henhold til plan 2016-2020 for restaurering av myr og annen våtmark.

Restaurering av myrflangreforekomst i Ulltvedtjern NR. Fjerning av takrør 2014 - 2016. Planlagt samarbeid med grunneier og SNO i årene som kommer.

Restaurering av myr i Finnemarka NR er igangsatt og fortsetter i 2017.

Resultatmål 3.1.4.1.2.1**Rapportere på**

Overvåkingsprogram er igangsatt i alle vannregioner.

Med utgangspunkt i regionalt overvåkingsprogram skjer overvåking i Buskerud etter følgende opplegg:

Problemkartlegging

Basert på søknad har vannområdene fått tildelt midler fra Fylkesmannen til innhenting av vannkvalitets- og biologiske data i utvalgte vannforekomster. Vannforekomstene har miljøtilstand moderat eller lavere, ut fra skjønnsmessig vurdering siden kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt. Ved bedre datagrunnlag som legges inn i Vanmiljø, vil miljøtilstanden bli oppdatert.

Tiltaksovervåking

Resipientovervåking videreført på faste stasjoner i hovedvassdragene (Numedalslågen, Hallingdalselva, Drammenselva, Randselva/Storelva, Åroselva) i regi av kommunene. Dette omfatter også renseanleggene > 2000 p.e hvor Fylkesmannen er myndighet.

I regi av Fylkesmannen overvåkes ca. 490 vatn som fortsatt kalkes eller hvor kalkingen har stilt i bero. For tidligere kalkingslokaliteter hvor vannkvaliteten (ANC) er god over 3-5 år, vil det bli vurdert om miljøtilstanden skal endres til god.

Overvåking av edelkreps i Steinsfjorden (bestandsstatus, beskatning) er videreført.

Overvåking av laksunger med hensyn på tetthet og frekvensen av Gyrodactylus salaris er videreført i Drammenselva og Lierelva.

Resultatmål 3.1.4.1.3.1**Rapportere på**

Økt bruk av påleggsmyndigheten hjemlet i vannkraftkonsesjoner sammenliknet med 2015.

Påleggsmyndigheten hjemlet i vannkraftkonsesjoner basert på fiskefaglige undersøkelser, ble vurdert for Halne/Hein (Nore-konsesjonen, Statkraft) høsten 2016. Pålegg vil bli stadfestet i 2017 etter høring.

I samarbeid med FM har Numedal- Laugen Brukseierforening (NLB) og E-CO Vannkraft pågående program for biotopiltak og fiskeundersøkelser i Numedalslågen og Hallingdalsvassdraget på frivillig basis og i samarbeid med rettighetshaverne.

Tre konsesjoner (Uvdal, Hol, Hemsil) har vært tatt oppe til revisjon i 2016, med befaringer og innspill på naturfaglige aspekt.

3.1.1.8 Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring

Fulgt opp Handlingsplanene for Rød skogfrue og dragehode både med overvåking og skjøtsel. Utarbeidet skjøtelsplaner og gjennomført skjøtsel av rundt 20 slåttemarker.

Åtte skogområder i Buskerud ble vernet i 2016. Nøreimsbekken, Gulsvikelvi, Viulkastet, Rankedal, Vikertfjell, Presttjennmarka og Krokskogen NR på privat grunn, Fjellstulfjellet på Statskog-areal. Vi har i mange områder der det har vært naturfaglig registrering enten etter tilbud til frivillig vern eller gjennom sentral kartlegging av prioriterte naturtyper (bekkekløft, edelløvsog). De fleste av disse er vurdert til å ha store naturverdier. I 2016 ble det også gjort registrering av kalkskog. Vi har dermed mange potensielle områder for vern. Flere områder er i prosess for vern, men det er utfordrende å holde framdriften på verneprosessene på grunn av begrenset kapasitet både hos oss og i skogeiersamvirket. Prosessen med økologisk kompensasjon for samferdselstiltak ved Tyrifjorden krever stor innsats av Fylkesmannen.

Resultatmål 3.1.4.2.1.1**Rapportere på**

Alle tiltak for truede arter og naturtyper skal være i tråd med forvaltningsmål, faggrunnlag og handlingsplaner.

Alle tiltak er i tråd med forvaltningsmål, faggrunnlag og handlingsplaner.

Arbeid med og forvaltning av trua naturtyper og trua arter, inkludert utvalgte naturtyper og prioriterte arter

Hvilken art / naturtype	Type tiltak	Utdyping av, eller kommentar til, gjennomført tiltak	Der det er handlingsplan/faggrunnlag: Koordinerende FM oppgir hvilke fylker det var oppfølging av HP/FG i 2016?	Hvordan ble midler fra koordinerende FM fordelt til andre fylker?	Sum brukt	Ev. oppdragsnr.
Slåttemark	Skjøtsel	Utarbeidelse av skjøtelsesplaner	Buskerud	Annet	100 000	
Storsalamander	Kartlegging	Sluttrapport for Buskerud	Buskerud	Etter søknad fra FoU/ekstern konsulent	90 000	
Hule eiker	Kartlegging	I forbindelse med utbyggingssak	Buskerud	Etter søknad fra FoU/ekstern konsulent	18 000	
					208 000	

3.1.1.9 Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er redusert og forurensning skader i så liten grad som mulig helse og miljø

Det siste året har vi opplevd en økning i søknader om tillatelser etter forurensningsloven. Vi har allerede et høyt etterslep på behandlingen av saker grunnet tap av en del kompetanse ved at ressurspersoner har sluttet. Vi har særlig mange saker/henvendelser innen pukk- og steinbransjen som medfører støv- og støyplager og avrenningsproblemstikk til vassdrag. Store samferdselsprosjekter i området krever tillatelser til massehåndtering. Dette vil øke fremover. Problematikken her er knyttet til bl.a plastforurensning i vann og vassdrag, og Drammen Havn har krevd særskilt oppfølging knyttet til dette det siste året.

Ren Drammensfjord-prosjektet har pågått i mange år, og mye er gjort mht til å skaffe overvåkingsdata og reduserer avrenning av miljøgifter til vann og sediment. Det er imidlertid fortsatt tilsig av miljøgifter fra land som må begrenses og tiltak settes i verk på grunnforurensningslokaliteter langs fjorden. Oppfølging av vannforskriften og tiltak i tråd med regionale tiltaksplaner skal følges opp.

I 2016 er det avdekket PFOS i Tyrifjorden, og dette vil Fylkesmannen i følge opp sammen med Miljødirektoratet i 2017 med kildeprosporing.

Alle spesifikke oppdrag for 2016 er fulgt opp, men alle oppdrag er ikke tilfredsstillende utført pga høy arbeidsbelastning, men med planmessig jobbing i 2017 håper vi å få redusert våre restanser innen dette området.

Resultatmål 3.1.4.3.1.1**Rapportere på**

Alle industri- og avfallsvirksomheter driver i tråd med nye krav i industriutslippsdirektivet.

Fylkesmannen har et stort etterslep på behandling av tillatelser og behandler løpende det som kommer inn. Vi har ikke hatt kapasitet til å arbeide systematisk med dette i 2016. Det er imidlertid behov for oppdatering og det er nødvendig å se nærmere på om flere anlegg skal klassifiseres som IED-anlegg enn det som er kjent. Moelven Sognabruket er pålagt å søke om tillatelse innen mars 2016.

Resultatmål 3.1.4.3.2.1**Rapportere på**

Avløpsanleggene skal ha lukket alle avvik som ble påvist i 2015.

Alle tilsyn fra tilsynsaksjonen i 2015 er avsluttet, og avvikene er lukket.

3.1.1.10 God økonomiforvaltning i kommunene

Vi vektlegger behov for langsiktig god styring i alle kommunene. Kommunene i Buskerud har ulike utfordringer. Buskerud har 280.000 innbyggere fordelt på 15.000 kvkm. 247.000 av fylkets innbyggere bor i 10 kommuner i nedre del av Buskerud fordelt på 4.500 kvkm. De resterende 11 kommunene har alle under 5.000 innbyggere hver. Nore og Uvdal har et areal på 2.500 kvkm og 2.500 innbyggere.

11 av kommunene ligger under landsgjennomsnittet i utgiftskorrigerte frie inntekter for 2015. Ringerike, Øvre og Nedre Eiker, Hurum og Hole ligger på 96 pst. av landsgjennomsnittet. Hole ligger normalt ikke på dette nivået. I 2013 lå kommunen på 109 pst.

Skatteinngangen viser ulikheter i kommunene. Fra kraftkommunen Hol på 127 pst. til lavinntektskommunen Nedre Eiker på 83 pst. 12 av kommunene i Buskerud har skatteinntekter under landsgjennomsnittet. 6 av kommunene ligger under 90 pst.

Ved utgangen av 2015 var det kun Hole kommune som hadde negativt netto driftsresultat, noe kommunen også hadde i 2014. Kommunen ble meldt inn i ROBEK i 2016, samtidig som Ringerike ble meldt ut. Hole og Nedre Eiker er registrert til ROBEK. Nedre Eiker fikk et positivt resultat i 2015 og har begynt nedbetalingen av et stort akkumulert underskudd. Begge disse kommunene har ikke midler tilgjengelig på disposisjonsfond, samtidig som de også har høy lånegjeld. Begge kommunene får tilrettelagt oppfølging fra fylkesmannen. Disposisjonsfond under 5 pst av driftsinntektene er en indikasjon på begrenset økonomisk handlegfrihet. Fylkesmannen følger spesielt opp de av kommunene som har få midler tilgjengelig på disposisjonsfond og samtidig lavt netto driftsresultat. Vil spesielt nevne Kongsberg. Denne kommunen var over flere år i ROBEK og har etter denne perioden hatt utfordringer med å bygge opp reserver pga. svake netto driftsresultat. Det er driftsbalansen som er avgjørende for om en kommune kan påta seg gjeldsforpliktelser. For de kommunene som er i ROBEK, er det investeringer som må utsettes så lenge kommunen ikke kan vise balanse i driften. I tillegg følger vi også opp kommuner som bruker minimumsavdrag for å begrense kommunens utgifter. Bruk av minimumsavdrag letter gjeldsbelastningen på kort sikt, men øker risikoen på lengre sikt. Flere av kommunene i Buskerud benytter minimumsavdrag. Derfor følges dette opp.

Resultatmål 3.1.5.1.1.1

Rapportere på

Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2016 ikke skal overstige antallet ved utgangen av 2015.

Ved utgangen av 2015 var Ringerike og Nedre Eiker registrert i ROBEK. Ved fremleggelsen av regnskapet for 2015 viste Ringerike kommune inndekning av resterende del av underskuddet og ble således meldt ut av ROBEK. Hole kommune ble meldt inn i ROBEK i 2016. Ved utgangen av 2016 var Nedre Eiker og Hole registrert i ROBEK.

Antall kommuner i ROBEK

Kommuner per okt'15	Kommuner per okt'16	Avvik
2.00	2.00	0.00

3.1.1.11 Kommunereform

I 2016 har vi fulgt opp kommunene med sikte på at de skal ha et godt grunnlag for å treffe sine endelige valg. For å sikre forutsigbarhet for kommunene utarbeidet fylkesmannen en foreløpig skisse til nytt kommunekart for Buskerud. Dette kartet ble tegnet på bakgrunn av informasjon innhentet fra kommunene og fylkesmannens kunnskap om kommunene. Hensikten med dette var at kommunene skulle ha mulighet til å kommentere og komme med innspill til Fylkesmannens skisse før den endelige innstillingen til departementet.

Ved utarbeidelsen av fylkesmannens tilrådning tok vi i stor grad hensyn til frivillighetsaspektet, dog med henstilling om videre utredning med sikte på kommunesammenslåing på et senere tidspunkt. Frivillighetsaspektet ble fraveket for Ringeriksregionen og Drammensregionen på bakgrunn av reformens mål for i størst mulig grad å legge til rette for en samordnet og helhetlig samfunnsutvikling.

Etter Fylkesmannens innstilling ble lagt frem har Nedre Eiker kommune på eget initiativ vedtatt å danne ny kommune med Drammen og Svelvik. Kommunen presiserer også i sin innstilling følgende: «Nedre Eiker kommune vil arbeide for en storkommune i vår region bestående av Øvre Eiker, Nedre Eiker, Lier, Svelvik, Drammen og andre interesserte kommuner som er operativ fra 01.01.2020». På bakgrunn av store økonomiske utfordringer i budsjett og økonomiplan for perioden 2017 – 2020 for kommunene i Numedal, Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal tok vi kontakt i oktober 2016 for om de igjen kunne vurdere mulighet for å danne en ny kommune. Kommunene i Numedal er ikke modne for en slik avgjørelse i denne omgang.

Innen fristen 31.12.16 er det fattet følgende vedtak:

- Drammen, Svelvik og Nedre Eiker danner ny kommune
- Røyken og Hurum danner ny kommune med Asker

3.1.1.12 Økt verdiskaping i landbruket

I samarbeid med Buskerud Bondelag, Buskerud Bonde- og Småbrukarlag, Buskerud fylkeskommune og Innovasjon Norge Buskerud Vestfold startet Fylkesmannen i Buskerud i 2013 et arbeid for økt matproduksjon i fylket. Disse partene utgjør det regionale partnerskapet for landbruksbasert næringsutvikling i Buskerud sammen med skogeierorganisasjonen.

Buskerud har valgt å sette fokus på kombinasjonsjordbruket og gjennom det få til økt matproduksjon blant annet ut fra at Buskerud er det fylket som har høyest andel gårdsbruk med tilleggsinntekter basert på gårdens ressurser, og forutsetningen for å lykkes med økt omfang av kombinasjonsjordbruk/kombinerte produksjoner burde være gode i alle deler av fylket.

Det overordnede målet med prosjektet er å oppnå økt matproduksjon i fylket gjennom å satse mer på kombinerte produksjoner, der gårdens ressursgrunnlag så vel som bygdas ressurser kan utnyttes bedre og flere kan få et levebrød ut av gården. I tillegg vil det kunne

ha en positiv effekt på landskapet ved flere dyr på beite og bedre utnytting av beiteressursene. Dette kan motvirke gjengroing og bidra til et levende kulturlandskap. Endelig vil det også kunne bidra til bedre vekstskifte og gunstig effekt på jord og jordstruktur ved tilførsel av husdyrgjødsel og kretsløpstenkning på gårdsbrukene.

Arbeidet i det regionale partnerskapet medvirker også til mange søknader til det nasjonale verdiskapingsprogrammet for mat, der prosjekter i Buskerud mottar ca 1/5 av midlene.

Fylkesmannen arbeider målrettet med å øke aktiviteten i primærskogbruket i fylket. Blant annet er «Strategi for økt aktivitet i Buskerud skogbruket 2014 -17» førende for vårt arbeid. Dette arbeidet er bredt forankret i skognæringen og bidrar positivt til økt fokus på å utnytte de skogressursene Buskerud skogbruket står for.

Fylkesmannen i Buskerud har spesiell oppmerksomhet knyttet til tiltak som bedrer infrastrukturen for skognæringen. Dette med bakgrunn i bortfall av mye foredlingsindustri i fylket i 2012-13, som har ført til at mye av tømmeret må transporteres lenger enn tidligere, noe som gir laver verdiskaping i regionen.

Fylkesmannen bidrar med UT-midler til NLRØ for å arbeide med "Bioenergiprogrammet". Det er ansatt egen bioenergirådgiver. I 2016 er det innvilget 17 saker fra verdiskapingsprogrammet for bioenergi.

I tillegg finansiere Fylkesmannen deler av en "trepådriver" for å arbeide med Trebasert innovasjonsprogram. Dette arbeidet foregår gjennom firmaet Trebruk 014AS. Fylkesmannen har en observatørrolle i styret. Vi registrerer en positiv utvikling i bruk av tre i ulike type bygg. Spesielt ved økt bruk av massivtre.

Resultatmål 3.1.6.1.1.1

Rapportere på

Regionalt bygdeutviklingsprogram er utarbeidet og fulgt opp i tråd med nasjonal politikk.

Gjeldende regionalt næringsprogram er laget for perioden 2013-2016. Næringsprogrammet er vedtatt videreført med sine satsingsområde også for 2017 i tråd med nasjonale føringer og etter drøfting med partnerskapet i landbruket i Buskerud. Søknader om utrednings- og tilretteleggingsmidler (UT-midler) er behandlet og vurdert i fht regionalt næringsprogram. Etterspørselen etter UT-midler er stor, og hele potten ble bevilget for 2015.

Resultatmål 3.1.6.1.2.1

Rapportere på

Tilfredsstillende foryngelse av all hogst innen tre år etter hogst.

Fylkesmannen har formidlet Landbruksdirektoratets foryngelseskontroll til kommunene og har purret kommunene to ganger. Kontrollen av 75 % av de 226 skogeierene som ble valgt ut i 2016 er per 1. februar 2017 ferdigstilt av kommunene.

Resultat for 2016-kontrollen:

- Ferdig 147
- Skogeier ikke svart 28
- Skogeier ikke svart (etter puring) 16
- Videre oppfølging av kommunen i 2017 23
- Kommunen har ikke sendt ut egenmeldingsskjema 12

3.1.1.13 Bærekraftig landbruk

Fylkesmannens arbeid med økologisk landbruk, herunder arbeidet med økologisk foregangsfylke jordkultur og jordliv, gir svært verdifull kunnskap, og vi bruker mye ressurser på å formidle resultater fra dette arbeidet også til andre fylker i hele landet.

Resultatmål 3.1.6.2.1.1

Rapportere på

Andel kommuner som følger opp kontroll med foryngelseskravet: 100 pst i løpet av tre år.

Foryngelseskontroll 2016

20 av 21 kommuner har loggført arbeid med foryngelseskontrollen i fagsystemet ØKS i 2016:

- 42 % (8) av kommunene har fullført foryngelseskontrollen
- 32 % (6) av kommunene har mindre 5 uferdige saker
- 32 % (6) av kommunene har 5 eller flere uferdige saker

Foryngelseskontroll 2015

35 uferdige saker fordelt på 8 kommuner.

Foryngelseskontroll 2014

60 uferdige saker fordelt på 12 kommuner.

Fylkesmannen har purret/påminnet kommunene 2-4 ganger årlig i perioden 2014-2016. Uferdige kontroller fra foregående år purres hver gang i sammenheng med puring av innværende år.

Resultatmål 3.1.6.2.1.2

Rapportere på

Økt planting med tilskudd til tettere planting, og økt gjødsling, sammenlignet med 2015.

Tettere planting 2016: 29 468 planter, 586 daa

Gjødsling 2016: 4 138 daa, 100% økning (0 daa i 2015)

Resultatmål 3.1.6.2.2.1

Rapportere på

Alle miljøvirkemidlene er forvaltet i tråd med regionalt miljøprogram og nasjonale føringer.

Fylkesmannens regionale miljøprogram (RMP) ble gjennomgått våren 2016 og enkelte mindre justeringer ble foretatt. Det var stor søknadsmengde på regionalt miljøprogram høsten 2016 og vi måtte redusere flere av satsene på mange av ordningene for å komme ned til bevilget totalramme for fylket.

Kulturlandskapet i Buskerud er svært viktig, også fordi Buskerud er et stort turistfylke med svært mange fritidsboliger og hoteller særlig i fjellområdene våre. Gjengroing og reduksjon av dyr på beite er en utfordring som RMP forsøker å motvirke gjennom enkelte tilskuddsordninger.

Forurensing og avrenning fra jordbruksarealer er en utfordring til flere vassdrag, i hovedsak under marin grense. RMP har flere ordninger som reduserer avrenningen og vi opplever god tilslutning til mange av disse ordningene. Imidlertid har oppslutningen om å la kornarealer bli liggende i stubb vært noe lavere høsten 2015 og høsten 2016, på tross av at vi har øket tilskuddet til slike arealer i de to høyeste erosjonsklassene. Dette tror vi skyldes at det har vært delvis tørre og fine forhold for å pløye på høsten, og da har flere bønder benyttet seg av dette på tross av tilskuddet.

Buskerud har også egen ordning som søker å øke innholdet av organisk materiale i jorda. Dette reduserer faren for avrenning samtidig som det gir bedre jordkultur og også grunnlag for økt matproduksjon. Buskerud har også egen ordning i RMP for tildeling av gjødsel til korn og potet etter plantenes behov. Slik spredningsteknologi gjør at gjødsel tildeles i varierende mengde med mindre gjødsling der åkerveksten ikke har behov, og med større mengde der behovet for gjødsel er større. Dette gir mindre fare for avrenning av gjødsel, og det gir øket matproduksjon av bedre kvalitet. Slike ordninger mener vi er svært viktige å videreføre da de har gode resultater både på vassdrag og på matproduksjonen.

3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.1.2.1 Godt tjenestetilbud for barn og unge

Fylkesmannen har gjennom tverrfaglige møtearenaer internt lagt grunnlag for å skape miljøer for tverrfaglig samarbeid i vårt proaktive arbeid for barn og unge, klagesaksbehandling og tilsynsarbeid.

Gjennom møter med enkeltkommuner og tverrfaglige samlinger har Fylkesmannen inntrykk av at tjenestetilbudet til barn og unge i kommunene er godt. Samtidig sørger Fylkesmannen for å dyktiggjøre kommunene på faglige tema som er spesielt rettet mot sårbare barn og unge, herunder barnekonvensjonen, barns rett til å bli hørt, barns og elevers trivsel, samtale med overgrepssatte barn, barn av innsatte og levekår for barn og unge i asylsøkerfasen.

Innenfor barnehage, utdanning og barnevern er det skapt en kultur for at kommuner, barnehager, skoler, andre enheter og publikum tar kontakt med Fylkesmannen for veiledning og møter knyttet til tjenestetilbud for barn og unge. På den måten sikres det at tilbudene er i tråd med lover og forskrifter der aktørene møter på alvorlige og/eller tverrfaglige utfordringer. Samtidig vurderer Fylkesmannen gjennom ROS-analyse om det skal iverksettes tilsyn for å sikre at barn og unges tjenestetilbud bli ivaretatt. Barnehage-, utdanning-, barnevern- og sosialområdet har et bevisst forhold til at barns og unges rett til å bli hørt skal vurderes i hver enkelt sak. Ansatte som jobber med barns psykososiale miljø vil i tiden framover få opplæring i samtaler med barn.

Fylkesmannen søker også å sikre at informasjon om barn og unges rettigheter når ut til et bredt publikum ved å utvikle og vedlikeholde temsider om «Flerkulturell kompetanse og opplæring», «Barn og elevers trivsel i barnehage og skole», «Tilrettelagt opplæring», «0-24 samarbeidet» og «barnekonvensjonen» samt at vi fortløpende publiserer nyhetssaker der barn og unge er tema.

Vi har i 2016 hatt fokus på tverrfaglig arbeid internt og eksternt og har hatt flere konkrete saker vi har veiledet kommunene med fokus på kommunens plikt til samordning og barn og unges rett til koordinerte tjenester.

3.1.2.2 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Fylkesmannen samarbeider med Husbanken for å bidra til helhetlig boligsosial innsats. Det er gjennomført en fagdag i fylket og ikke to som er resultatkravet. Det er gjort en risikovurdering og vurdering av behovene for kommunene, og fordi andre regionale aktører har arrangert relevante samlinger har vi vurdert at det ikke har vært behov for mer enn en samling.

Resultatmål 3.2.1.2.1.1

Rapportere på

Gjennomført minimum to kompetansehevede tiltak for kommunene i fylket om boligsosialt arbeid, f.eks. bolig og integrering av flyktninger, bolig og tjenester til rusmiddelavhengige, helhetlig planlegging, bolig og folkehelse.

Drammen kommune har i samarbeid med Husbanken i Drammen arrangert boligsosial samling. Fylkeskommunen har arrangert samling for planleggere hvor et av temaene var boligsosial planlegging.

Fylkesmannen har derfor vurdert at det har vært tilstrekkelig med en fagdag med tema bolig for mennesker med sammensatte problemer, som vi arrangerte i samarbeide med Husbanken og FM Vestfold.

Vi har informert om Boligsosial veiviser på våre hjemmesider og direkte til alle NAV kontor i deres interne ukes- mail. På fagsamling for veiledere i NAV er det informert om Boligsosial veiviser.

Fylkesmannens bidrag til at det boligsosiale arbeidet i kommunene er kunnskapsbasert

Resultatmål	Differanse	Grunnlagstall 1
2	- 1	1

3.1.2.3 Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap i fylket

Embetet har i 2016 arrangert varslingsøvelse for alle kommunene i fylket. Vi bistår ved lokale øvelser ved behov, dersom vi har kapasitet.

Embetet har mottatt, kvittert for og videreformidla alle innkommende beredskapsvarsel i 2016. Videre sender vi både rutinemessig og på forespørsel statusrapportar til DSB (og Hdir) i forbindelse med større hendelser. De største værrelaterte hendelsene i 2016 var ekstremværet "Tor" og "Urd", som berørte fylket i januar og desember 2016. Hendelsene var ikke større enn at konsekvensene for Buskerud ble små/ingen.

Embetet har revidert beredskapsplanen. Det er utarbeidet oppfølgingsplan til fylkesROS i samarbeid med de andre regionale aktører.

Resultatmål 3.2.1.3.1.1

Rapportere på

Det er gjennomført minst en årlig øvelse av kriseorganisasjonen i embetet med grunnlag i ny samfunnsikkerhetsinstruks.

Gjennomført.

3.1.2.4 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

For Buskerud har vi etablert rutiner for samordning med en fast møtestruktur med to årlige møter der vi og de statlige tilsynsmyndighetene møtes for å søke og samordne oss mot kommunene. Her deltar Fylkesmannens samordningsgruppe, representanter fra Arbeidstilsynet, Mattilsynet og det nyetablerte Parkeringstilsynet. I tillegg er kommunenes kontrollutvalg og forvaltningsrevisjoner representert. Kommunenes egenkontroll er relevant for de statlige tilsynene og samordningsplikten.

I det faste møtet før jul legger aktørene frem sine foreløpige tilsynsplaner for neste år i den hensikt å samordne tilsyn primært i tid, men også i temaer. Her legger også kontrollutvalget og forvaltningsrevisjonene frem sine planer for egenkontroller, hvilket igjen kan få betydning for hva de statlige aktørene velger å føre tilsyn med. Tilsynsplanene skal publiseres samlet på Fylkesmannens hjemmeside to ganger i året for å lette kommunenes oversikt.

Fylkesmannen varsles dersom de andre statlige aktørene skal varsle kommunene om pålegg som har vesentlige økonomiske virkninger.

Et tema i samordningsmøtene er tilsyn som bidrag til forbedring og læring. Det faste møtet på våren brukes ofte til slik erfaringsutveksling. Læring gjennom tilsyn er videre fokus gjennom de enkelte avdelingenes tilsyn med sektor, blant annet gjennom de fellesnasjonale tilsynene på utdanningsområdet og egenvurderingene på barnevernsområdet som har vært gjennomført i år. Vår erfaring er at tilsyn sammen med veiledning bidrar til økt læring og regelverksetterlevelse. Vårt anslag av ressursbruk er vanskelig å fastslå men muligens tre ukeverk for selve samordningen.

Resultatmål 3.2.1.4.1.1

Rapportere på

Alle tilsyn hvor det er funnet brudd på lov og forskriftskrav er avsluttet (dvs. praksis er endret) innen en avtalt frist.

Barnevern: 100 %

Sosial: 100 % Det er ingen utfordringer med å få avsluttet tilsyn etter avtalt frist. Det hender likevel at vi må presisere og be om justering av praksis før tilsyn kan lukkes, og det hender at vi må forlenge fristen i dialog med NAV.

Helse: Nestor kan ikke gi tall på dette så det er vanskelig å rapportere på dette spørsmålet i og med at det omhandler lovbrudd i virksomheter som er funnet både under systemrevisjon og hendelsesbasert tilsyn. Gir derfor et anslag på ca 80 %. Der hvor det har tatt lengre tid kan det også skyldes forsinkelser fra Fylkesmannens side.

Resultatmål 3.2.1.4.2.1

Rapportere på

Alle tilsyn med folkehelsearbeid fra 2014 der det ble påvist brudd på lovkrav, er fulgt opp og avsluttet innen utgangen av 2016.

Alle tilsyn med folkehelsearbeid fra 2014 er nå avsluttet

Avslutning av tilsyn med folkehelsearbeid

Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat	Antall tilsyn med folkehelsearbeid fra 2014 der det ble påvist brudd på lovkrav.	Antall tilsyn med folkehelsearbeid fra 2014 der det ble påvist brudd på lovkrav som er avsluttet.
100 %	0 %	100 %	1	1

Resultatmål 3.2.1.4.3.1

Rapportere på

Krav til gjennomsnittsscore i spørreundersøkelse: 75 % svarer "FMs tilsynsvirksomhet er godt eller nokså godt samordnet".

Dette rapporteringskravet er endret etter eget brev fra KMD til det som er rapportert over.

Resultatmål 3.2.1.4.4.1

Rapportere på

Krav til gjennomsnittsscore i spørreundersøkelse - 75 % svarer at FMs tilsyn "i stor eller nokså stor grad har vært lagt til rette med sikte på læring og forbedring lokalt".

Dette rapporteringskravet er endret, jf eget brev i KMD til det som det er rapportert på over.

3.1.2.5 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

Fylkesmannen har satt økt fokus på klima-arbeid i 2016, blant annet ved at klima er et av fire overordna tema i embetets virksomhetsplan. Klima var tema på flere innlegg på kommunesamlingen vinteren 2016 som samlet godt over 100 deltakere fra kommunen i Buskerud. Vi hadde også innlegg om klima på samling for alle fylkets ordførere og rådmenn våren 2016. Vi ser imidlertid at det er et stort arbeid å få reduserte klimautslipp i fylket fra de store utslippssektorene.

Arbeidet med klima vil få ytterligere trykk i 2017.

Resultatmål 3.2.1.5.1.1**Rapportere på**

FM har hatt dialog med alle kommuner i fylket og formidlet forventninger til klima- og energiplanleggingen.

Fylkesmannen har uttalt seg til 17 kommunale planstrategier og sett til at klimahensyn er omtalt i planstrategien.

Fylkesmannen har gjennom brev og nyheter på hjemmesiden informert kommunene om de nye tilskuddsordningene knyttet til klimatiltak og klimatilpasningstiltak.

Resultatmål 3.2.1.5.2.1**Rapportere på**

Vurdering av effekt på klimagassutslipp, samt mål og tiltak for å redusere klimagassutslipp og energibruk, skal finnes igjen i alle relevante planer og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven og annet lovverk.

Fylkesmannen påser at klimavurderinger inngår i planprosessene og gir innspill ved varsel om oppstart og til planforslag. Det gjelder både utslippsreduksjon og energibruk, samt klimatilpasninger. Vi gir konkrete uttalelser i enkeltsaker etter plan- og bygningsloven, og i uttalelser til dispensasjonssøknader der klimavurderinger vil være relevant.

I november 2016 arrangerte vi en samling for kommunene der tema var klimaendringer og arealplanlegging.

Resultatmål 3.2.1.5.3.1**Rapportere på**

FM har hatt dialog med kommuner og formidlet relevant kunnskap og informasjon, blant annet om nasjonale og fylkesvise klimaframskrivninger og den nye nettsiden klimatilpasning.no

Fylkesmannen arrangerte i november 2016 en dagsamling for kommunene der tema var klimaendringer og arealplanlegging. Programmet var utformet i tett samarbeid med NVE som bidro med innlegg. Klimaprofil for Buskerud vil bli presentert i 2017.

3.1.2.6 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktningssituasjonen

Flere kommuner i Buskerud mottok en stor andel av de flyktningene som kom i løpet av 2016, blant annet ble det opprettet et mottak med tusen plasser på Kongsberg.

Denne situasjonen medførte at Fylkesmannen over noen måneder samlet sitt fylkesberedskapsråd til ukentlige informasjonsmøter. Vi deltok på folkemøter i berørte kommuner og hadde tett kontakt med de kommunene som trengte juridisk veiledning, blant annet rundt etablering av mottak og forholdet til plan- og bygningsloven.

Fylkesmannen har gjennom faglige samlinger rettet mot fylkeskommunen, kommunene, institusjonene og tillitsvalgte på områdene

barnehage, utdanning og barnevern sørget for å heve kompetansen innenfor lovforståelse, kvaliteten på opplæringen, mottak og oppfølging av flyktninger. Tiltakene har etter vår vurdering skapt større kunnskap og forståelse for hvilke rettigheter barn og unge har og hvilken oppfølging de trenger for å mestre de faglig og psykososiale utfordringene som kan oppstå i flyktningssituasjonen og ved kort botid i Norge.

Vi har hatt dialogmøter med Kongsberg og Ringerike kommune på bakgrunn av det store antallet flyktninger disse kommunene mottok i 2015. Hensikten var å få informasjon om hvordan kommunene ivaretok nyankomne flyktnings rett til grunnskoleopplæring og hvilke utfordringer de sto ovenfor i mottaksfasen. Begge kommunene opplyste i møtet at de i løpet av kort tid skulle få på plass et grunnskoletilbud til alle barn i mottak som har rett til det. For å dra lærdom av Kongsberg og Ringerike fikk kommunene anledning til å redegjøre for sine erfaringer i møte med andre Buskerudkommuner på flyktningekonferanse høsten 2016.

Vi har også understøttet de nasjonale myndighetenes ved å tildele veiledningstimer til kommuner/skoler med liten erfaring innenfor andrespråkspedagogikk for å styrke opplæringstilbudet. Veiledningen gjennomføres i 2017, og vi vil følge opp tiltaket og vurdere hvorvidt tilbudet skal vedvare og eventuelt styrkes.

Vi har ført tilsyn med omsorgssenteret for enslige mindreårige asylsøkere i Ringerike. Vi har ikke sett at det økte belegget som ble tillatt i 2015 har ført til endringer av negativ art for beboerne. Vi har bla hatt blick for skoletilbud og behov for oppfølging av psykiatrien/spesialisthelsetjenesten.

Resultatmål 3.2.1.6.1.1

Rapportere på

Andel flyktninger som er bosatt innen 6 mnd. etter at vedtak om opphold i Norge eller reisetillatelse er gitt: 55 % av IMDIs totale bosettingsanmodning til kommunene i fylket. Resterende andel skal være bosatt innen 12 måneder.

Den praktiske og konkrete bosettingen hører inn under ansvarsområdet til IMDI, og Fylkesmannen har ikke oversikt over konkrete tall.

Resultatmål 3.2.1.6.1.2

Rapportere på

Andel enslige mindreårige som er bosatt: 100 % av IMDIs totale bosettingsanmodning til kommunene i fylket.

Se pkt. 3.2.1.6.1.

3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling

Fylkesmannen søker å ivareta vårt felles mål om å ha høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagesaksbehandling, gjennom vår rekruttering av ansatte, faglige oppdatering innen de ulike sektorområdene, fokus på målet i virksomhetsplanlegging og i den løpende drift. Vår organisering av embetet med fagsjefer som er delegert driftsansvar og som godkjenner utgående brev og vedtak fra embetet, er også med på å ivareta denne målsettingen.

For første gang hentet embetet i 2016 også inn saker på eget initiativ etter at vi hadde blitt kjent med at det forelå vedtak som kunne være i strid med plan- og bygningsloven (områdeovervåkning). Dette førte til at vi opphevet flere vedtak som ugyldige etter forvaltningsloven § 35. Dette gjaldt særlig dispensasjonsvedtak der begrunnelsene var mangelfulle og sakene heller ikke hadde vært tilstrekkelig utredet med høring i forkant av vedtak. Fylkesmannen gjør dette for å sikre at loven praktiseres riktig og så likt som mulig fra kommune til kommune.

Rutiner på områdene klagesaksbehandling, tilsyn og tilskuddskontroll er lagt i kvalitetssystemet RiskManager.

Resultatmål 3.3.1.1.1.1

Rapportere på

Minimum 2 tilsyn i hvert fylke per år.

Vi har gjennomført 4 tilsyn med introduksjonsordningen i 2016 – 2 stedlige og 2 skriftlige.

Resultatmål 3.3.1.1.2.1

Rapportere på

Det enkelte embetets omfang av tilsyn skal opprettholdes på samme nivå som i 2015, jf. retningslinjer og aktivitetskrav i VØI.

Tilsyn med skoleeier og barnehagemyndigheten er opprettholdt på samme nivå som i 2015 og i overensstemmelse med retningslinjer og aktivitetskrav fra Utdanningsdirektoratet.

Resultatmål 3.3.1.1.3.1**Rapportere på**

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens tilsyn skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2015 [1].

[1] jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2015, Rapport 19/2015 NIFU»

Tilsyn: 72 prosent av de spurte skoleeierne svarer at de i svært stor grad eller i stor grad opplever virkemiddelet tilsyn som viktig.

Spørreundersøkelsen viser at skoleeierne opplever de ulike virkemidler hos Oppvekst- og utdanningsavdelingen hos Fylkesmannen som viktige for å sikre utvikling. Virkemiddelet veiledning om regelverket og tilsyn får høyest tilslutning. Henholdsvis 74 og 73 prosent svarer at skoleeierne i svært stor grad eller stor grad opplever disse som viktige for å sikre utvikling, læring og god kvalitet i skoletilbudet til barn og unge. Skoleeiernes svar angående virkemidlene tilsyn, klagesak og veiledning om regelverk er i hovedsak lik svarene i fjor med noe økning. Resultatet i Buskerud ligger på landsgjennomsnittet. Tendensen er at andelen som mener de ulike virkemidlene er viktige er høyere blant de minste kommunene enn blant de største.

Det skal bemerkes at det er et lavt antall skoleeiere som har svart.

Spørreundersøkelsen viser når det gjelder barnehagemyndighetenes vurdering av Fylkesmannen på tilsynsområdet at de er relativt fornøyde med gjennomføringen i og med at poengskåret er 3,8.

Det skal bemerkes at det kun er 10 barnehagemyndigheter som har svart på undersøkelsen. Fylkesmannen har nylig hatt samling med saksbehandlerne/barnehagesjefene i våre kommuner hvorpå de svarte at de ikke hadde kjennskap til undersøkelsen. Fylkesmannen ønsker derfor å uttrykke en generell skepsis til undersøkelsen, og er usikker på hvem som har besvart spørsmålene.

Resultatmål 3.3.1.1.4.1**Rapportere på**

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2015 [1].

[1] jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2015, Rapport 19/2015 NIFU»

Klagesaksbehandling: 52 prosent av de spurte skoleeierne svarer at de i svært stor grad eller i stor grad opplever virkemiddelet klagesaksbehandling som viktig.

Jf. «Spørsmål til barnehage – Norge høsten 2015», Trøndelag Forskning og Utvikling.

Spørreundersøkelsen viser at skoleeierne opplever de ulike virkemidler hos Oppvekst- og utdanningsavdelingen hos Fylkesmannen som viktige for å sikre utvikling. Skoleeiernes svar angående virkemidlene tilsyn, klagesak og veiledning om regelverk er i hovedsak lik svarene i fjor med noe økning. Virkemiddelet veiledning om regelverket og tilsyn får høyest tilslutning. Henholdsvis 74 og 73 prosent svarer at skoleeierne i svært stor grad eller stor grad opplever disse som viktige for å sikre utvikling, læring og god kvalitet i skoletilbudet til barn og unge. Resultatet i Buskerud ligger på landsgjennomsnittet. Tendensen er at andelen som mener de ulike virkemidlene er viktige er høyere blant de minste kommunene enn blant de største.

Det skal bemerkes at det er et lavt antall skoleeiere som har svart.

Spørreundersøkelsen viser når det gjelder barnehagemyndighetenes vurdering av Fylkesmannen på klagesaksområdet at de er relativt fornøyde med gjennomføringen i og med at poengskåret er 3,3.

Det skal bemerkes at det kun er 10 barnehagemyndigheter som har svart på undersøkelsen. Fylkesmannen har nylig hatt samling med saksbehandlerne/barnehagesjefene i våre kommuner hvorpå de svarte at de ikke hadde kjennskap til undersøkelsen. Fylkesmannen

ønsker derfor å uttrykke en generell skepsis til undersøkelsen, og er usikker på hvem som har besvart spørsmålene.

Resultatmål 3.3.1.1.5.1

Rapportere på

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens veiledning om regelverket skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2015.

Spørreundersøkelsen viser at skoleeierne opplever de ulike virkemidler hos Oppvekst- og utdanningsavdelingen hos Fylkesmannen som viktige for å sikre utvikling. Virkemiddelet veiledning om regelverket og tilsyn får høyest tilslutning. Henholdsvis 74 og 73 prosent svarer at skoleeierne i svært stor grad eller stor grad opplever disse som viktige for å sikre utvikling, læring og god kvalitet i skoletilbudet til barn og unge. Skoleeiernes svar angående virkemidlene tilsyn, klagesak og veiledning om regelverk er i hovedsak lik svarene i fjor med noe økning. Resultatet i Buskerud ligger på landsgjennomsnittet. Tendensen er at andelen som mener de ulike virkemidlene er viktige er høyere blant de minste kommunene enn blant de største.

Det skal bemerkes at det er et lavt antall skoleeiere som har svart.

Spørreundersøkelsen viser når det gjelder barnehagemyndighetenes vurdering av Fylkesmannen på veiledningsområdet at de er relativt fornøyde med gjennomføringen i og med at poengskåret er 4,10.

Det skal bemerkes at det kun er 10 barnehagemyndigheter som har svart på undersøkelsen. Fylkesmannen har nylig hatt samling med saksbehandlerne/barnehagesjefene i våre kommuner hvorpå de svarte at de ikke hadde kjennskap til undersøkelsen. Fylkesmannen ønsker derfor å uttrykke en generell skepsis til undersøkelsen, og er usikker på hvem som har besvart spørsmålene.

Resultatmål 3.3.1.1.6.1

Rapportere på

Andel klagesaker som er behandlet innen 12 uker: 100%.

Vi har ikke nådd målet om at 100 % av klagesakene skal være avgjort innen 12 uker. Vi har hatt en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 79 dager i første tertial, 86 dager i annet tertial og 92 dager i 3 tertial. Dette skyldes både stor økning i innkomne klager (fra 169 i 2015 til 216 i 2016), samtidig som vi har hatt både langtidssykemelding og en stilling vakant store deler av året.

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 47 %	53 %	194	102

Resultatmål 3.3.1.1.6.2

Rapportere på

Andel klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, som er behandlet innen 6 uker: 100%.

Fristen er oversittet med en uke i en sak.

BOBY - Saksbehandlingstid for klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 6 uker
100 %	- 14 %	86 %	7	6

Resultatmål 3.3.1.1.7.1

Rapportere på

Andel ekspropriasjonssaker i førsteinstans eller som klageinstans på plan- og bygningsrettens område, som er behandlet innen 12 uker: 100%.

FMBU har behandlet en ekspropriasjonssak i 2016. Saksbehandlingsfristen er oversittet med 12 uker av samme grunn som under punkt 3.3.1.1.6.1

3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Fylkesmannen har en effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning. Til tross for økt arbeidsmengde løses oppdragene i tråd med de rammer og tidsfrister som følger av lov og forskrift og det som naturlig følger av oppdragene.

På landbruksområdet lages årlig kontrollplan som er gjennomført også i 2016. De avvik som er oppdaget er under oppfølging. I ett tilfelle har vi prosess med vedkommende kommune for å få avvikene lukket. Fylkesmannen har også utstrakt kontroll med kommunale vedtak på tilskuddsområdet gjennom de saker som skal til manuell utbetaling. På lovområdet har det i 2016 vært enkelte krevende saker vedrørende konsesjon på fast eiendom. Sakene har handlet både om pris og om oppfølging av manglende boplikt.

Resultatmål 3.3.1.2.1.1

Rapportere på

Gjennomført kontroll av foretak i henhold til kontrollplan.

Regionale miljøtilskudd

I forbindelse med forvaltningskontrollene er det foretatt befaringer av noen tiltak som gjaldt tilskudd til beite av bygdenært verdifulle jordbrukslandskap, slått og beite av biologisk verdifulle arealer, vegetasjonssoner, grasdekte vannveier og stubb i flomutsatte, vassdragsnære områder. Det ble avdekket noen avvik, som kommunene har fulgt opp, se punkt 3.3.1.2.1.2.

Planlagte befaringer av tiltak knyttet til kompost, bedret jordstruktur og flammings ble foretatt i mindre utstrekning enn tenkt. Nevnte ordninger var til dels lite omsøkt i de kommunene som ble trukket ut til kontroll og tidspunktene for kontroll viste seg lite hensiktsmessige.

Produksjonstilskudd

Fylkesmannen har i 2016 foretatt dokumentkontroll av 3 foretak som hadde ført opp salg av grovfôr i søknaden. To av sakene endte med at Fylkesmannen omgjorde kommunens vedtak og krevde tilbakebetaling av tilskuddet.

2 saker fra 2015 vedrørende salg av grovfôr, der Fylkesmannen omgjorde kommunens vedtak, ble avgjort av Landbruksdirektoratet i 2016. I begge tilfellene fikk søkerne medhold. Fylkesmannen har ikke gjennomført stedlige kontroller i 2016.

Veterinære reiser

Fylkesmannen foretar rutinemessig kontroll av minimum 5 % av søknadene ved hver søknadsomgang. Avstand til nærmeste veterinærkontor har vært hovedfokus i noen av kontrollene, ellers foretas det kontroll jf. retningslinjene fra Landbruksdirektoratet.

Kontroll av foretak i samsvar med kontrollplan

Foretak	Ordninger / omfang	Registrerte avvik	Oppfølging av avvik
A	Produksjonstilskudd - salg av grovfôr, dokumentkontroll	Ikke disponert areal	FM omgjorde kommunens vedtak og avslo tilskudd, med begrunnelse om at foretaket ikke disponerte og drev aktivt det arealet det var søkt tilskudd for. Søker klagde og saken ligger hos Landbruksdirektoratet til avgjørelse.
B	Produksjonstilskudd - salg av grovfôr, dokumentkontroll	Ikke disponert areal	FM omgjorde kommunens vedtak og avslo tilskudd, med begrunnelse av at foretaket ikke disponerte og drev aktivt det arealet det var søkt tilskudd for. Det er fattet vedtak om tilbakebetaling av tilskuddet og kravet er oversendt til Ldir for effektivering.
C	Produksjonstilskudd - salg av grovfôr, dokumentkontroll	Ingen registrerte avvik	Mistanke om at foretaket ikke disponerte omsøkt areal, ble avkreftet etter gjennomgang av mottatt dokumentasjon og foretakets beskrivelse av drifta.
D	Veterinære reiser, 4. kvartal 2015 - dokumentkontroll	Ingen	Ikke behov for videre oppfølging
E	Veterinære reiser, 4. kvartal 2015 - dokumentkontroll	Ingen	Ikke behov for videre oppfølging
F	Veterinære reiser, 1. kvartal 2016 - dokumentkontroll	Ingen	Ikke behov for videre oppfølging
G	Veterinære reiser, 1. kvartal 2016 - dokumentkontroll	Mangelfull dokumentasjon	FM ba om retting av dokumentasjon, men mottok ingen korrigeringer etter purring. Avslag på søknad
H	Veterinære reiser, 2. kvartal 2016 - dokumentkontroll	Ingen	Ikke behov for videre oppfølging
I	Veterinære reiser, 2. kvartal 2016 - dokumentkontroll	Ingen	Ikke behov for videre oppfølging
J	Veterinære reiser, 3. kvartal 2016 - dokumentkontroll	Ingen	Ikke behov for videre oppfølging
K	Veterinære reiser, 3. kvartal 2016 - dokumentkontroll	Ingen	Ikke behov for videre oppfølging

Kontroll av foretak - husdyrkonsesjon

Vi bekrefter at kontroll er gjennomført i samsvar med Ldirs RS 2016-17. Det er ikke avdekket avvik og følgelig ikke sendt ut verken varsel om forhåndsvarsel om innkreving av standardisert erstatning eller vedtak om dette. Vi har imidlertid en sak liggende til behandling hos Sivilombudsmannen vedr. vårt vedtak om ileggelse av standardisert erstatning og pålegg om nedslakting til konsesjonsgrensa for verpehøns - Faleide.

Resultatmål 3.3.1.2.1.2**Rapportere på**

Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20 pst. av kommunene.

Fylkesmannen har foretatt forvaltningskontroll i Sigdal, Ringerike, Hole, Modum og Nore og Uvdal jf kontrollplan. Det utgjør 23,8 % av kommunene i Buskerud.

Det er foretatt kontroll på nær alle planlagte områder. Planlagte kontroller av RMP-ordningene *Bruk av kompost, Bedret jordstruktur og Flamming* ble foretatt i mindre utstrekning enn tenkt. Nevnte ordninger var til dels lite omsøkt i de kommunene som ble trukket ut for kontroll og tidspunktene for kontroll viste seg lite hensiktsmessige. I forbindelse med kontroll av andre tiltak, kom vi i ett tilfelle over en fangdam som ikke tilfredsstilte vilkårene for RMP-tilskudd.

Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20% av kommunene

Kommune	Ordninger / omfang	Registrerte avvik	Oppfølging av avvik
Flesberg	Se årsrapport for 2015	Se årsrapport for 2015	Oppfølging etter forvaltningskontrollen i 2015. Kommunen fikk utsatt frist til 1.3.2016 med å lukke de siste avvikene. Fristen ble ikke overholdt. Et par uker etter fristens utløp møttes avdelingsleder i kommunen og fagsjef og kontrollleder hos FM. I møtet ble det satt ned flere punkter for tiltak. De fleste av disse er gjennomført, men det har likevel ikke lyktes å lukke avvikene i kontrollrapporten fra 2015.
Ringerike og Hole	Kontrollen omfattet flere ordninger: SMIL - rydding av beite, RMP - beite av lokalt verdifulle jordbrukslandskap bygdenært, Produksjonstilskudd - tilskudd til innmarksbeite, NMSK - dokumentasjon og kontrollomfang, Landbruksvei og rutiner for kontinuerlig ajourhold av AR5/gårdskart. Det ble også foretatt kontroll av avløser sykdom, selv om det ikke var satt opp som kontrollpunkt i kontrollplanen. Både dokumentkontroll og stedlig kontroll.	Det ble registrert 5 avvik: Avvik 1 (SMIL) - utbetalt tilskudd til tiltak som ikke er tilfredsstillende utført. Avvik 2 (RMP) - utbetalt tilskudd til arealer som ikke oppfyller vilkårene for tilskudd. Avvik 3 (NMSK) - mangler søknad på tiltakene det er innvilget tilskudd til. Avvik 4 (NMSK) - mangler dokumentasjon på at det er gjennomført kontroll tilsvarende 10 % av søknadene. Avvik 5 (avløser sykdom) - mangelfull dokumentasjon	Avvik nr 1 og 2 gjaldt samme foretak. Det ble holdt en ekstra befarings med grunneier på høsten. Befaringen avdekket misforståelser og det ble satt opp ei liste med flere punkter for videre oppfølging. For avvik nr 3 og 4 har kommunen gitt tilfredsstillende tilbakemelding og avvikene er lukket. Det gjenstår fortsatt noe på avvik nr 5.
Modum	Kontrollen omfattet flere ordninger: SMIL - rydding av beite, RMP - beite av lokalt verdifulle jordbrukslandskap bygdenært, Avløsning ved sykdom - kommunens saksbehandlingsrutiner, Produksjonstilskudd - tilskudd til innmarksbeite, NMSK - dokumentasjon og kontrollomfang og Landbruksvei. Både dokumentkontroll og stedlig kontroll.	Det ble registrert 7 avvik: Avvik 1 (SMIL) - utbetalt tilskudd til tiltak som ikke er tilfredsstillende utført. Avvik 2 (RMP) - utbetalt tilskudd til fangdam som ikke oppfyller vilkårene for tilskudd. Avvik 3 (avløser sykdom) - mangelfull dokumentasjon. Avvik 4 (avløser sykdom) - innvilget tilskudd uten dispensasjon fra søknadsfristen. Avvik 5 (NMSK) - manglende dokumentasjon på søknad om tilskudd. Avvik 6 (NMSK) - manglende dokumentasjon på kontroll av tiltak. Avvik 7 (NMSK) - inhabilhet ved behandling av tilskuddssøknad.	Kommunene har lagt fram en plan for lukking av avvikene. Alle avvik er ikke bekreftet lukket per dags dato.
Nore og Uvdal	Kontrollen omfattet flere ordninger: SMIL - rydding av beite, RMP - beite av lokalt verdifulle jordbrukslandskap, bygdenært, og slått og beite av biologisk verdifulle arealer, Avløsning ved sykdom - kommunens saksbehandlingsrutiner, Produksjonstilskudd - innmarksbeite. Både dokumentkontroll og stedlig kontroll.	Det ble registrert 3 avvik: Avvik 1 (SMIL) - utbetalt tilskudd til tiltak som ikke er gjennomført i henhold til søknad. Avvik 2 (RMP) - kommunen har godkjent tilskudd til slått og beite av biologisk verdifulle arealer på arealer som ikke er avmerket som det på kartlag i eStil. Avvik 3 (avløser sykdom) - mangelfull dokumentasjon.	Kommunen har lagt fram en plan for lukking av avvikene. Alle avvikene er ikke bekreftet lukket per dags dato.
Sigdal	Kontrollen omfattet flere ordninger: SMIL - rydding av beite, RMP - beite av lokalt verdifulle jordbrukslandskap, bygdenært, Produksjonstilskudd - tilskudd til innmarksbeite, NMSK - dokumentasjon og kontrollomfang, Landbruksvei og AR5/gårdskart - rutiner for kontinuerlig ajourhold. Både dokumentkontroll og stedlig kontroll.	Det ble registrert ett avvik: NMSK - manglende dokumentasjon på kontroll av tiltak.	Avvik er lukket.

Resultatmål 3.3.1.2.1.3**Rapportere på**

Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100 %

Alle avvik som ble avdekket både i forvaltnings- og foretakskontrollene er fulgt opp, men ikke alle er lukket ennå per dags dato.

3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

På sosialområdet er det utført to tilsyn (systemrevisjon) og ikke resultatkravet på seks. Det ble gjort en risikovurdering og vi valgte å prioritere fortsatt kort saksbehandlingstid i klagesaker i en periode med lav bemanning. Vår vurdering er likevel at dette ikke har medført at tjenestene ikke er forsvarlige. I 2015 var det svært stor aktivitet med ti kontorer med på tilsyn eller egentilsyn. Fylket har 21 kommuner men 18 NAV-kontorer. I løpet av de to siste årene har derfor 12 av 18 kontor hatt tilsyn eller egentilsyn.

Resultatmål 3.3.2.1.1.1**Rapportere på**

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale barnevernstjenester: 3 per fylke. Dette innebærer 6 revisjoner for FMOA og FMAV (3 per fylke).

2 systemrevisjoner + 7 egenvurderinger

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale barnevernstjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
3	6	9

Resultatmål 3.3.2.1.2.1**Rapportere på**

Andel nye tvangstiltak regulert i godkjente vedtak som er fulgt opp med stedlige tilsyn: 100%.

Alle er fulgt opp innen ett år, det vil si 100 %

Resultatmål 3.3.2.1.2.2**Rapportere på**

Antall stedlige tilsyn i hvert embete skal økes sammenlignet med 2015.

Vi har økt antall stedlige tilsyn fra 4 i 2015 til 12 i 2016

Stedlige tilsyn etter kap. 9

Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat	Sum antall stedlige tilsyn gjennomført i 2015	Sum antall stedlige tilsyn gjennomført i 2016
101 %	199 %	300 %	4	12

Resultatmål 3.3.2.1.3.1**Rapportere på**

Fylkesmannen skal ha tatt kontakt med det enkelte barn med tilbud om tilsynssamtale.

Det er tatt direkte kontakt med alle 88 tilstedeværende barn, i tillegg er det tilbudt telefonsamtale til 14 barn.

Samtalene med barna gjennomføres før samtaler med ansatte ved hvert tilsynsbesøk. Dette har bidratt til å øke interessen og deltakelsen fra beboernes side.

Resultatmål 3.3.2.1.3.2

Rapportere på

Fylkesmannen skal ha gjennomført samtale med alle barn som ønsker det.

Av 114 innskrevne barn har 88 vært til stede på tilsynstidspunktene. Alle er tilbudt samtale, 3 ønsket ikke, 85 er gjennomført. I tillegg er det gjennomført 14 samtaler pr telefon.

Resultatmål 3.3.2.1.4.1

Rapportere på

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre.

På sosialområdet er 80 % av tilsynssakene vurdert innen 5 måneder. I 2016 var det 10 hendelsesbaserte tilsyn med NAV.

På helseområdet har vi prioritert gamle saker og har derfor fått en lang saksbehandlingstid. Vi har imidlertid mer enn halvert saksporteføljen i 2016.

Andel tilsynssaker behandlet innen 5 måneder

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Helse/omsorg	50 %	- 33 %	17 %
Sosial	50 %	30 %	80 %

Resultatmål 3.3.2.1.4.2

Rapportere på

Avslutning av klagesaker: minst 90 prosent innen 3 måneder eller mindre.

Innen helseområdet har vi ikke nådd resultatmålet på saksbehandlingstid. Vi har prioritert gamle saker i vårt restanseprosjekt.

For klager etter sosialtjenesteloven er 100% realitetsbehandlet innen 3 måneder. I 2016 mottok Fylkesmannen i Buskerud 384 klagesaker etter sosialtjenesteloven, og avsluttet 370 klagesaker. De aller fleste saker blir vurdert og besvart innen 2 måneder. 76% av vedtakene stadfestes og 9% endres helt eller delvis, mens 15 % oppheves. Buskerud har 9,40% av det samlede antallet klager i Norge, mot kun ca 5% av befolkningen.

Sammenlignet med året før har det vært en stor nedgang i antallet saker, 92 flere klagesaker ble avsluttet i 2015 sammenlignet med 2016. Årsaken til nedgangen er sammensatt. I 2015 var spesielt mange klager. Vi har gjennomført en kombinasjon av flere hendelsesbaserte tilsynssaker, opplæring, tilskudd til lokal kompetanseheving og møter med ledere ved det kontoret som har flest klager, samlet kan har vært med å bidratt til bedre saksbehandling og noe færre klager. Vi ser likevel at det fortsatt er behov for opplæring og veiledning for å forbedre saksbehandlingen lokalt.

Saksbehandlingstid - Avslutning av klagesaker

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Realitetsbehandlet innen 3 md.
Helse/omsorg	90 %	- 62 %	28 %
Sosial	90 %	10 %	100 %

Resultatmål 3.3.2.1.4.3

Rapportere på

Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning som er overprøvd innen 3 måneder: 100%

Årsaken til manglende måloppnåelse er todelt.

Sykefravær og redusert bemanning. I tillegg har flere kommuner endret praksis ved at de sender inn sine vedtak 4 måneder før de går ut. Dvs. en måned før frist for innsendelse til oss. Dette har ingen konsekvens for brukeren, men slår ut på vår måloppnåelse.

Vi skal gjøre kommunen oppmerksom på dette.

Saksbehandlingstid - Vedtak om bruk av tvang og makt

Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
100 %	- 17 %	83 %

Resultatmål 3.3.2.1.4.4

Rapportere på

Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: 100%

90 % av alle dispensasjonskrav er behandlet innen 3 måneder.

Resultatmål 3.3.2.1.5.1

Rapportere på

Andel ajourførte tilsyn (planlagte og gjennomførte) og saker i NESTOR per 31.12, 30.4. og 31.8.: 100%

I all hovedsak er det meste ajour per tertial på sosialområdet. Det hender at det mangler deler at registreringen, men fagsjef har en gjennomgang og ser til at det er 100% ajour for de gitte datoene ca 15.5, 15.09 og ca 20.1. Det samme gjelder for helseområdet.

På barnevernområdet er alt ajour i Nestor per tertial.

Resultatmål 3.3.2.1.6.2

Rapportere på

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 17.

I Buskerud hadde vi store restanser innen rettighet og tilsynssaker på helseområdet.

Det har derfor vært en prioritering å redusere restanser og bedre kvaliteten på vår saksbehandling fremfor systemrevisjon.

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
17	- 12	5

Resultatmål 3.3.2.1.7.2

Rapportere på

Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 4.

Rettsikkerhet for enkeltpersoner er prioritert høyere enn antall systemrevisjoner.

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med spesialisthelsetjenesten

Resultatmål	Differanse	Resultat
4	- 2	2

Resultatmål 3.3.2.1.8.2

Rapportere på

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester: 6.

På sosialområdet er det utført 2 tilsyn (systemrevisjon) og ikke resultatkravet på 6. Det ble gjort en risikovurdering og man valgte å prioritere fortsatt rask og kort saksbehandlingstid i klagesaker i en periode med lav bemanning. I 2015 var det svært stor aktivitet med 10 kontor med på tilsyn eller egentilsyn. Fylket har 21 kommuner men 18 NAV kontor.

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
6	- 4	2

3.1.3.4 Økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende

Saksbehandlerne har ansvar for utvalgte kommuner. Vi har interne rutiner som sikrer rettslikhet og stor grad av rettssikkerhet for de vergetrengende i fylket. Alle vedtak skal godkjennes av fagsjef eller den fagsjef har bemyndiget ved fravær, slik at sakene behandles likt.

Resultatmål 3.3.3.1.1.1

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi alle nye oppnevnte verger og representanter opplæring i form av kurs og/eller individuelle samtaler.

Vi har holdt kurs og hatt samtaler med alle nye faste verger og representanter i 2016. Alle nye faste verger og representanter går igjennom en godkjenningssprosess, med samtaler før godkjenning. I forbindelse med begjæring av vergemål, der det er bedt om oppnevning av et familiemedlem; en alminnelig verge, tas det en samtale per telefon. Alle alminnelige verger fikk i 2016 tilbud om en samling (fire alternative tidspunkt) i november, fordelt på to ulike steder i fylket. Det var et svært populært tiltak med stort oppmøte.

Resultatmål 3.3.3.1.1.2

Rapportere på

Alminnelige og faste verger skal ha tilbud om å delta på minst ett kurs/samling for verger i løpet av året.

Det er gitt tilbud til alle alminnelige og faste verger om kurs eller samlinger i 2016. For de faste vergene er det brukt erfarne verger som foredragsholdere i tillegg til egne

Resultatmål 3.3.3.1.2.1

Rapportere på

Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 2 måneder.

Vi har prioritert at de som har behov for vergemål, får saken raskt

Saksbehandlingstid - Opprett vergemål, andel vedtak fattet innen 2 måneder

Resultat	Resultatmål	Differanse
86 %	80 %	6 %

Resultatmål 3.3.3.1.2.2

Rapportere på

Oppnevning av representant for enslig mindreårig asylsøker – 90 % av vedtakene skal være fattet innen 5 dager.

Etter det opplyste fra FMOA gjelder kravet for 2016 bare deres embete i og med at det er de som oppnevner representanter for barna i anledning ankomstsamtalen hos PU. Når barna flytter til mottak har de allerede en representant. Bytte av representant tar normalt lengre tid enn 5 dager, grunnet manglende dokumentasjon og opplysninger.

Saksbehandlingstid - Oppnevning av representant for enslig mindreårig asylsøker, 90% innen 5 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
41 %	90 %	- 49 %

Landsgjennomsnittet er 44%. SRF har opplyst på EMA-samling at målet kun gjelder FMOA, som er det embetet som har ansvar for oppnevning i forbindelse med ankomstintervju ved PU. FMBU har varslet gjennom 2016 at kravet ikke lar seg oppfylle.

Resultatmål 3.3.3.1.2.3**Rapportere på**

Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital -gjennomsnittlig saksbehandlingstid ikke over 4 uker.

Opgaven er blitt prioritert i 2016 og resultatet ligger dermed på drøyt to ukers saksbehandlingstid, noe som er nesten to uker kortere enn kravet. Vergene og personene med verge har normalt behov for å få utbetalt midler raskt.

Saksbehandlingstid - Samtykke til bruk av kapital, snitt ikke over 4 uker

Resultat	Resultatmål	Differanse
15	28	13

Resultatmål 3.3.3.1.2.4**Rapportere på**

Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter - gjennomsnittlig saksbehandlingstid ikke over 6 uker.

Opgaven er blitt prioritert i 2016 og det er dermed kortere saksbehandlingstid enn kravet

Saksbehandlingstid - Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter, under 6 uker

Resultat	Resultatmål	Differanse
26	42	16

3.1.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk**3.1.4.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene**

Fylkesmannen jobber kontinuerlig for at kommunene skal øke kvaliteten og kompetansen innenfor barnehage-, skole- og barnevernområdet. I lys av lovbestemmelser og sentrale strategier søker Fylkesmannen å invitere, motivere og tilrettelegge for økt kvalitet og kompetanse i samarbeid med kommuner, organisasjoner, høyskoler, skoler, barnehager, institusjoner og andre aktører. Fylkesmannen ser proaktivt arbeid som et godt virkemiddel for å demme opp for klagesaker på barnehage- og utdanningsområdet.

Resultatmål 3.4.1.1.1.1

Rapportere på

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers grad av tilfredshet med fylkesmannen som medspiller for kommunene, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2015 [1].

[1] jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2015», Rapport 19/2015 NIFU 76 % av kommunene svarer at de i svært stor grad eller i stor grad opplever Oppvekst- og utdanningsavdelingen som en viktig medspiller for kommunen for å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehagen og opplæringen.

Spørreundersøkelsen viste at et klart flertall av kommunene opplever Fylkesmannen som viktig for å sikre utvikling, læring og god kvalitet i grunnopplæringen. I alt 72 prosent av de spurte kommunene opplever dette i stor eller svært stor grad. Andelen er noe lavere blant fylkeskommunene, men også her svarer mer enn halvparten at de opplever dette i stor eller i svært stor grad. For kommunene er ikke svaret vesentlig annerledes enn i fjor. Derimot er det enkelte endringer i fylkeskommunens svar med en forskyvning fra svært stor grad til stor grad, men endringen i utvalget kan bidra til å forklare forskjellen i fylkeskommunen. Buskerud ligger på 4,0 mot et gjennomsnitt på 3,8 for landet hva gjelder kommunenes opplevelse av Fylkesmannen som en viktig medspiller.

Veileder og støtterolle innenfor kompetanseutviklingstiltak er det virkemiddelet som får lavest tilslutning. Skoleeierens svar angående virkemidler er i hovedsak lik svarene fra i fjor, med unntak av denne rollen som veileder og støtte innenfor kompetanseutviklingstiltak. Tendensen er at flere av de minste kommunene mener dette er viktig sammenlignet med de største kommunene. Dette gjelder også for Buskerud sin del. Buskerud ligger på landsgjennomsnittet.

Det skal bemerkes at det er et lavt antall skoleeiere som har svart. Dette kan også ha sammenheng med at Fylkesmannens arenaer for å drive dette kompetansearbeidet er i samarbeid med andre aktører. Det er derfor usikkert om de spurte klarer å identifisere Fylkesmannen i dette.

Spørreundersøkelsen viser når det gjelder barnehagemyndighetenes vurdering av Fylkesmannen på veileder/støtte på kompetanseutvikling at de er relativt fornøyde med gjennomføringen i og med at poengskåret er 3,2. Selv om dette har lavest skår, vil Fylkesmannen mene at kommunene generelt er fornøyde. At skåren er den laveste kan også være et uttrykt ønske om at det skal tildeles mer kompetansemidler på barnehagefeltet. Dette er innspill som Fylkesmannen har fått fra sektoren i flere år.

Det skal bemerkes at det kun er 10 barnehagemyndigheter som har svart på undersøkelsen. Fylkesmannen har nylig hatt samling med saksbehandlerne/barnehagesjefene i våre kommuner hvorpå de svarte at de ikke hadde kjennskap til undersøkelsen. Fylkesmannen ønsker derfor å uttrykke en generell skepsis til undersøkelsen, og er usikker på hvem som har besvart spørsmålene.

3.1.5 Gjennomførte evalueringer

Embetet gjennomførte høsten 2016 en evaluering av omorganiseringen i 2015. Alle ansatte ble oppfordret til å bidra i evalueringen. Vi gjennomførte også en brukerundersøkelse i kommunene, se kapittel 3.1.6. I desember startet vi et arbeid for å evaluere håndtering og kontroll av tilskuddsordninger i embetet. Dette arbeidet skal slutføres i 2017.

3.1.6 Særskilt om oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i Virksomhets- og økonomiinstruks**Brukerundersøkelsen**

Regjeringens fellesføring for statlige virksomheter i 2016 var å styrke kontakten mellom brukerne og forvaltningen. I september gjennomførte vi derfor en brukerundersøkelse i alle kommunene i Buskerud. Undersøkelsen ble sendt til ordførere, rådmenn, kommunalsjefer og et utvalg ledere innen saksområdene barnevern, beredskap, PPT og tjenester til mennesker med utviklingshemming.

Fire av fem (82 %) svarte at Fylkesmannen i Buskerud i svært stor eller ganske stor grad har høy troverdighet. Kun tre prosent svarte "i ganske liten grad".

42 % svarte at vi i svært stor eller ganske stor grad er nytenkende, mens 18 % svarte "i svært liten grad" eller "ganske liten grad".

Blant kommunalsjefer og utvalgte ledere er det nær 9 av 10 som i svært stor eller ganske stor grad mener at Fylkesmannen opptrer ansvarsfullt og troverdig på tilsyn.

Vi er svært fornøyde med resultatene av undersøkelsen. For å opprettholde vårt gode omdømme må vi fortsette å jobbe faglig godt og legge vekt på service og tilgjengelighet for våre brukere.

3.2 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet**Rapporteringskrav 7.3.1.1.1**

Rapportere på

Kort beskrivelse av aktiviteten på området «Bolig for velferd»

Fylkesmannen i Buskerud og Vestfold deltar med Husbanken i lokalt samarbeid. Vi samarbeider om en årlig kompetansesamling og utveksler erfaringer og informerer hverandre om aktivitet, og tilskudd rettet mot kommunene.

Fylkesmannen I Buskerud er i tillegg med i regionalt råd som skal bidra til å samordne og koordinere statlige virksomheter. Vi er også representert i ressursgruppen for satsningen, hvor vi er med på å gi innspill til strategien

Rapporteringskrav 7.3.1.1.2**Rapportere på**

Hvordan har FM bistått i arbeidet med å koordinere og samordne de boligsosiale tilskuddsmidlene ut mot kommunen/NAV-kontor?

Tilskudd til boligsosialt arbeid koordineres og samordnes med øvrige tilskuddsordninger fra Helsetilsynet. Det var vært gjennomført besøk til 2 kommuner for å diskutere boligsosialt arbeid og tilskudd til dette. Det blir gitt råd og veiledning og oppfølging av tilskuddskommunene i e- post og telefon.

Vi har gitt innspill til Husbanken i forbindelse med at de skulle velge ut satsningskommune. Vi har deltatt på samling som Husbanken arrangerte for satsningskommunene.

Rapporteringskrav 7.3.1.1.3**Rapportere på**

Hvilke kompetansehevede tiltak er gjennomført på det boligsosiale feltet?

Drammen kommune har i samarbeid med Husbanken i Drammen arrangert boligsosial samling. Fylkeskommunen har arrangert samling for planleggere hvor et av temaene var boligsosial planlegging. Fylkesmannen har derfor vurdert at det har vært tilstrekkelig med en fagdag med tema bolig for mennesker med sammensatte problemer, som vi arrangerte i samarbeide med Husbanken og FM Vestfold

Rapporteringskrav 7.3.1.2.1**Rapportere på**

Beskriv situasjonen for KVP i fylket, i tillegg:

- Får de som har krav på det, tilbud om program?
- Hva kjennetegner kontor som arbeider godt med ordningen?
- Hvilke utfordringer opplever FM at NAV-kontorene har i arbeidet med KVP?
- Hva er de viktigste utfordringene for FM i arbeidet med KVP?

Får de som har krav på det, tilbud om program?

De aller fleste kommuner har gode rutiner og gir tilbud til de som har krav på det. Vi ser likevel at det er stor variasjon i hvilken grad kommunene innvilger KVP. Vi har kontor som har relativt jevne KVP tall, (f eks Røyken, Ringerike, Nedre Eiker og Øvre Eiker) og andre kontor som har svært liten bruk av KVP (Kongsberg). KVP brukes i liten grad i de minste kommunene i fylket. Vi har tre kommuner i fylket (Flå, Rollag og Nore og Uvdal) som aldri har hatt KVP deltagere. Vi har også to kommuner som frem til 2016 kun har hatt en deltager (Hole og Ål). Buskerud er det fylket i landet som har den høyeste avslagsprosenten, det er rapportert inn at 27% av søknadene ender med avslag, mot et landsgjennomsnitt på 17%. Mange avslag fattes av Drammen, som også er en kommune med mange fremmedspråklige I 2016 har Fylkesmannen mottatt 8 klager på Kvalifiseringsprogrammet. Av disse er 7 stadfestet og 1 opphevet og sendt tilbake til ny vurdering. Av de 8 klagen kom 5 fra Drammen. I flere av klagesakene er begrunnelsen for avslaget at søker har mangel på norskkunnskap kombinert med at kommunen av den grunn ikke kan tilby passende program. KVP er en rettighet som skal tilbys helt uavhengig av kommunens økonomiske ressurser eller hvordan man har organisert arbeidsfordelingen på NAV kontoret. Vi har likevel hørt referert at ledelse ved enkelte kontor budsjetterer med måltall og ønsker ikke gå ut over dette. KVP er også en sekundær rettighet slik at dersom en person har rett på AAP eller en annen ytelse så vil en slik rettighetsbasert ytelse være rett stønad. Fylkesmannen har i samarbeid med NAV Buskerud hatt en kompetanseveileder i halv stilling. Alle kontor har dermed fått tilbud om opplæring og veiledning på eget kontor. Vi kan likevel ikke se at dette tiltaket har hatt effekt på antallet deltagere i fylket, idet det har vært en nedgang i gjennomsnittlig deltagere fra 2015 til 2016. Alle som jobber med tett oppfølging har også fått tilbud om en fagdag som ble arrangert i samarbeid mellom Fylkesmannen og NAV Buskerud. To-dagers fagsamling ble gjennomført 30.11-

1.12.16, hvor ca. 50 veiledere deltok.

Hva kjennetegner kontor som arbeider godt med ordningen?

De kontor som jobber godt er kjennetegnet av at de er både av en viss størrelse som har mulighet til å ha et team som jobber med KVP. Det er sjelden saksbehandlerne kun har KVP men KVP er en av hovedoppgavene og i teamet er det stort fokus på det KVP arbeidet de utfører. I tillegg er det et kjennetegn at det er en leder som er bevisst og motivert for å ta denne prioriteringen. I samtale med NAV ledere har vi fått referert at det er krevende å prioritere, fordi alle ansatte har stor saksmengde og at det derfor blir lett frustrasjon på kontoret over at det å prioritere KVP medfører større belastning på øvrige ansatte.

Hvilke utfordringer opplever FM at NAV-kontorene har i arbeidet med KVP?

Det er flere kontor som har mange fremmedspråklige søkere med liten norsk kunnskap. Vurderingene av hva som er tilstrekkelig norsk til å kunne nyttiggjøre seg av program er en skjønnsvurdering NAV selv må ta i den enkelte sak, det skal likevel kun skal være rent unntaksvis av NAV ikke kan tilby program på grunn av særegne og krevende behov. Vi ser at den høye avslagsprosenten er en utfordring. Vi hadde derfor på fagsamlingen i 2016 fokus på viktigheten av god kartlegging, tett oppfølging og avklaring av bruker i vurderings- og/eller saksbehandlingsperioden av KVP, for å få kunne utøve bedre skjønn før en lander på utfall både knyttet opp mot KVP og NAV-loven § 14a. Videre prioriterte vi å bruke tid på ulike aspekter rundt veiledning av innvandrere, der deltakerne også fikk tips om gode verktøy knyttet til både kartlegging og veiledning av denne målgruppen. Det er for tidlig å se om denne kompetansehevingen har fått effekt. En annen utfordring er at den enkelte saksbehandler ute på lokalkontorene har svært liten erfaring med bruk av KVP, og vi frykter et underforbruk fordi saksbehandlerne ikke kjenner lovkravene og tilbyr rettigheten til brukere som kan ha behov. Vi har hørt kommentarer som indikerer at rammevikårene er slikt at saksbehandler gir ikke tilbud da de vet at de ikke har mulighet til å «levere» den oppfølging som KVP deltakere har krav på. Tilbakemeldinger fra NAV Buskerud er at oppfølgingen av KVP-deltakerne ofte kjøpes av eksterne tiltaksarrangører (statlige tiltak). Det er jevnt over få tilbud i kommunene til denne målgruppen, med noen gledelige unntak som for eksempel i Ringerike og Drammen. KLAR-prosjektet i NAV Hurum og Røyken ble ferdigstilt 31.12.16 Disse kontorene har meldt om at de ønsker å følge opp KVP-deltakerne via SE-metoden som de har fått mye kompetanse på selv, og i mindre grad kjøpe eksterne oppfølgingstjenester. NAV Ringerike har fått på plass 8 årsverk som skal ha oppfølgingstiltak i egen regi, de har informert om at KVP-deltakerne er en naturlig gruppe som de vil prioritere inn her. Vi håper satsingen på økt inkluderingskompetanse i NAV vil snu en negativ trend både med manglende vurderinger av KVP som en god ramme for oppfølging, samt avslag. Hovedutfordringen er etter vår vurdering at den enkelte veileder har en travel hverdag med mange enkeltpersoner de følger opp og en stor saksportefølge.

Hva er de viktigste utfordringene for FM i arbeidet med KVP?

KVP prosjektperioden er over for flere år siden og KVP er en del av NAV kontorenes ordinære drift. Fylkesmannen har ikke lenger mulighet til å gi den tette oppfølgingen med besøk på NAV kontorene kun knyttet til implementering av KVP. NAV har mange satsninger og prioriterte områder, og vi har et dilemma med å nå frem med budskapet om at KVP er en rettighet som bør tar mer i bruk.

Rapporteringskrav 7.3.2.1

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven.

Vi sendte ut en spørreundersøkelse til alle 21 kommuner i Buskerud. De ga tilbakemelding på organisering av krisesentertilbudet, ivaretagelsen av utsatte grupper, samordning med annet tjenestetilbud og internkontrollen. Det ble ikke gitt merknader eller pålegg etter tilsynet.

Tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven

Totalt antall kommuner i fylket	21
Antall krisesentertilbud i fylket	4
Antall tilsyn med kommuner som er vertskommuner 2014	4
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke er vertskommuner) 2014	17
Antall tilsyn med kommuner som er vertskommuner 2015	0
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke er vertskommuner) 2015	0
Antall tilsyn med kommuner som er vertskommuner 2016	4
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke er vertskommuner) 2016	17

Rapporteringskrav 7.3.2.2

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på status når det gjelder tilbudet i kommunene til voldsutsatte med problemer knyttet til rus og/eller psykiatri, voldsutsatte med nedsatt funksjonsevne og tilbudet til voldsutsatte menn.

På bakgrunn av rapporteringen fra kommunene, konkluderte vi at alle kommunene i Buskerud har sikret at de omtalte gruppene har et krisesentertilbud eller et tilsvarende tilbud.

Det ble rapportert om mangler ved tilgjengeligheten ved det ene krisesenteret i fylket. Imidlertid fant Fylkesmannen at kommunene hadde kompensert for manglene ved tilgjengeligheten slik at det samlede tilbudet ble ansett å tilfredsstille de krav som lovverket stiller.

Rapporteringskrav 7.3.2.3**Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse av krisesentrene eller reduksjon i tilbudet.

Ingen reduksjon i 2016

Rapporteringskrav 7.3.2.4**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på erfaringene med gjennomføring av opplæringsprogram og antall deltakere i opplæringstilbudet for ulike faggrupper i å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep.

Vi har gjennomført en dagskonferanse med tema "Opplæring i samtale med barn og unge om seksuelle overgrep". Konferansen ble arrangert i samarbeid med RVTS Sør, som var ansvarlig for det faglige innholdet. Konferansen hadde ca. 190 deltakere, der hoveddelen var ansatte i barnehage og skole. Konferansen var å regne som ett grunnkurs innenfor feltet vold og overgrep mot barn og unge, og hadde til hensikt å gjøre ansatte i kommunene tryggere på å snakke med barn for å avdekke vold og overgrep, og å melde bekymring videre til politi og barnevern. Målgruppen var ansatte i kommunene som jobber med barn og unge i barnehage, skole/SFO, helsetjenesten og barneverntjenesten.

RVTS tilbød også en kursrekke i barnesamtalen, som vi måtte avslå pga for høy pris. Vi inngikk avtale med Barnesamtalen DCM og igangsatte en kursrekke for 51 ansatte i kommunale barneverntjenester som påregnes avsluttet i september 2017.

Rapporteringskrav 7.3.2.5**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader og fattede vedtak etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudvigingslova i årsrapporten.

Det ble gitt 651 separasjonsbevillinger, 524 skilsmissebevillinger, 37 søknader ble avslått/avvist. Det ble behandlet 80 søknader om godkjenning av utenlandsk skilsmisse og fritak for å legitimere at det er skiftet.

Rapporteringskrav 7.3.2.6**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten.

Vi har ikke fattet vedtak etter barneloven i 2016.

Rapporteringskrav 7.3.2.7

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område, herunder om mekling.

Fylkesmannen i Buskerud gir veiledning til publikum om familierett og mekling både på telefon, personlig fremmøte, e-post samt på våre nettsider.

Rapporteringskrav 7.3.2.8**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker hvor det er gitt ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.

Vi har gitt opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i åtte saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.

Rapporteringskrav 7.3.2.9**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på tilsyn med familievernkontorene.

Vi gjennomførte tilsyn med alle fire avdelingene ved begge familievernkontorene i fylket i 2016. Tema for tilsynene: lovpålagte oppgaver, taushetsplikt, opplysnings-/meldeplikt til barneverntjenesten, barnets rett til å bli hørt og rett til informasjon og mekling. Det ble ikke gitt merknader eller pålegg etter tilsynene.

Tilsyn med familievernkontorene

Totalt antall familievernkontor i fylket	Antall gjennomførte tilsyn i 2016	Antall gjennomførte tilsyn i 2015	Antall gjennomførte tilsyn i 2014
4	4	0	0

Rapporteringskrav 7.3.2.10**Rapportere på**

FMBU, FMVE, FMFI skal rapportere om erfaringene med oppdraget å veilede kommuner som er med i forsøket med ny ansvarsfordeling i barnevernet.

Fylkesmannen har fulgt opp Røyken kommune i det som har vært starten på forsøksordningen. Vi har blant annet initiert og gjennomført tre møter med Røyken kommune i 2016 der vi har hatt fokus på prosjektplanlegging og fremdrift og hvilke oppgaver Røyken har ønsket å utføre selv og hvilke de har inngått bistandsavtaler på. I tillegg har vi deltatt på to møter hos Bufdir om forsøket og hatt to møter med Fylkesmannen i Finnmark og Vestfold for med den hensikt å koordinere innsatsen mot de tre forsøkskommunene. Erfaringen er så langt at Røyken har begynt forsiktig og kun har tatt over fosterhjemsrekruttering fra Bufetat. På de andre innsatsområdene har kommunen inngått bistandsavtaler og avtaler om enkeltkjøp. Risikoen og faren for svikt anses som lav. Vi har også hatt tilsyn med Røyken kommune både på barneverns- og barnehageområdet.

Rapporteringskrav 7.3.2.11**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

Ved varsel om oppstart av kommunale planer gis det innspill om at universell utforming skal ivaretas i videre planarbeid. Fylkesmannen ønsker å ha dette som tema på plansamling i 2017 som en oppfølging av departementets veileder om universell utforming i planlegging etter plan- og bygningsloven.

Rapporteringskrav 7.3.2.12

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.

Fylkesmannen jobber for å fremme likestilling i barnehage og rekruttering av menn til barnehageyrket. Det er til sammen opprettet 7 nettverk for menn i barnehagen (Mib-nettverk) i fylket der til sammen 13 kommuner deltar. Nettverkene har på eget initiativ og i samarbeid med Fylkesmannen og andre gjennom flere år iverksatt tiltak som lekeressurs, likestillingskonferanser, likestillingspriser, informasjon på skoler og utdanningsmesser samt faglige og sosiale tiltak for å rekruttere og beholde menn.

Fylkesmannen vil spesielt fremheve tiltaket "Lekeressurs i barnehagen" der ungdomsskolegutter arbeider i barnehager etter skoletid og/eller i ferier. Vi mener at tiltaket gir oss en unik sjanse til å informere og demonstrere barnehagen som arbeidsplass for unge i ungdomsskolen generelt og gutter spesielt, samt på sikt bidrar til økt likestilling mellom kjønn, økt rekruttering av menn samt statusheving av yrket. Fylkesmannen får svært positive tilbakemelding fra kommuner, barnehager, ansatte i barnehager og skoler, foreldre, elever og barn på tiltaket.

Fylkesmannen har bidratt til at Drammen kommune mottar tilskudd til prosjektet "Menn i helse". Tiltaket skal bidra at menn som har ytelser i NAV får muligheten til et komprimert utdanningsløp frem til fagbrev som helsefagarbeider.

Embetet har tidligere sett på kommunens oppfyllelse av krav til kjønnsmessig sammensetning i folkevalgte organ. Det har ikke vært prioritert så langt for denne valgperioden. Vi har imidlertid ingen indikasjoner på at utvalgene ikke er i tråd med kommunelovens bestemmelser og har heller ikke fått henvendelser om å foreta lovlighetskontroll av valgene.

Rapporteringskrav 7.3.3.1.1**Rapportere på**

Antall årsverk fordelt på ulike personellgrupper og antall personell som har deltatt i kompetansehevende tiltak jf. tidligere års rapporteringer.

Fylkesmannen har per 1 mai rapportert til Helsedirektoratet, med tall per 2015. (Oppdaterte tall for 2016 blir rapportert per mai 2017)

Kompetansetiltak

Antall under utdanning/ opplæring (inkl. fullførte)

Videregående skole, fag- og yrkesopplæring innen helse/fagbrev

- Helsefagarbeider 199

- Annen helsefaglig vgs. utdanning 0

SUM Videregående skole, fag- og yrkesopplæring 199

Fagskoleutdanninger (påbygg fag- og yrkesopplæring, minimum halvt års videreutdanning)

- Psykisk helsearbeid og rusarbeid 9

- Eldreomsorg/demens 4

- Habilitering/rehabilitering 2

- Kreftomsorg/ lindrende pleie	2
- Annen fagskoleutdanning	22

SUM Fagskoleutdanninger **39**

Bachelorutdanninger helse- og sosialfag

- Sykepleie	45
- Vernepleie	31
- Fysioterapi	0
- Ergoterapi	0
- Sosionom	0
- Barnevernspedagog	0
- Annen bachelorutdanning	0

SUM Bachelorutdanninger **76**

Videreutdanninger/mastergradutdanninger (påbygg bachelorutdanninger)

- Psykisk helsearbeid og rus	40
- Tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge	20
- Eldreomsorg/ demens	30
- Kreftomsorg/ lindrende pleie	16
- Habilitering/rehabilitering	4
- Lederutdanning	133
- Annen videreutdanning/masterutdanning	34

SUM Videreutdanninger/mastergradutdanninger **277**

Internopplæring/etterutdanning/ABC-opplæring/kurs o.l.

- Demensomsorgens/ Eldreomsorgens ABC	585
- Mitt livs ABC	0
- Annen etterutdanning	8349
SUM Internopplæring/ etterutdanning/ ABC-opplæring/ kurs o.l.	8934

SUM TOTALT **9525**

Rapporteringskrav 7.3.3.1.2**Rapportere på**

Gi en samlet vurdering av utviklingen for kompetanse og årsverk for kommunene i fylket for det tidligere Kompetanseløftet 2015s planperiode.

Det ble rapportert på dette per juni 2016. Rapporten følger her:

En samlet vurdering av utviklingen for kompetanse og årsverk i Buskerud fylke for Kompetanseløftet 2015 i planperiode (2007-2015)

Fylkesmannen i Buskerud har foretatt en kartlegging i kommunene for å innhente deres syn på utviklingstrekkene av kompetanse og årsverk innen helse- og omsorgstjenestene. I denne rapporten gjengis hovedtrekkene i kartleggingen.

Hva har lyktes og endret seg i positiv retning og hva kan være årsaker til dette?

Det har vært økt bevissthet på kompetanseheving etter at Kompetanseløftet kom på dagsorden. Kompetanseløftet har bidratt til mer systematisk kartlegging av kompetansebehov, målrettet kompetanseplanlegging og utarbeiding av handlingsplaner. Med Kompetanseløftet har det blitt mulig å gi ansatte stipend eller lønn under utdanning og derav bidra til kompetanseutvikling og rekruttering.

I perioden 2007-2015 har flere ansatte i helse og omsorg gjennomført ulike videreutdanninger innenfor flere fagområder. Dette gjelder både ansatte med høgscoleutdanning og fagutdannet personale. I tillegg har flere uten formell helsefaglig kompetansettatt fagbrev og antall personer med helsefaglig kompetanse har økt i kommunene. Midler fra Kompetanseløftet har gjort det mulig for arbeidsgiver å legge til rette for ansatte å kunne kombinere jobb og videreutdanning. Det har også vært enklere å gjennomføre nødvendig internopplæring på grunn av at tilskuddene fra Kompetanseløftet.

Videre har det vært en positiv kompetanseutvikling i forhold til BPA-ordningen, demensomsorgens ABC, palliasjon, rus og psykisk helse. Veldig positivt er det at flere ledere har tatt lederutdanning i samsvar med Kompetanseløftet i regi av RO, Campus Rena og KS.

Heltidsutfordringen er fortsatt betydelig. Det er mange små stillinger. Kommunene har fortsatt store utfordringer på dette området før de har klart løse dette med 24/7 drift i helsesektoren. Det har en negativ innvirkning på rekrutteringen. Eksempelvis innebærer det at det fortsatt er ufaglærte som hovedsakelig jobber i små helgestillinger. Det påvirker kvaliteten og fagligheten på tjenestene til brukerne. Heltidsstillinger = bedret kontinuitet for bruker = bedre kvalitet på tjenesten til brukerne.

Det skal det fremheves at Nasjonale kampanjer og fokusområder tilrettelagt for primærhelsetjenesten, blant annet pasientsikkerhetskampanjen har hatt innvirkning på strategisk kompetanseutvikling. Den nasjonale pasientsikkerhetskampanjen «I trygge hender» har som mål å redusere uønskede hendelser på risikoområder som legemiddelhåndtering og -behandling og infeksjoner, legge grunnlaget for gode systemer for pasientsikkerhet, samt bedre pasientsikkerhetskultur.

Særskilte rekrutteringsutfordringer til visse fagområde eller brukermålgrupper i omsorgstjenesten?

Gjennomgående svarer kommunene at det er store utfordringer med rekruttering av sykepleiere spesielt, men også vernepleiere og faglærte innen helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming. Tjenester til utviklingshemmede har størst andel ufaglærte. Videre er det behov for rekruttering av spesialkompetanse innen psykisk helse, geriatri, demens og rehabilitering.

Legedekning i primærhelsetjenesten er også en utfordring. Og en kommune kommenterer også at rekruttering til jordmortjenesten kan bli en utfordring.

Utviklingen av utdanningstilbud i fylket og i nærområdet som påvirker tilgangen på kompetanse

Kommunen må ha en bevisst strategi på hvilken kompetanse det er behov for og ikke minst hvordan anvende kompetansen når medarbeidere har tilegnet seg den.

Høgskolen i Sør-Øst Norge har mange gode tilbud. I tillegg er det behov for kortere videreutdanninger som eksempelvis kan inngå i et videre utdanningsløp. Erfaringene tilsier at det ikke er lett å kombinere utdanning med arbeid og familiesituasjon. En kommune svarer at sykepleierstudiet fortsatt er innrettet mot spesialisthelsetjenesten.

Flere kommuner belyser behovet for desentraliserte utdanninger, spesielt til sykepleier og vernepleierutdanning, men også helsefagarbeiderutdanning noen steder. Vi ser at der det kommer desentraliserte tilbud, enten med selve undervisninga lokalt, eller på videooverføring, blir det lettere å rekruttere til deltaking. Det er ofte ei utfordring å få høgskolene til å organisere slike opplegg – usikkert av hvilken grunn. For at tilbud skal ha betydelig effekt, må de ligge innenfor «dagsreise-avstand», om det kreves personlig oppmøte.

Flere kommuner ønsker også at det skal tilbys sykepleierutdanning på deltid. Dette fordi mange ansatte allerede er etablerte og trenger å kunne tjene penger under studiet - samtidig som utdanningsstedet er innen rimelig reisevei.

Samarbeidet med Campus Rena om lederutdanninga har vært veldig bra fordi de har lagt undervisningen til kommunene (dagsamlinger). Også utviklingssenter for sykehjem på Ål er viktig i forhold til kompetanseutvikling i desentrale områder. Videre har det vært positivt med prosjektet «Menn i helse». 8 kommuner i Drammensområdet har de siste årene hatt FoU-samarbeid med Vestre Viken Helseforetak og Høgskolen Sør-Øst (avtalefestet). Dette har vært positivt og ønskes videreført.

Kommuner i mer sentrale områder uttrykker at de er heldige som har flere skoler i nærområdet og at det er veldig positivt for ny utvikling av studieretninger.

Endringer knyttet til fagutvikling- og internopplæring i perioden

Det har vært en gradvis dreining i omsorgstjenesten fra behandling til tjenester som skal bedre livskvaliteten for kronisk syke og personer med nedsatt funksjonsevne. Denne dreiningen fører til organisatoriske, kapasitets- og kompetanseutfordringer innen folkehelsearbeid og i hele omsorgstjenesten.

Noen kommuner beskriver et større interkommunalt samarbeid om kompetanse i regionen.

I tillegg til tradisjonell klasseromsundervisning, forelesning, kollegastøtte og gruppearbeid, har vi innført e-læring, med mange områder ansatte kan oppdatere seg på.

Framtidens behov for kompetanse?

Demografiske data tilsier hvilke områder kompetansen må styrkes innenfor. Eksempelvis må avansert klinisk kompetanse vektlegges. Etter samhandlingsreformen ser vi at tjenestene som tilbys i kommunen er økende og mer komplekse. Pasienter i kommunehelsetjenesten har fått større behov for avansert behandling og pleie. Tjenestene har utviklet seg i tråd med dette og stiller større krav til kompetanse. Det er også økt behov for kompetanse innen psykisk helse og rus.

Det er økt behov for vurderingskompetanse. Videre poengteres at ansatte står i mange utfordrende situasjoner og har behov for etisk kompetanse og refleksjon over hverdagens utfordringer. Vurdering av samtykkekompetanse er også et viktig område da svært mange personer med behov for kommunale tjenester har kognitiv svikt. Endringskompetanse er nok et viktig område og økt bevissthet i forhold til å arbeide kunnskapsbasert – det holder ikke lengre å si at "slik gjør vi det her".

Det vil bli behov for økt kompetanse i avansert klinisk sykepleie, geriatrisk vurderingskompetanse, psykisk helse, atferdsavvik, demens, palliasjon, forebyggende tjenester, velferdsteknologi, faglig veiledning, aktiv omsorg, rehabilitering, ernæring, traumebehandling, migrasjonshelse, omsorgssvikt mv.. Legetjenesten må også ha god kompetanse innenfor samme områder.

I et fremtidsperspektiv tror vi at det blir behov for flere høyskoleutdannede, fagskoleutdanningsgrupper på samme nivå som i dag, samt skoleringsstilbud for ufaglærte. Det er behov for å styrke sykepleietettheten både på institusjon og i hjemmetjenestene slik at det er robust dekning 24/7. Lederkompetansen må styrkes spesielt innenfor planlegging, endring og utvikling av tjenester og organisasjon. Videre må kompetanse i kvalitetsstyring og pasientsikkerhet styrkes.

I tillegg til at kommunen fortsatt vil ha behov for tilstrekkelig helsefaglig kompetanse, vil kompetanse i tverrfaglig samarbeid i tilknytning til enkeltpasienter/ pasientgrupper bli svært viktig.

Det er behov for mer spesialisert kompetanse. Samtidig må vi utvikle en bred kompetanse, ved at mange flere får god grunnleggende kunnskap innen sitt fag.

Det er også behov for ny kompetanse i kommunehelsetjenesten, eks: jus, teknologi, analyse, saksbehandling, helsepedagogikk, behandlingskompetanse, endringskompetanse

I tillegg vil det være behov for det samme som i dag: Legemiddelkurs, vurderingskompetanse, habilitering/rehabilitering/ miljøarbeid, lindring, lovverk, dokumentasjon, ernæring, smertekartlegging, demens m.m.

Både vi hos fylkesmannen og utviklingssettene er veldig opptatt av fremtidens organisering av utviklingssettene. Det kan bli vanskelig å realisere intensjonen i Kompetanseløftet om de "nedlegges".

Rapporteringskrav 7.3.3.2.1

Rapportere på

Planlagte tilsyn etter forskrift om tilsyn med barneverninstitusjoner skal rapporteres i årsrapport for fylkesmannens tilsyn med barnevernet innen 20. januar 2017, jf. forskrift om tilsyn med barn i barneverninstitusjoner for omsorg og behandling, § 14.

Rapportert til Statens helsetilsyn og BLD 19. januar 2017.

60 besøk (101,7 %)

Rapporteringskrav 7.3.4.1

Rapportere på

FylkesROS og oppfølgingsplan:

- Når ble siste analyse gjennomført?
- Foreligger oppfølgingsplan, i så fall når ble den sist oppdatert?
- Hvilke regionale tiltak har embetet gjennomført for å ivareta fylkesmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap?

FylkesROS ble gjennomført i 2015. Oppfølgingsplan utarbeidet og oppdatert i 2016. Utarbeidelse og oppdatering av oppfølgingsplan har vært tema på møte i Fylkesberedskapsrådet, samt at man har hatt dialog med aktørene på e-post og tlf.

FylkesROS og oppfølgingsplan

Når ble siste fylkesROS gjennomført?	Foreligger oppfølgingsplan?	Hvis ja, når ble den sist oppdatert?
2016	Ja	2016

Rapporteringskrav 7.3.4.2

Rapportere på

Kort beskrivelse av etablerte ordninger for raskt å kunne motta og videreformidle varsel om uønskede hendelser og beredskapsmeldinger.

Vi blir varslet direkte av NVE og MET, på e-post til vår beredskapsadresse og sms til våre innmeldte mobiltelefoner. Vi videre varsler til kommunene og regionale samvirkeaktører via CIM. Varselet blir sendt på e-post og SMS. Utfordringen ligger i at vi ikke har noen vaktordning, for varsler som kommer utenfor arbeidstid kan det derfor være en fare for at ikke blir videreformidlet hurtig nok.

Rapporteringskrav 7.3.4.3

Rapportere på

Gjennomført revisjon av beredskapsplan.

Gjennomført.

Gjennomført revisjon av beredskapsplan

Når ble siste revisjon av beredskapsplanen gjennomført?
2016

Rapporteringskrav 7.3.4.4**Rapportere på**

Hovedfunn fra øvelse av kriseorganisasjonen i embetet, og hvordan følges disse opp.

Skape omforent forståelse for FM's samordningsoppdrag samt generelle problemstillinger knyttet til beredskap og krisehåndtering.

Gjennomgang og oppdatering av beredskapsplan.

- Gjennomført i desember 2016.
- Utarbeidet instruks for de ulike ansvars-områdene i krisestaben.

Behov for mer fokus på systematisk jobbing med evaluering og oppfølging av læringspunkter etter hendelser og øvelser.

- Gjennomført øvelser/ trening med krise-stab, forbereder øvelse med kriseledelse og stab vår 2017.

Større integrering av krisekommunikasjon. Kommunikasjonsstaben gjennomfører opplæring.

Hovedfunn fra øvelse i kriseorganisasjonen i embetet, og hvordan disse er fulgt opp**Når ble siste øvelse med embetets kriseorganisasjon sist gjennomført?**

2016

Rapporteringskrav 7.3.4.5**Rapportere på**

Status revisjon av underliggende planverk i regionen knyttet til nasjonale beredskapstiltak

Vi avventer resultatene av arbeid med maler koordinert av DSB før vi starter revisjonsarbeidet.

Rapporteringskrav 7.3.5.1**Rapportere på**

Opplys hvilke tiltak som er gjennomført i tabellen for prioriterte skipsverft i 2016. Kommentarer til de ulike lokalitetene må legges i den store tekstblokk.

Annen rapportering knytta til økonomi må ved behov gjøres i den store tekstblokk.

Se tabell for informasjon om prioriterte skipsverft.

Prioriterte skipsverft

Navn på prioriterte skipsverft	Undersøkelser	Behov for tiltak	Tiltaksplan land	Tiltak land	Tiltaksplan sjø	Tiltak sjø
Drammen Yard AS	Varsel, Pålegg	Land, Sjø	Varsel, Pålegg	Varsel, Pålegg		

Det er ikke varslet tiltak i sjø da vi ikke er ferdige med oppryddingen på land. Dette tiltaket må sees i sammenheng med opprydding på land, også på andre lokaliteter med avrenning til Drammensfjorden. Vi har vært i dialog med Miljødirektoratet for å lage en plan på dette arbeidet hvor flere lokaliteter sees i sammenheng.

Rapporteringskrav 7.3.6.1.3**Rapportere på**

Fylkesmannen skal med samme frist som årsrapporten, sende en egen rapport om sikkerhetstilstanden til KMD. Rapporten skal særskilt redegjøre for oppfølgingen av de eventuelle mangler og avvik som embetet har identifisert ved forrige rapportering. Fylkesmannen må vurdere nivå på sikkerhetsgradering på rapport om sikkerhetstilstand som sendes KMD.

Rapport sendt i egen forsendelse til KMD.

Rapporteringskrav 7.3.6.2.1**Rapportere på**

FMAV, FMBU, FMHO, FMMR, FMNO, FMOP, FMRO, FMST, FMTR, FMTE, FMVE som deltar i forsøksordningen om samordning av statlige innsigelser, rapporterer til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om antall planer som er behandlet, antall innsigelser som er fremmet, antall innsigelser som ikke er videresendt til kommunene, og antall innsigelser som er avskåret.

I Buskerud har arbeidet vært organisert som et prosjekt med egen prosjektleder. Fylkesmannen utarbeidet en rapport der vi formidler resultatene for forsøksperioden. Den kunnskap som prosessen og resultatene har gitt er et godt grunnlag for utvikling av det videre samarbeid i plansaker. Rapporten som ble ferdigstilt i januar 2017 er oversendt Kommunal- og moderniseringsdepartementet i tillegg til de statlige etatene og regional etat.

Forsøk med samordning av statlige innsigelser har omfattet kommuneplaner, kommunedelplaner og områdereguleringer.

Samordning av statlige innsigelser

Betegnelse på rapporteringskrav	Resultat
Antall planer som er behandlet	8
Antall innsigelser som er fremmet	5
Antall innsigelser som ikke er videresendt til kommunene	2
Antall innsigelser som er avskåret	0

Rapporteringskrav 7.3.6.3.1**Rapportere på**

Det skal rapporteres særskilt om hvilke tiltak fylkesmannen har iverksatt for den enkelte kommune som er registrert i ROBEK og hvilke tiltak som har vært iverksatt for å forhindre kommuner som er i faresonen til å bli registrert i ROBEK. Det skal rapporteres om bruk av skjønnsmidler til ROBEK-kommunene.

Gjennom hele 2016 har vi fulgt Hole og Nedre Eiker tett. Begge kommunene ble etter oppfordring fra fylkesmannen med i et utviklingsnettverk i regi av KS. I dette nettverket deltar både politikere og administrasjon noe vi ser har vært fruktbart. Fylkesmannen har fulgt dette arbeidet tett med veiledning og deltagelse i nettverket. Fokuset har vært god økonomistyring, utarbeidelse av måleindikatorer, samarbeid mellom administrasjon og politikere m.m. I begge kommunene har vi avholdt møte med rådmann og økonomisjef vår og høst knyttet til oppfølging av kommunens arbeid med å oppnå økonomisk balanse. Månedrappporter og tertialrapporter følges opp. Negativt avvik følges spesielt opp.

I 2016 har vi hatt et spesielt fokus på Nedre Eiker. Dette har vært etterspurt og ønsket fra kommunens side. Høsten 2016 deltok vi på heldagssamling for politikere og administrasjon i Nedre Eiker kommune i forbindelse med budsjett- og økonomiplanlegging. Deretter fulgte vi opp med møte med Nedre Eiker Arbeiderparti som spesielt ønsket fylkesmannens vurdering av kommunens økonomiske utfordringer. Fylkesmannen deltok også på kommunestyremøte i desember der kommunen vedtok å danne ny kommune med Drammen og Svelvik.

I Hole kommune har vi også deltatt på møte i formannskapet ved behandling av budsjett- og økonomiplan for perioden 2017–2020.

For å forhindre kommuner å komme i ROBEK følger vi spesielt opp tertialrapporteringene. Ved negative avvik tar vi kontakt og vurderer i hvert enkelt tilfelle videre oppfølging. I oktober/november gjennomgår vi rådmennenes forslag til budsjett og økonomiplan. I 2016 resulterte dette i møte med alle 3 kommunene i Numedal, Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal. Alle disse kommunene får store økonomiske utfordringer utover i økonomiplanperioden. De vil følges opp videre.

Tildeling av skjønnsmidler til ROBEK-kommunene knyttes opp til oppfølging av plan for å komme i økonomisk balanse. Nedre Eiker har spesielt store utfordringer knyttet til spesielt utsatte brukergrupper og tildeles derfor også skjønnsmidler til lokale forhold som ikke fanges opp gjennom inntektssystemet.

Rapporteringskrav 7.3.6.4.1**Rapportere på**

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling og modernisering i kommunene, bruk av skjønnsmidler til formålet og formidling av resultatene.

Fylkesmennene skal stimulere til utvikling, fornying og innovasjon i kommunene gjennom bruk av skjønnsmidler og bidra til nettverksbygging og erfaringsoverføring mellom kommuner.

I 2016 har fylkesmannen fordelt 3,45 millioner kroner i skjønnsmidler til prosjekter med spesielt fokus på innovasjon og utviklingsarbeid i kommunene. Midlene er tildelt enkeltkommuner og regioner. I tillegg har fylkesmannen innvilget kr 350.000 til Buskerudbyen.

Vi samarbeider med regionkoordinatorene for å legge til rette for nettverksbygging og erfaringsoverføring mellom kommuner. Vi avholdt møte med regionkoordinatorene i april for gjennomgang av prosjekter som det er søkt midler til og oppfølging av forrige års prosjekter. Møtet setter fokus på nettverksbygging og erfaringsoverføring. Gevinsten er at regionene samarbeider på tvers og utveksler erfaringer fra hverandres prosjekter.

I 2016 var det arbeidet med velferdsteknologi i 3 av regionene som ble løftet frem. Til sammen 1,2 millioner kroner ble i 2016 fordelt til dette prosjektet.

Rapporteringskrav 7.3.6.5.1

Rapportere på

Det skal rapporteres om hvilke låneformål og hvilket låneomfang som godkjennes, og i hvilken grad fylkesmannen har nektet godkjenning av lån.

Fylkesmannens praksis når det gjelder godkjenning av lån til ROBEK-kommuner er restriktiv. Så lenge kommunen har et oppsamlet regnskapsmessig merforbruk, vil det være nødvendig å holde investeringene på et lavt nivå. Kommuner i ROBEK må prioritere mellom prosjekter, eventuelt utsette investeringer til man har oppnådd balanse i driften.

Ringerike kommune: I 2016 godkjente fylkesmannen låneopptak på i alt 418,12 mill. kr, hvorav 210,4 mill. kr til rentable investeringer. I tillegg godkjente fylkesmannen låneopptak på 35 mill. kr til startlån i Husbanken.

Hole kommune: I 2016 godkjente fylkesmannen låneopptak på i alt 19,481 mill. kr til diverse investeringer. I tillegg godkjente fylkesmannen låneopptak på 4,5 mill. kr til startlån i Husbanken.

Nedre Eiker kommune: I 2016 godkjente fylkesmannen låneopptak på i alt 102,65 mill. kroner, hvorav 59,5 mill. kroner til rentable investeringer. I tillegg godkjente fylkesmannen låneopptak på 30 mill. kroner til startlån i Husbanken. Kommunen fikk også godkjent kassakredittlån på 200 mill. kroner i 2016.

Følgende lån til IKS ble godkjent i 2016:

- Hallingdal Renovasjon IKS – 8,7 mill. kroner
- Legevakten i Drammensregionen IKS – 0,8 mill. kroner

Tilsyn med kommunenes lånesøknader - formål og omfang

Type søknad	Sum	Godkjent	Ikke godkjent	Ikke behandlet
Antall lånesøknader	9	9	0	0
Omfang lånesøknader	9	9	0	0

Rapporteringskrav 7.3.6.5.2

Rapportere på

Antall og omfang av godkjente garantier, samt antall garantier som ikke ble godkjent.

Fylkesmannen har godkjent åtte søknader om garanti i 2016 på til sammen 123,4 mill. kroner, fordelt på følgende kommuner:

- Drammen - kirkelig fellestråd 3,6 mill. kroner i 2015 (innvilget i 2016)
- Drammen - kirkelig fellestråd 2,0 mill. kroner i 2016
- Kongsberg- kirke 5,5 mill. kroner
- Kongsberg -Kongsberghallen 11,0 mill. kroner
- Ringerike - kunstgress 6,1 mill. kroner
- Nedre Eiker - Stift. Portåsen 1,2 mill. kroner
- Lier - Barnehage 4,0 mill. kroner
- Røyken - REAS 90,0 mill. kroner

Godkjente garantier etter økonomibestemmelsene i kommuneloven

Saksområde	Sum	Godkjent	Ikke godkjent	Ikke behandlet
Antall garantisøknader	8	8	0	0
Omfang garantisøknader	8	8	0	0

Rapporteringskrav 7.3.6.6.1**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på hvordan veiledningsarbeidet har blitt utført.

Fylkesmannen sørger for viderefremming av økonomibestemmelsene og informasjon fra departementet. Informasjon om det økonomiske opplegget for kommunesektoren i statsbudsjettet, blir vektlagt i stor grad fra kommunene. Fylkesmannen avholder informasjonsmøte samme dag som statsbudsjettet legges frem. Alle kommunene ved ordfører, rådmann og økonomisjef, samt regionale statsetater, KS og fylkeskommunen inviteres til møtet. Møtet blir også streamet med tanke på de som har lang reiseavstand. Dette opplegget tilbyr vi årlig med stort oppmøte hver gang. Dette er et tidsbesparende opplegg for kommunene og samtidig en viktig møtearena. Informasjonen blir også oversendt samtlige kommuner i et utfyllende brev. Kommunene benytter vår skriftlige informasjon direkte inn i sine budsjett- og økonomiplandokumenter.

Skriflig informasjon om hovedpunktene i kommuneproposisjonen sendes ut når kommuneproposisjonen foreligger.

Vi bruker KOSTRA-data som utgangspunkt for all dialog med kommunene. Fokuset på riktig rapportering blir dermed stort. Vår erfaring er at ved aktiv bruk av foreløpige KOSTRA-tall, blir kommunene opptatt av kvaliteten på innrapporteringen. Vi utarbeider hvert år en tilstandsrapport for fylket som er basert på foreløpige KOSTRA-tall. Rapporten utgis hvert år i slutten av april måned. Statistikken som vi utarbeider benytter kommunene bl.a. i sin årsrapport.

Vi fortsetter arbeidet med nettverksbygging for økonomimedarbeidere i fylket. I 2016 arrangerte vi 2 samlinger for økonomimedarbeidere i kommunene. Temaene for første samling var følgende: PwC har på oppdrag fra KS gjennomført et FoU prosjekt med fokus på organisering, styring og finansiering av IKT-samarbeid i kommunal sektor. PwC orientere om dette og i tillegg orienterte Unni Larsen fra Bærum kommune om digitalisering, økonomi og «smarte» konsepter. Videre ble det informert om endringer i tilskudd til kommunale barnehager, samt barnevernsøkonomi der Røykenmodellen var tema. På den andre samlingen var tema kommunereformen. Prosessen fra vedtak til endelig sammenslåing og grensejustering. Deretter var tema god økonomisk styring og kontroll med innlegg fra Svelvik og Holmestrand kommune.

Fylkesmannen samarbeider med KS regional gjennom bl.a. deltagelse i regionalt økonomiforum – KS BTV som ledes av KS. Forumet består av rådmenn, økonomisjefer og økonomirådgivere fra Fylkesmannen i Buskerud, Vestfold og Telemark. Arbeidet i RØF har forankring i KS BTVs styrende organer. Oppgavene til forumet er bl.a. overordnet kommuneøkonomi, kompetanseheving, faglige oppdateringer og enkeltsaker.

På økonomiområdet har fylkesmennene i Buskerud, Oslo- og Akershus, Østfold, Vestfold, Telemark og Agder et godt nettverkssamarbeid med faste møter. Hensikten er et faglig godt samarbeid på tvers av embetene, hindre sårbarhet, lik behandling av ulike saker m.m.

Rapporteringskrav 7.3.6.6.2**Rapportere på**

Kort om fordelingen av skjønnsmidler, herunder rapportering i ISORD.

Skjønnsmidlene fordeles til kommunene med utgangspunkt i retningslinjene for skjønnstildelingen. Midlene fordeles 2 ganger pr. år. Som faktagrunnlag for første tildeling, tar vi, i tillegg til fylkesmannens lokalkunnskap om kommunene, også utgangspunkt i utgiftskorrigerte frie inntekter, skatt i pst. av landsgjennomsnittet, spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester m.m. Ved andre tildeling tar vi utgangspunkt i kommunenes tilbakemelding om spesielt krevende forhold i løpet av året som ikke fanges opp gjennom inntektssystemet.

Av rammen på 37,6 mill. kroner i 2016, ble 3,45 mill. kroner innvilget til prosjekter. I 2016 var første året som kommunene søkte og rapporterte i ISORD. Vår oppfatning så langt er at dette har fungert bra.

Rapporteringskrav 7.3.6.7.1

Rapportere på

En kort beskrivelse dersom enkelte fagområder framstår som særlig problematiske å samordne i embetets samordningsarbeid.

Det er ingen fagområder som peker seg ut ved å være særskilt vanskelige å samordne.

Rapporteringskrav 7.3.6.8.1**Rapportere på**

Det skal gis rapportering i tabell som skal viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av fylkesmannen, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige
- Hvor mange av sakene totalt (uten å skille mellom saker etter klage og på eget initiativ) som hadde henholdsvis habilitet eller lukking av møter blant vurderingstemaene.
- Det skal gis en kortfattet omtale i årsrapporten av hvor mange klager fylkesmannen har mottatt etter kommuneloven § 60d fjerde ledd, hvilke kommunalrettslige tema de (særlig) veileder kommunene om samt bruk av interkommunalt samarbeid i fylket, med særlig vekt på bruk av vertskommunemodellen.

Tema i saker om lovlighetskontroll

Habilitet var tema i fire av sakene. Det var ingen lovlighetskontroller om lukking av møte i 2016.

Klager etter kommuneloven § 69 fjerde ledd

Fylkesmannen har ikke mottatt noen klager etter kommuneloven § 60d fjerde ledd.

Veiledning

Fylkesmannens veiledning i kommunalrettslige tema er ofte knyttet til habilitet. Det er også noen henvendelser som gjelder møteoffentlighet. Disse temaene sto på dagsorden da vi arrangerte dagssamling for nyvalgte kommunepolitikere i februar 2016.

Interkommunalt samarbeid

Bruk av interkommunalt samarbeid, med særlig vekt på bruk av vertskommunemodellen har ikke vært noe tema i Buskerud i 2016.

Kommunalrettslig lovlighetskontroll etter klage og eget initiativ

Type lovlighetskontroll	Vedtak opprettholdt	Ulovlig vedtak	Sum
Etter klage	6	0	6
På eget initiativ	2	1	3

Rapporteringskrav 7.3.6.9.1**Rapportere på**

Fylkesmennene skal i årsrapporten oppgi hvor mange klager på avslag om begjæringer om innsyn de har behandlet, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd, samt hvor mange tilfeller klager har fått helt eller delvis medhold i klager etter offentleglova § 32.

Fylkesmannen mottok seks klager i saker der kommunen hadde avslått innsynsbegjæring. Vedtaket ble omgjort i fire av sakene, ett vedtak ble stadfestet og en sak løste seg før klagen ble behandlet

I saker der Fylkesmannen har avslått innsynsbegjæring, ble vedtaket påklaget i 11 saker. Vedtaket ble omgjort i sju av sakene og stadfestet i fire saker.

Rapporteringskrav 7.3.6.10.1

Rapportere på

Embetet rapporterer hvor mange tilsyn det har gjennomført.

Forklaring:

- Det bes om ett tall for alle tilsyn hjemlet i opplæringsloven, barnehageloven, helse- og omsorgstjenesteloven mv.
- Det rapporteres samlet for kommunene og fylkeskommunen(e)
- Antall tilsyn det skal rapporteres på, omfatter planlagte tilsyn (som landsomfattende/nasjonale tilsyn) og hendelsesbaserte tilsyn uavhengig av tilsynsmetodikk og hvor ressurskrevende tilsynet var.
- Antall tilsyn det skal rapporteres på, omfatter ikke forundersøkelser, sjølvmeldingstilsyn og dokumentgjennomganger uten oppmøte (fysisk eller videokonferanse) på tjenestestedet eller i kommunen/fylkeskommunen.
- Det bes ikke om tall for avvik eller pålegg.
- Det bes ikke om verbalrapportering om samordningsarbeidet.

Fylkesmannen i Buskerud har gjennomført 64 stedlige i tilsyn i kommunene hjemlet i lovverket. Disse fordeler seg slik:

- Barnehage: 1
- Barnevern: 10 (3 systemrevisjoner og 7 egenverdinger med stedlig oppmøte)
- Beredskap: 6
- Forurensning: 24 (23 på industrivirksomheter, ett om oppfølging av forurensningsforskriften)
- Helse: 12
- Introduksjonsordningen: 2
- Skole: 9

Rapporteringskrav 7.3.6.11.1**Rapportere på**

Fylkesmannen skal føre en oversikt over behandlede plansaker, omfang av innsigelser, klager fremmet av fylkesmannen og meklinger.

Det ble kun fremmet 3 innsigelser til kommunale planer i 2016 (en kommunelplan og 2 reguleringsplaner). Fylkesmannen behandlet 167 ulike reguleringsplaner og uttalte seg til 17 kommuneplaner og kommunedelplaner.

I tillegg ble det gitt uttalelse til 250 dispensasjonssøknader. Sakene der vi frarådet at søknaden innvilges ut fra nasjonale hensyn og viktige regionale interesser, ble fulgt opp med klage i 4 av sakene.

Det ble gjennomført mekling i en sak (kommunedelplan) i 2016.

Rapporteringskrav 7.3.6.12.1**Rapportere på**

Fylkesmannen skal i årsrapporten for 2016 rapportere hvor mange saker som ikke ble avgjort innen 12 uker, hvor stor overskridelsen var, hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i forskriften jf. [pbl. § 21-8 andre ledd](#), hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

Se punkt 3.3.1.1.6.1 for redegjørelse for fristoverskridelsene.

Rapportering om saker etter plan- og bygningsloven

Hvor mange saker som ikke ble avgjort innen 12 uker	92
Hvor stor overskridelsen var i sakene som ikke ble avgjort innen 12 uker	14
Hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i forskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd	4
Hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i	10
Hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse	2

Overskridelse på opptil 14 uker. (Se pkt 3.3.1.1.6.1 for mer info)

Rapporteringskrav 7.3.7.1.1**Rapportere på**

Kort beskrivelse av aktiviteten på området, herunder oversikt over:

- Tros- og livssynssamfunn som mottar tilskudd og antall medlemmer det er gitt tilskudd for
- Trossamfunn som er slettet hos fylkesmannen
- Nye registrerte/uregistrerte trossamfunn og nye livssynssamfunn
- Ev. tilsyn med trossamfunn og forstander.

Det er ikke slettet noen trossamfunn i 2016.

Det er registrert tre nye trossamfunn i 2016:

- Deliverance Ministries
- Minhaj Ul Quran Buskerud
- The Word of life Global Ministry

Vi har ikke hatt tilsyn med trossamfunn og forstander i 2016.

I listen over trossamfunn er det noen steder ikke fylt ut antall medlemmer. Disse trossamfunnene søkte ikke om statsstøtte i 2016.

TROSSAMFUNN I BUSKERUD per 31.12.16

Navn	Medlemmer
Afghaneres kulturelle og Islamiske forening i Buskerud	374
Anjuman-E-Islahul Muslimeen of Drammen Norway	248
Anjumane-Islah-Ul Lier	75
Buskerud og Vestfold muslimsk trossamfunnet	1246
Den Allevitiske Trossamfunn i Norge	118
Den Islamske Kurdiske Forening i Drammen	666
Det afghanske kultur og trossamfunn i Norge	40
Det albansk kultur og trossamfunn i Norge	2231
Asselam Center (Det irakiske kultur og trossamfunn)	287
Det Islamske Kultur Senter i Drammen	1344
Det Islamske Kultursenter i Nedre Eiker	393
Det Islamske forbundet i Buskerud	799
Det Tyrkiske Trossamfunn i Drammen og Omegn	995
Drammen Tyrkiske Islamske Menighet	460
Hamwatan Islamsk og Kulturell forening	380
Hallingdal Islamsk Senter	
Hønefoss islamsk senter	159
Internasjonal Islamske senteret	91
Islamsk Anatolia Bektashi Trossamfunn	69

Kongsberg Islamsk Kultursenter	282
Drammen Moské	653
Minhaj Ul Quran Buskerud	ny
På Rett Vei	98
Resalat Islamsk og Kulturelt Senter (RIKS)	462
The Islamic Culture Society Buskerud & Vestfold	318
Watan den Palestinske foreningen I Norge	
Det Maulana Jalalludin Balkhi kulturell og islamske trossamfunnet i Norge	18
Drammen Hindu kultursenter	249
Hindu Sanatan Mandir	544
Sanatan Mandir Sabha, Norway	1386
Shri Guru Nanak Niwas	1094
Betania, Veggli og Uvdal	80
Betel Pinsemenighet	28
Filadelfia Pinsemenighet, Hønefoss	210
Filadelfiamenigheten Drammen	1001
Hurum Pinsemenighet	40
Pinsemenigheten Salem	196
Modum Pinsemenighet	78
Pinsemenighet Betania	103
Pinsekirken Mjøndalen	306
Pinsemenigheten Betel	44
Pinsekirken Betesda, Slemmestad	57
Pinsemenigheten Saron	50
Rukkedalen og Nes Pinsemenighet	113
Salem Pinsemenighet	14
Senterkirken Eiker	134
Deliverance Ministries	
Den Apostoliske Kirke Elim, Solbergmoen	75
Den Eritreisk Ortodokse Menighet i Buskerud	340
Geilo Frimenighet	17
Guds Frie Menighet på Nakkerud	
International Evangelisering Ministry of Mount Zion	32
Kongsberg Bibelsenter	25
La Compassion Kirke	57
Lovsangsmenigheten The Tabernacle of David	14
Menigheten 24/7	61
Sannhetens Ord Bibelsenter	111
Sentrumkirken Ringerike	168
The Word of life global ministry	
Visjonskirken	24
JKB International Ministry	13
Kilden menighet	13
Pachamama Trossamfunn	
Den Frie Evangeliske forsamling	163

Drammen Kristne Senter	82
Salem, Den frie evangeliske forsamling	68
Hol-Ål Pinsemenighet (Betania)	96
Pinsemenigheten, Kristi Menighet Betel	64
Buddhist Watpahbodhidhamm Drammen	394

Rapporteringskrav 7.3.7.2.1

Rapportere på

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Vi innvilget 88 søknad om askespredning. Seks søknader ble avslått.

Rapporteringskrav 7.3.7.3.1

Rapportere på

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Fylkesmannen behandlet 5 søknader om dispensasjon fra påbud om at utsalgssteder skal holde stengt mens helligdagsfreden varer. 3 søknader ble innvilget, 1 søknad ble avslått og 1 søknad ble trukket. Søknaden som ble avslått ble ikke påklaget..

Rapporteringskrav 7.3.8.1

Rapportere på

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven (jf. metodehåndbok og egen mal for rapportering). Fylkesmannen skal beskrive hvilke risikovurderinger som ligger til grunn for valg av tema og tilsynsobjekt. Med risikovurdering mener vi hvilke kilder, hva kildene viser og hvilke vurderinger og konklusjoner fylkesmannen har utledet fra disse.

Fylkesmannen har oppfylt kravene til tilsyn som direktoratet har satt for året. I tillegg til de planlagte tilsynene, har vi gjennomført flere tilsyn basert på hendelser gjennom året. Valg av tilsynsobjekt og tema bygger på risikovurderinger basert på tilgjengelige data og statistikk, vår klagesaksbehandling og tilsyn, informasjon gjennom media, det vi kaller hendelser underveis gjennom året og kunnskap om kommunene. Vi har etablert en Access database der vi registrerer hendelser. I tillegg har dekningskravet til Utdanningsdirektoratet og temaene fastsatt gjennom FNT betydning for valg av tilsynsobjekt og temaer. Analyse av informasjon om kommunene er et område vi jobber med.

Etter opplæringsloven har Fylkesmannen i Buskerud i år gjennomført fire hendelsesbaserte og egeninitierte tilsyn på tema elevens psykososiale skolemiljø. Bakgrunnen for de hendelsesbaserte tilsynene var konkrete hendelser høsten 2016 ved skolene. Fylkesmannen ble gjort kjent med forholdene ved henvendelse fra barneombudet, publikum og gjennom klagesaker. Det er bedt om eventuelle kommunerevisjonsrapporter som ledd i vurderingen av om tilsyn var rett virkemiddel.

Fylkesmannen har videre gjennomført skriftlig tilsyn med de videregående skolene på tema gratisprinsippet. Dette er en videreføring av både tema og tilsynsobjekt fra 2015. I 2016 tok vi de skolene vi ikke hadde gjennomført tilsyn med i 2015. Fylkesmannen har nå gjennomført tilsyn på dette temaet med alle de videregående skolene i fylket, som tilbyr studiespesialiserende utdanningsprogram.

På de felles nasjonale tilsynene valgte Fylkesmannen i Buskerud å føre tilsyn på temaene elevens utbytte av opplæringen og forvaltning. Bakgrunnen for valg av tilsynsobjektene er ulike og har vært blant annet basert på skolestruktur, henvendelser fra publikum og henvendelser fra skoleeier selv. Vi har også vurdert det som hensiktsmessig som ledd i risikovurderinger å nå alle kommuner i fylket og alle skolestørrelser. Det har også vært skoler som har vært nyetablerte/nybyggede hvor Fylkesmannen har ønsket å kontrollere om elevenes av opplæringen var blitt påvirket av denne prosessen.

Forvaltningstilsynet og valg av kommune og skole var igjen på bakgrunn av klagesaker på spesialundervisning.

På barnehageområdet gjennomførte Fylkesmannen tilsyn med forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Bakgrunnen for valget av tema var at forskriften er ny, og særlig fristen for kommunene om å fatte vedtak om satser innen en gitt frist gjorde at vi ønsket å undersøke om enkelte av kommunene overholdt fristen. Valg av tilsynsobjekter ble gjort ut fra at vi allerede hadde valgt 3 av kommunene for andre temaer (familiebarnehager), en av kommunene skulle vi ha stedlig tilsyn med og at vi nylig har ført tilsyn med de resterende av de kommunene som har private barnehager.

Videre har Fylkesmannen gjennomført tilsyn på tema familiebarnehager etter barnehageloven § 11 og tilhørende forskrifter. Temaet ble valgt på bakgrunn av at vi har sett i barnehagenes rapportering i Basil per 15.12 at mange familiebarnehager har feil i styrerressurs, pedagogisk bemanning, dispensasjon og veiledning til assistent. I tillegg ser vi også at barnehagene har for mange barn. Kommunene ble valgt på bakgrunn av at vi i løpet av en 3 års periode har valgt ut kommuner med familiebarnehager som har feil på ovennevnte område.

Fylkesmannen har også gjennomført tilsyn med Røyken kommune på temaet barnehageloven § 8 Kommunens ansvar, § 10 godkjenning, § 16 Tilsyn, § 17 styrer, § 18 Barnehagens øvrige personale og tilhørende forskrifter (dispensasjon, pedagogisk bemanning) Temaet ble valgt på bakgrunn av at vi har sett av rapportering i Basil at flere av barnehagene i valgte kommune har mangler når det gjelder styrerressurs, pedagogisk bemanning, dispensasjon og godkjenning med vedtak.

Høsten 2016 fikk Fylkesmannen informasjon fra brukere og Buskerud fylkeskommune som tydet på at det var mange voksne med rett til videregående opplæring etter § 4a-3 som ikke fikk opplæringstilbud. Fylkesmannen valgte å åpne hendelsesbasert tilsyn med Buskerud fylkeskommune på dette temaet.

Rapportering på FNT – forvaltningskompetanse

Kontrollspørsmål																							
Kommune	Skole	Åpnet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Kongsberg	Skavanger	16.06.2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0

Gjennomførte tilsyn - Barnehage

Kommune / Barnehage	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Tal varsel	Tal regelverksbrot	Tal pålegg
Kongsberg kommune	Annet	Familiebarnehager	2	Endelig rapport	1	0	0
Lier kommune	Annet	Familiebarnehage	2	Endelig rapport	3	2	0
Gol kommune	Annet	familiebarnehager	2	Endelig rapport	1	0	0
Røyken kommune	Kommunen som godkjenningsmyndighet	dispenasjon pedogogisk bemanning og utdanningkrav, styrerressurs, totalt bemanning	4	Endelig rapport	2	0	0
Hol kommune	Annet	Vedtak om tildeling av tilskudd til private bhg	1	Endelig rapport	1	1	0
Hole kommune	Annet	Tildeling av tilskudd til private barnehager § 9	1	Endelig rapport	1	0	0
Hurum kommune	Annet	Tildeling av tilskudd til private barnehager § 9	1	Endelig rapport	0	0	0
Modum kommune	Annet	Tildeling av tilskudd til private barnehager § 9	1	Endelig rapport	0	0	0
Nedre Eiker kommune	Annet	Tildeling av tilskudd til private barnehager § 9	1	Endelig rapport	1	0	0
Øvre Eiker kommune	Annet	Tildelig av tilskudd til private barnehager §9	1	Endelig rapport	1	0	0
			16		11	3	0

Gjennomførte tilsyn - Opplæring

Kommune	Skole	Tilsynsvariant	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Tal varsel	Tal regelverksbrot	Tal pålegg
Lier kommune	Sylling skole	Egeninitiert	Psykososialt miljø		4	Foreløpig rapport	3	0	0
Lier kommune	Hegg skole	Egeninitiert	Psykososialt miljø		4	Foreløpig rapport	2	0	0
Ringerike kommune	Tyristrand skole	Egeninitiert	Psykososialt miljø		4	Endelig rapport	0	0	0
Ringerike kommune	Hov ungdomsskole	Egeninitiert	Psykososialt miljø		4	Endelig rapport	4	4	0
Ål	Leveld	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	2	0	0
Krødsherad	Noresund	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	1	0	0
Røyken	Frydenlund	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	1	0	0
Buskerud fylkeskommune	Hønefoss vgs	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	3	0	0
Kongsberg	Skavanger	FNT	Forvaltningskompetanse		2	Foreløpig rapport	1	0	0
Buskerud fylkeskommune		Egeninitiert	Voksnes rett til opplæring		1	Foreløpig rapport	1	0	0
Buskerud fylkeskommune	Drammen	Egeninitiert	Gratisprinsippet		1	Endelig rapport	4	3	0
Buskerud fylkeskommune	Røyken	Egeninitiert	Gratisprinsippet		1	Endelig rapport	1	0	0
Buskerud fylkeskommune	St. Hallvard	Egeninitiert	Gratisprinsippet		1	Endelig rapport	3	0	0
Buskerud fylkeskommune	Eiker	Egeninitiert	Gratisprinsippet		1	Endelig rapport	3	0	0
Buskerud fylkeskommune	Rosthaug	Egeninitiert	Gratisprinsippet		1	Endelig rapport	1	0	0
					40		30	7	0

Fylkesmannen i Buskerud har gjennomført flere tilsyn enn poengkravene fra Utdanningsdirektoratet krever. Grunnen til dette er at vi styrer mot poengkravene ved planleggingen av tilsynene på begynnelsen av året. I høst kom det til flere hendelsesbaserte tilsyn på elevenes psykososiale miljø blant annet, som det var nødvendig å gjennomføre. Arbeidsbelastningen på avdelingen har vært merkbar.

Status tilsyn varslet i 2015, minimum foreløpig tilsynsrapport i 2016

Kommune	Skole	Tilsynsvariant	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Tal varsel	Tal regelverksbrot	Tal pålegg
							0	0	0

Rapportering på FNT – skolebasert vurdering

Kontrollspørsmål								
Kommune	Skole	Åpnet	1	2	3	4	5	

Rapportering på FNT – skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen

Kontrollspørsmål																								
Kommune	Skole	Åpnet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Ål	Leveld	25.01.2016	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Røyken	Frydenlund	04.02.2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Krødsherad	Noresund	25.01.2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Buskerud fylkeskommune	Hønefoss vgs	25.01.2016	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0

Status tilsyn varslet i 2015, minimum foreløpig tilsynsrapport i 2016 (Barnehage)

Kommune / Barnehage	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Tal varslet	Tal regelverksbrot	Tal pålegg
			0		0	0	0

Rapporteringskrav 7.3.8.2**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en egen vurdering av i hvilken grad embetet har gjennomført en koordinert innsats mot kommuner og fylkeskommunen, særlig der det er avdekket mangelfullt samordnet tjenestetilbud for utsatte barn og unge. Vurder også hvilke tiltak som har vært mest effektive for å fremme samarbeid og samordning i og mellom kommuner og fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier.

Fylkesmannen har gjennom tverrfaglige møtearenaer internt lagt grunnlaget for å skape miljøer for tverrfaglig samarbeid i vårt proaktive arbeid mot barn og unge, klagesaksbehandling og tilsynsarbeid.

Gjennom møter med enkeltkommuner og tverrfaglige samlinger har vi inntrykk av at tjenestetilbudet til barn og unge i kommunene er godt. Samtidig sørger vi for å dyktiggjøre kommunene på faglige temaer som er spesielt rettet mot sårbare barn og unge, herunder barnekonvensjonen, barns rett til å bli hørt, barns og elevers trivsel, samtale med overgrepssatte barn, barn av innsatte og levekår for barn og unge i asylsøkerfasen.

Tematikken utsatte barn og unge gruppen er også ett av temaene i Fylkesmannens partnerskap på barnehage- og utdanningsområdet der ledere for kommuner, fylkeskommunen, utdanningsforbundet, KS, høgsolen og Fylkesmannen deltar. I møter drøftes ulike utfordringer, tiltak vurderes og tiltaksplan fastsettes og iverksettes.

Vi opplever at antall henvendelser som omhandler tverrfaglige komplekse saker der barn og unge er involvert er økende. I disse sakene har vi hatt møter med enhetene for å informere og veilede i lovforståelsen og hvordan kommunene tverrfaglig selv kan arbeide for å hjelpe sårbare barn og unge. Vi har søkt å ansvarliggjøre kommunene i disse sakene men også søkt å bidra til økt kompetanseheving. Fylkesmannen vurderer at ressurser og tiltak rettet mot den proaktive fasen kan være mer hensiktsmessig enn og løse konflikter gjennom klagesaksbehandling og tilsyn. Til tross for økt fokus på individuelle rettigheter på flere lovområder erfarer vi at mengden klagesaker er relativt stabil og på enkelte områder nedadgående. Dette kan skyldes at embetet har prioritert å gjøre kommunene i bedre stand til å løse utfordringer på egen hånd og på lavest mulig nivå.

Vi søker også å sikre at informasjon om barn og unges rettigheter når ut til et bredt publikum ved å utvikle og vedlikeholde temasider om «Flerkulturell kompetanse og opplæring», «Barn og elevers trivsel i barnehage og skole», «Tilrettelagt opplæring», «0-24 samarbeidet» og «barnekonvensjonen» og fortløpende publisere nyhetssaker der barn og unge er tema.

Rapporteringskrav 7.3.8.3**Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre for den gjennomførte egevalueringen av kompetanse til å løse oppgavene på regelverksområdet innenfor barnehage og grunnopplæringen. I egevalueringen skal det gjøres rede for styrker og utfordringer, samt tiltak som er iverksatt for å sikre god kvalitet i klage-, tilsyns- og veiledningsarbeidet.

Avdelingen vurderes å besitte god kompetanse innen alle fagområdene, med passe fordeling mellom pedagogikk, juss, økonomi og forvaltning. En særlig styrke hos oss er at medarbeiderne som jobber på barnehage- og grunnopplæringsfeltet har lang fartstid og erfaring fra Fylkesmannen og feltet. Medarbeiderne har lang erfaring og kompetanse på klage-, tilsyns- og veiledningsarbeid. Dette gjør sårbarheten mindre selv om oppgaveporteføljen er stor og avdelingen liten, med mange oppgaver som må løses på individuell basis. For å avhjelpe sårbarheten har vi etablert faggrupper og arbeidsgrupper både innenfor hver sektor og på tvers. Vi har også etablert et underdirektornivå med et særlig operativt ansvar og blikk for helheten. I 2016 knyttet vi til oss en praksisstudent fra det juridiske fakultet ved Universitet i Oslo. Dette er en god ordning for å ha kontakt med universitetsmiljøet og nye tanker som rører seg. I 2016 har vi hatt særlig fokus på kompetanseheving i tverrfaglig samarbeid, barnekonvensjonen og økt involvering av barn i klage- og tilsynsarbeid. Vi har også hatt et samarbeid med "proffene" bla innenfor skole. Vi har rutiner for vår klagesakshåndtering og tilsynsarbeid som ligger i det nyetablerte felles databaseløsningen vår Risk manager. Vi tar også aktivt VP arbeidet i bruk for å sikre kvalitet i arbeidet. Samt søker vi å oppnå kvalitet og enhetlig praksis i vårt arbeide gjennom kalibrering med de andre fylkesmannsembetene på de ulike fagområdene. En utfordring er møtet med stadig nye og utvidede oppgaver og reformer på sektorområdene, i en tid der det samtidig går ressurser og fokus med på endringsprosesser.

Rapporteringskrav 7.3.8.4

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema om antall klager, type klager og resultatet av behandlingen.

Fylkesmannen vurderer resultatopptakelsen for vår klagesaksbehandling som god sett i lys av bemanning, kompetanse og vår metodikk og strategier. Innkomne klagesaker blir som regel avgjort innen en måned etter at de kommer inn. Der det går over en måned før saken blir avgjort, er vårt mål å sende ut et midlertidig svar så raskt som mulig etter at saken kommer inn, slik forvaltningsloven krever. Alle saker ble imidlertid avgjort innen tre måneder, og resultatkravet er således oppfylt. Saker der rask avgjørelse har større betydning for klager, slik som for eksempel saker om elevenes psykososiale miljø, søkes å avgjøres snarest mulig etter at de kommer inn for behandling.

Fylkesmannen har for 2016 ikke hatt tilfeller der klager henvender seg på nytt til Fylkesmannen fordi kommunen/fylkeskommunen ikke har fulgt opp vedtaket. Fylkesmannen har heller ikke registrert mediesaker vedrørende dette.

Avdelingen har organisert klagesaksarbeidet i 2016 slik at vedtak alltid skal innom en jurist for kvalitetssikring.

Antallet klagesaker må ses i sammenheng med at vi har en rekke relativt store saker som kommer inn og som krever mye ressurser, men som ikke munner ut i enkeltvedtak men derimot veiledning eller tilsyn. Vi ser at også et økt antall innsynsbegjæringer og anmodninger om fritak fra lovpålagt taushetsplikt er ressurskrevende. Saksmengden i 2016 vurderes å være tilsvarende 2015.

Hva gjelder klager på elevenes psykososiale miljø opplever vi å få mange henvendelser om dette som munner ut i veiledning og ikke blir en klagesak. Vi er særlig foroverlente i disse sakene og samtaler med elevene det gjelder. Vi har høyt fokus på dette området. Vi har også et aktivt blikk på barnets rett til å bli hørt og barnets beste vurderingen i alle saker.

Klage i grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Utsatt skolestart, § 2-1 tredje ledd	3	2	1	0	0
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	1	0	0	1	0
Spesialundervisning, § 5-1	8	5	2	1	0
Skyss, § 7-1	11	4	5	2	0
Skoleplassering, § 8-1	24	2	19	3	0
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	6	3	1	0	2
Standpunkt i fag	33	0	3	30	0
Lokalt gitt muntlig eksamen	3	0	2	1	0
Bortvisning, § 2-10	1	0	0	1	0
Sum	90	16	33	39	2

Vi ser en økning i antall klagesaker på psykososialt miljø. En årsak til denne økningen kan være et økt fokus på området. Hva gjelder halveringen av antall klager på standpunkt karakterer, er bakgrunnen for dette økt kompetanse hos kommunene gjennom satsingen vurdering for læring, samt Fylkesmannens målrettede veiledning av skoler gjennom år. Det har vært en nedgang i antall klager på permisjon fra opplæringen i forhold til i fjor. Dette skyldes at antallet for fjoråret var unormalt høyt i forhold til antall klager Fylkesmannen i Buskerud normalt har på området.

Klagebehandling - Barnehage (barnehageloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Barnehageloven § 10	0				
Barnehageloven § 16	0				
Forskrift om familiebarnehager § 7	0				
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0				
Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd	8	0	2	6	0
Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 4	0				
Forskrift om pedagogisk bemanning § 3	0				
Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager § 6	0				
	8	0	2	6	0

Klagebehandling - Frittstående grunnskoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
	0	0	0	0	0

Klagebehandling - Frittstående videregående skoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
	0	0	0	0	0

Klagebehandling - Spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder (opplæringsloven)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Spesialpedagogisk hjelp, § 5-7	3	1	2	0	0
	3	1	2	0	0

Klagebehandling - Vidaregående skoler (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Videregående opplæring for voksne, § 4A-3	2	0	1	1	0
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	1	1	0	0	0
Inntak, § 3-1 sjettede ledd	7	5	0	2	0
	10	6	1	3	0

Rapporteringskrav 7.3.8.5

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall og type saker hvor klager henvender seg på nytt til fylkesmannen hvor skoleeier /barnehageeier /barnehagemyndigheten ikke har fulgt opp vedtaket.

Fylkesmannen i Buskerud har i 2016 ikke registrert saker der klager har henvendt seg til oss på nytt fordi kommunen ikke har fulgt opp vedtak.

Rapporteringskrav 7.3.8.6

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema på tiltak innenfor kompetanse og rekruttering på barnehageområdet.

Se eget skjema

Kompetansetiltak tabell 1

Kompetansetiltak	Midler brukt	Antall deltakere totalt	Antall deltakere fra kommunale barnehager	Antall deltakere fra ikke-kommunale barnehager
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	921 000	96	46	50
Kompetansehevingstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere	0	0	0	0
Kompetanseutviklingstiltak for samisk	0	0	0	0

Kompetansetiltak tabell 2

	Kompetansemidler til kommuner og barnehager
Midler brukt	4 188 000
Antall barnehagemyndigheter som har fått midler	21
Antall kommunale barnehager som deltar i tiltak	129
Antall ikke-kommunale barnehager som deltar i tiltak	179
Antall barnehager deltatt på tema: pedagogisk ledelse	232
Antall barnehager deltatt på tema: språkmiljø	213
Antall barnehager deltatt på tema: realfag	36
Antall barnehager deltatt på tema: barn med særslite behov	92
Antall barnehager deltatt på tema: læringsmiljø	144
Antall barnehager deltatt på tema: danning og kulturelt mangfold	124
Antall barnehager deltatt på tema: annet	197

Kompetansetiltak tabell 3

	Midler brukt
Regionale rekrutteringsnettverk og fagsamlinger	75 000

Kompetansetiltak tabell 4 - Hordaland

	Kompetansemidler til ikke-kommunale barnehageeiere
Midler søkt	
Antall barnehageeiere som har søkt midler	
Antall barnehageeiere som har fått midler	
Antall fylker som har deltatt	
Antall kommuner som har deltatt	
Antall barnehager som har deltatt	
Antall barnehager deltatt på tema: pedagogisk ledelse	
Antall barnehager deltatt på tema: språkmiljø	
Antall barnehager deltatt på tema: realfag	
Antall barnehager deltatt på tema: barn med særslite behov	
Antall barnehager deltatt på tema: læringsmiljø	
Antall barnehager deltatt på tema: danning og kulturelt mangfold	
Antall barnehager deltatt på tema: annet	

Rapporteringskrav 7.3.8.7

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort skriftlig kvalitativ vurdering av arbeidet med kompetanseutvikling i fylket. Dette gjelder både for strategi for etter- og videreutdanning og for strategi for etter- og videreutdanning for ansatte i PPT.

Vurdering av arbeidet med strategien "Kompetanse for framtidens barnehage"

I 2016 har Fylkesmannen vært ute og informert seks kommuner og deres barnehager i deres nettverk om strategien "Kompetanse for fremtidens barnehage".

Med bakgrunn i tall fra Basil ser Fylkesmannen at antall dispensasjoner fra utdanningskravet i barnehagen over tid har sunket

betydelig fra 15,7% i 2009 til 3,7% i 2016. Samtidig har kompetansen til øvrige ansatte økt. Blant annet har mange assistenter tatt barne- og ungdomsarbeiderutdanning/praksiskandidat (se egen tabell).

Bakgrunnen for dette kan, etter Fylkesmannens vurdering, være at embetet over tid har gjennomført tiltak for økt kompetanse, rekruttere og beholde kvalifisert personale i barnehagene. For å sikre en god forankring hos sentrale aktører og praksisfeltet er tiltakene satt i verk i samarbeid med lokal høyskole, organisasjoner og barnehagemyndigheten.

Midler til kompetanseheving er i hovedsak delt ut til kommunene etter søknad. På bakgrunn av rapportering fra kommunene på bruk av midlene, er det Fylkesmannens inntrykk at midlene benyttes i tråd med strategien. Fylkesmannen ser, ut fra kommunens planer og rapporteringer, at få kommuner prioriterer tildelte midler til kompetanseheving innenfor realfag. Fylkesmannen vil derfor i tiden framover se om det er behov for å motivere kommunene/barnehagene til å øke kompetansen på dette området.

Barns trivsel og læringsmiljø har fått økt fokus i barnehage og skole. I 2016 valgte Fylkesmannen å arrangere en konferanse for ansatte i barnehagene med fokus på bedre læringsmiljø, relasjonsbygging/voksenrollen og kvalitetsarbeid i barnehage. Det var stor interesse for konferansen, og Fylkesmannen vurderer at tematikken også vil være sentral i årene framover.

Fylkesmannen har over tid hatt fokus på likestilling og rekruttering av menn til barnehage. Andelen menn i barnehagene i Buskerud har vært stabilt over flere år, selv om antallet øker. Etter Fylkesmannens vurdering er rekruttering av menn til barnehagene og arbeidet mot et mer likestilt samfunn en arbeidsoppgave som krever fokus over tid. Fylkesmannen og Mib-gruppene har gjennom flere år iverksatt tiltak som lekeressurs, likestillingskonferanser, likestillingspriser, informasjon på skoler og messer samt sosiale og faglige tiltak for å rekruttere og beholde. Gjennom å engasjere både lokal høyskole, barnehagemyndigheter og de ansatte i barnehagene ansvarliggjøres og bevisstgjøres flere ledd på ulike nivåer i rekrutterings- og likestillingsarbeidet. Samtidig ser vi et stort behov for kunnskap om yrkesveien for rådgivere i skolene og elever i grunnopplæringen. Fylkesmannen tror at tiltaket "Lekeressurs i barnehagen" gir oss en unik sjanse til å informere og demonstrere barnehagen som arbeidsplass for unge i ungdomsskolen generelt og gutter spesielt, samt på sikt bidra til økt likestilling mellom kjønn, økt rekruttering av menn samt statusheving i yrket.

I samråd med kommunene og høyskolen har Fylkesmannen valgt ikke å prioritere midler til kompetanseheving for assistenter (KOBASS/KOMPASS). Bakgrunnen er at det ikke har vært tilstrekkelig interesse fra barnehagene til å starte opp studiet.

Modum kommune har de siste årene fått flere minoritetsspråklige barn i sine barnehager og har etterspurt tiltak for å heve kompetansen til sine ansatte innenfor dette fagfeltet. I lys av dette har Fylkesmannen i samarbeid med Statped og utviklingsveilederne i Buskerud initiert og motivert Modum kommune til å delta i språkutviklingsprosjekt. Tiltaket gjennomføres i 2016 - 2017.

Fylkesmannen har i 2016 invitert alle kommuner og barnehager på høringskonferanse med ny rammeplan for barnehagen. I 2017 vil Fylkesmannen ha hovedfokus på implementering av den nye rammeplanen og sørge for at kompetansetiltakene som iverksettes i kommuner og barnehager sees i lys av denne.

Vurdering av etter- og videreutdanning for undervisningspersonell

Inneværende skoleår deltar 283 lærere i videreutdanning innen «Kompetanse for kvalitet». Det var langt flere lærere som fikk «godkjenning» fra skoleeier som søkte om deltakelse, men ikke alle fikk plass. Med endrede krav til formell kompetanse for lærere i engelsk, norsk og matematikk, er det i Buskerud et stort behov for videreutdanning, særlig i disse tre basisfagene.

Utdanningsdirektoratet har bedt Fylkesmannen i Buskerud, sammen med noen andre embeter, om å bidra til å få i gang regionale/lokale tilbud til slike videreutdanninger. I Buskerud er prosessen kommet lengst i Hallingdal hvor det arbeides for at kommunene i Hallingdal skal inngå avtale med Høgskolen Vest om videreutdanning i engelsk for barnetrinnet.

Det er også igangsatt en prosess for å få til samarbeid mellom Høgskolen i Sørøst-Norge om tilbud om videreutdanning i engelsk i Drammen og om tilbud i norsk i Ringerike. Det er kapasiteten ved Høgskolen i Sørøst-Norge som eventuelt hindrer at slike videreutdanninger iverksettes fra høsten 2017.

En videre utvikling med flere regionale/lokale videreutdanningstilbud og desentral etterutdanning, vil etter Fylkesmannens oppfatning medvirke til kompetansehevingen i større grad treffer behovene i kommunene/fylkeskommunen. Vi tror dette vil kunne bidra til større effektivitet og et større læringsutbytte. Arbeidet med oppdraget videreføres i 2017.

Vurdering av arbeid med læringsmiljø

Som del av Utdanningsdirektoratets aktiviteter innen «læringsmiljøprosjektet» har vi mottatt oppsummeringer etter gjennomført «Elevundersøkelse». Den viser at for de 3 siste årene er det 20 grunnskoler i Buskerud hvor mer enn 6 prosent av elevene har oppgitt at de blir mobbet 3 eller flere ganger i løpet av en måned. I møter med skoleeier har Fylkesmannen hatt særlig fokus på skoler med høye mobbetall.

I foregående pulje i læringsmiljøprosjektet deltok en av de mindre kommunene. Også i den puljen som er nå, deltar en kommune med to skoler. Ut fra tilbakemeldingene vi har fått, har kommunene tro på at den kompetansen som er tilført via veiledning og samlinger, medvirker til økt fokus på bedring av læringsmiljøet ved skolene.

De to siste årene har kommunene og fylkeskommunen iverksatt et fellestiltak vedrørende psykososialt miljø i skolene. I samarbeid med Buskerud fylkeskommune, mobbeombudet i Buskerud, KS og lokal høyskole har Fylkesmannen medvirket til gjennomføring av

kompetanseheving for PP-tjenestene. Denne har delvis vært finansiert av etterutdanningsmidler innen strategien SEVU-PPT.

I tillegg er det i samarbeid med PP-tjenesten i Drammen gjennomført et utviklingsarbeid og spredning av kompetanse om skolevegring / bekymringsfylt skolefravær. Fylkesmannen ser at det er behov for økt kompetanse om medvirkning til tverrfaglig/tverrsektorielt arbeid på dette området.

Mobbeombudet i Buskerud, Bodil Jenssen Houg som er tilsatt i fylkeskommunen, har også som oppgave og medvirke til at elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø ivaretas. Denne aktiviteten har medvirket til oppmerksomhet i media og økt fokus på anti-mobbetiltak i skolene.

Utviklingsveilederne i Buskerud har også medvirker til å spre kompetanse om utvikling av et godt læringsmiljø i skolene.

Fylkesmannen mottar en rekke henvendelser fra foreldre, lærere og skoleledere om barn/unge som ikke har et godt psykososialt miljø. På grunnlag av slike henvendelser, er i 2016 gjennomført hendelsesbaserte tilsyn om dette temaet. Fylkesmannen behandler også innkomne klager etter bestemmelsene i opplæringsloven kapittel 9a.

Fylkesmannen vurderer det slik at ulike tiltak medvirker til at det blir satt fokus på elevenes rett til et godt psykososialt miljø, og vi tror at dette vil føre til bedret miljø for de elevene det gjelder. Det avgjørende er at Fylkesmannen i tiden framover har kompetanse og ressurser til å vurdere og iverksette riktige tiltak ut fra det lokale behovet kommunen, skolen og den enkelte elev har. I tråd med oppdragene gitt via Utdanningsdirektoratet vil Fylkesmannen ha et enda sterkere fokus på dette området i årene framover.

Vurdering av arbeid med "Kompetanse for mangfold" og økt kompetanse innenfor flyktningsematikken

Fylkesmannen i Buskerud har i 2016 videreført og avsluttet satsingen «Kompetanse for mangfold». I Buskerud har barnehager, grunnskoler, voksenopplæringsenheter og videregående skoler fra Ringerike, Lier, Nedre Eiker og Buskerud fylkeskommune deltatt. Fylkesmannen har gjennomført regelverksamling med spesiell fokus på flyktnings situasjonen og bidratt til avslutningskonferanse i regi av Høgskolen i Sørøst-Norge.

Fylkesmannen har i 2016 gjennomført samarbeidskonferanse om flyktnings situasjonen med fylkeskommunen og kommunene og 2 dagers konferanse "Inkludering og opplæring av flyktninger" i samarbeid med Utdanningsdirektoratet. Temaene for konferansene har vært flyktnings rettigheter på barnehage- og skoleområdet, skole - hjem samarbeid, opplæring av flyktninger og unge med kort botid og arbeid med traumatiserte barn og unge.

Fylkesmannen har på sin hjemmeside opprettet egen side for «Flerkulturell kompetanse og opplæring». Her informerer vi om våre prosjekter på tvers av fagfeltene barnehage og opplæring. I tillegg informeres det grundig om regelverket.

Fylkesmannen opplever at kommuner, skoler og barnehager er på ulike nivåer hva gjelder kompetanse innenfor flerkulturell pedagogikk og opplæring, og vi mener at tiltak som nevnt over kan bidra til å møte de lokale utfordringer og behov som kommunene, barnehagene og skolene har innenfor dette området. Vi ser likevel at det er en utfordring at kommuner, skoler og barnehager som har liten andel flerkulturelle ikke søker kompetanse før de har reelle utfordringer knyttet til tematikken. I takt med at flere kommuner tar imot flyktninger og andre flerkulturelle vurderer Fylkesmannen at kommuner og skoler har behov for kompetanse innenfor flerkulturell opplæring, herunder andrespråkopplæring og tospråklig fagopplæring. Fylkesmannen vil i 2017 motivere og tilrettelegge for kompetanseheving for de kommuner med størst utfordringer og kompetansebehov på området.

Vurdering av arbeidet med ungdomstrinn i utvikling

Fylkesmannen har i 2016 tildelt midler til kommuner/skoler som deltar i prosjektet "Ungdomstrinn i utvikling" pulje 4. Det gjennomføres jevnlig møter med utviklingsveilederne, høgskolen og andre samarbeidspartnere. På bakgrunn av handlingsplan gjennomfører utviklingsveilederne ulike kompetansehevingstiltak rettet mot ledere og lærere i ungdomsskolene i fylket.

Fylkesmannen vil på grunnlag av sluttrapportene fra deltakerkommunene oversende samlerapport for pulje 3 til Utdanningsdirektoratet innen 15. mars 2017. Prosjektet videreføres for pulje 4. Fylkesmannen og utviklingsveilederne ser på muligheten for å gjennomføre en avslutningskonferanse i 2017.

På bakgrunn av rapporter fra tidligere deltakerkommuner vurderer Fylkesmannen at skolen har god effekt og bidrar til kompetanseheving for ledere og lærere på ungdomstrinnet. Spesielt pekes det på at utviklingsveilederne gjør en utmerket opplærings- og veiledningsjobb innenfor satsingen.

Vurdering av arbeidet med vurdering for læring

Deltakelse i satsningen Vurdering for læring har gitt ansatte hos Fylkesmannen verdifull kompetanseutvikling. Dette har hatt en synergieffekt på andre oppgaver, som behandlingen av klager på standpunkt karakterer. I 2016 har Buskerud hatt deltakere i pulje 6 og 7. Fylkesmannen har en avtale med de to skolene i pulje 7 om ganske tett oppfølging.

Vurdering av arbeidet med svømmeopplæring for nyankomne minoritetsspråklige elever

Tilskudd til svømmeopplæring for nyankomne har blitt positivt mottatt i kommunene. Fylkesmannen fikk i 2016 tildelt kr 400 000,- som ble fordelt til kommunene på bakgrunn av søknader. Vi fikk tildelt ytterligere kr 153 000,- i løpet av året. På grunn av oversøking manglet vi likevel kr 74 000,-.

Vurdering av arbeidet med sensorskolering

Fylkesmannen i Buskerud har i 2016 hatt ansvar for sensoroppnevning i sentralt gitt eksamen i Telemark, Vestfold og Buskerud. Fylkesmannen har i samarbeid med oppmann for engelsk og Utdanningsdirektoratet gjennomført sensorkurs der 40 av 44 sensorer deltok. I videregående opplæring var deltakelsen på sensorskoleringen bra. Sensorene gir positiv tilbakemelding på skoleringen og gir uttrykk for at sensorerfaring er et viktig bidrag i eget undervisnings- og vurderingsarbeid.

Rapporteringskrav 7.3.8.8**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gjøre rede for i hvor stor grad de kommuner med lav kvalitet og kompetanse på barnehage- og grunnopplæringsområdet som er fulgt opp, har økt sin kvalitet og kompetanse, og videre hvilke virkemidler og tiltak som har hatt god effekt.

Barnehage

"Kompetanse for framtidens barnehage: Strategi for kompetanse og rekruttering 2014–2020" har etter Fylkesmannens vurdering mange viktige og sentrale tiltak. Kompetansehevingen skal i hovedsak foregå i barnehagene i samarbeid med fagmiljø/kompetansemiljø og skal være barnehagebasert. Underveis i kompetansestrategiperioden har departementet kommet med ytterligere tre satsinger som barnehagene og sektoren skal ha fokus på. Strategien og utvidelsen av denne fordrer at UH-sektoren/ulike fagmiljøer er rustet til å tilby kompetanseheving innenfor alle satsingene og at metodikken er barnehagebasert. Kompetansestrategien inneholder dermed mange satsinger og metodikken er, etter vår erfaring, ressurs- og arbeidskrevende for tilbyderne og barnehagene. I lys av det nevnte er det Fylkesmannen vurdering at midlene i strategien ikke står i forhold til de målene og omfanget strategien innehar og det ressursbehovet barnehagene har for å drive barnehagebasert kompetanseutvikling.

Fylkesmannen er kjent med at midlene først og fremst bør brukes på de barnehagene som har lav kvalitet. Utfordringen er at Buskerud har mange små barnehager med behov for kompetanseheving. Av disse har de fleste barnehagene mange ansatte uten formell kompetanse, og de ansatte som har kompetanse er ofte få og i mindretall. Fylkesmannen vurderer derfor at det er viktig at alle barnehager får midler til kompetanseheving innenfor egen barnehagebemanning både for å heve kompetansen til de uten formell kompetanse og for å motivere og fornye kompetansen til de som allerede har høy kompetanse, slik at de forblir i barnehagen. Fylkesmannen har derfor delt ut midler til alle kommunene i fylket etter en nøkkel og latt kommunene være de som i samarbeid med både private og kommunale eiere vurderer kompetansehevingstiltak på kort og lang sikt ut fra et lokalt behov. Alle kommunene har planer for inneværende år og langtidsplaner. Dette gjør at tallene i rapporteringsskjema 2, om kompetansemidler, er noe unøyaktige.

Som redegjort for tidligere benytter vi tallmateriale fra BASIL når vi vurderer hvilke kommuner vi skal følge særskilt opp ved andre virkemidler som f.eks. tilsyn og veiledning på regelverket.

Grunnskoleopplæringen

Fylkesmannen arbeider kontinuerlig for å få en god nok oversikt over hvordan kvaliteten hos skoleeier og skolene er. I vurderingene brukes blant annet tallmateriale fra prøver og undersøkelser, antall klager, klagenes innhold, resultater fra tilsyn, medieoppslag og henvendelser fra ansatte og publikum og kommunerevisjonsrapporter. Der vi opplever at forståelsen, kunnskap og/eller kvaliteten er mangelfull vurderer vi virkemiddel og iverksetter tiltak ut fra hva vi mener vil gi størst effekt. Fylkesmannen opplever at kommuner og skoler stadig oftere selv etterspør veiledning i tematikk der de trenger veiledning.

Kompetanse for mangfold

Fylkesmannen har i år avsluttet satsingen "Kompetanse for mangfold" i Buskerud fylkeskommune, Ringerike, Nedre Eiker og Lier. Kommunene ble valgt ut til å delta blant annet på bakgrunn av høy andel minoritetsspråklige barn i barnehage og skole. På bakgrunn av tilbakemeldinger fra deltakerkommunene vurderer Fylkesmannen at tiltaket har hevet kompetansen til de ansatte både på regelverk og på kvaliteten i flerkulturell opplæring. Satsingen har blant annet ført til at ungdom med kort botid med rett til grunnskoleopplæring for voksne nå får mulighet til å få opplæring sammen med etnisk norske ungdom i samme aldersgruppe. Deltakerkommunene har også opprettet faglige nettverk mellom barnehage, skole og voksenopplæring som har vedvart utover prosjektperioden.

Klage på standpunkt

Fylkesmannen i Buskerud har systematisk tilbudt veiledning til de skolene som har hatt mange klager på standpunkt karakterer. Gjennom flere år fikk Fylkesmannen klager fra de samme skolene. Fra 2013 valgte derfor Fylkesmannen å gi tilbud om veiledning til noen av disse skolene. Fra 2014 har vi hatt veiledning på ni enkeltskoler og samlet veiledning med tre skoler i kommunene. Veiledningene er lagt opp som en samtale med skolens ledelse der vi har gått gjennom de krav som er fastsatt i lov og forskrift med eksempler på hva som bør forbedres i skolens saksbehandling og vurderingsarbeid. Fylkesmannen har inntrykk av at vår veiledning bidrar til å gi skolens ledelse økt legitimitet til å stille krav til lærerens totale vurderingsarbeid og spesielt i begrunnelsen ved fastsetting av standpunkt karakterer.

Fylkesmannen i Buskerud behandlet i 2016 38 klager på standpunkt karakter. Dette er en reduksjon på nesten 50 % fra året før. Vi vet selvsagt at satsningen Vurdering for læring også begynner å få effekt med bedre dialog og dermed færre klager. Men i 2015 hadde en

av skolene vi veiledet 9 klager der 8 ble sendt tilbake til ny vurdering. I 2016 hadde denne skolen kun 1 klage. Skolens ledelse tilskriver veiledningen de fikk som vesentlig for praksisendringen på skolen. I 2016 veiledet vi 4 skoler som sammen hadde 14 klager av årets 38.

Skoleeiere blir alltid informert om tilbudet og har vært til stede ved flere av møtene på skolene.

Arbeid med læringsmiljø

Som del av Utdanningsdirektoratets aktiviteter innen «læringsmiljøprosjektet» har vi mottatt oppsummeringer etter gjennomført «Elevundersøkelse». Den viser at for de 3 siste årene er det 20 grunnskoler i Buskerud hvor mer enn 6 prosent av elevene har oppgitt at de blir mobbet 3 eller flere ganger i løpet av en måned. I møter med skoleeier har Fylkesmannen hatt særlig fokus på skoler med høye mobbetall.

I foregående pulje i læringsmiljøprosjektet deltok en av de mindre kommunene. Også i den puljen som er nå, deltar en kommune med to skoler. Ut fra tilbakemeldingene vi har fått, har kommunene tro på at den kompetansen som er tilført via veiledning og samlinger, medvirker til økt fokus på bedring av læringsmiljøet ved skolene.

Fylkesmannen mottar en rekke henvendelser fra foreldre, lærere og skoleledere om barn/unge som ikke har et godt psykososialt miljø. På grunnlag av blant annet slike henvendelser, er i 2016 gjennomført hendelsesbaserte tilsyn om dette temaet. Fylkesmannen behandler også innkomne klager etter bestemmelsene i opplæringsloven kapittel 9a.

Fylkesmannen vurderer det slik at ulike tiltak medvirker til at det blir satt fokus på elevenes rett til et godt psykososialt miljø, og vi tror at dette vil føre til bedret miljø for de elevene det gjelder. Det avgjørende er at Fylkesmannen i tiden framover har kompetanse og ressurser til å vurdere og iverksette riktig tiltak ut fra det lokale behovet kommunen, skolen og den enkelte elev har. I tråd med oppdragene gitt via Utdanningsdirektoratet vil Fylkesmannen ha et enda sterkere fokus på dette området i årene framover.

Rapporteringskrav 7.3.8.9

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi tilbakemelding på kontroll av foreløpig rapport fra BASIL av antall minoritetsspråklige barn i barnehage – tall per 15.12

Utdanningsdirektoratet har underrettet Fylkesmannen om at det ikke skal rapporteres på dette området.

Rapporteringskrav 7.3.9.1

Rapportere på

Rapporter på antall årsverk i fylkesmannens landbruksavdeling per 31.12.2016, og antall årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2016, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene i fylket.

Hos Fylkesmannen i Buskerud er det ingen ren landbruksavdeling, da denne er slått sammen med miljøvernavdelingen Dette skjedde sommeren 2015.

På Landbruks- og miljøvernavdelingen arbeidet det totalt 33,7 årsverk per 31.12.2016. Av disse arbeider 15,1 årsverk med landbruk. I tillegg har Fylkesmannen i Buskerud 0,5 årsverk jurist på landbruksområde som er underlagt en annen avdeling (Kommunal-, justis- og beredskapsavdelingen), og Fylkesmannen har 1,0 årsverk i Fylkesmannens stab som i hovedsak arbeider med næringsutviklingsoppgaver innen landbruksområdet.

På kommunal landbruksforvaltning er situasjonen følgende per 31.12.2016:

- Drammen: 0,5 årsverk
- Kongsberg: 2,5 årsverk
- Ringerike: 5,6 årsverk, dekker også Hole kommune
- Hole: 0 årsverk
- Flå: 0,9 årsverk
- Nes: 1,1 årsverk
- Gol: 2 årsverk
- Hemsedal: 2,1 årsverk
- Ål: 2,5 årsverk
- Hol: 2,3 årsverk
- Sigdal: 3,2 årsverk
- Krødsherad: 1,1 årsverk
- Modum: 2,8 årsverk

- Øvre Eiker: 3,5 årsverk, dekker også Nedre Eiker kommune
- Nedre Eiker: 0 årsverk
- Lier: 8 årsverk. Dekker også Drammen, Røyken og Hurum kommuner
- Røyken: 0 årsverk
- Hurum: 0 årsverk
- Flesberg: 0,85 årsverk
- Rollag: 1 årsverk
- Nore og Uvdal: 2,4 årsverk

Til sammen har kommunal landbruksforvaltning i Buskerud 42,35 årsverk per 31.12.2016. Tilsvarende bemanning per 21.12.2015 var 42,5 årsverk. Det er til sammen 16 kommunale landbrukskontor i Buskerud, fordelt på de 21 kommunene.

Rapporteringskrav 7.3.9.2

Rapportere på

Rapporter på bruk av midler over kap. 1144 post 77 Regionale og lokale tiltak i landbruket til kommunerettet arbeid, inkludert en regnskapsmessig fremstilling.

Kommuneretta midler for 2016 er brukt til ulike kompetansehevende kurs og samlinger for kommunen. De største samlingene er KOLA-Viken og vår egen kommunesamling.

KOLA-Viken (Kompetanseutvikling for landbruksforvaltningen i Viken-fylkene), som arrangeres i samarbeid mellom Fylkesmennene i Østfold, Oslo/Akershus, Buskerud, Vestfold og Telemark ble i 2016 gjennomført 10.-11. november i Akershus.

Fylkesmannens kommunesamling over to dager ble i 2016 arrangert 16.-17. februar i Gol kommune.

Fylkesmannen fikk tildelt kr 200 000 i kommuneretta midler for 2016. De er benyttet slik:

- Kr 18 455 til KOLA-Viken
- Kr 105 855 til kommunesamlingen for landbruksforvaltningen i Buskerud
- Kr 70 000 for kompetansehevende aktiviteter mot kommunene i regi av Buskerud Skogselskap
- Kr 5689 til samling innen husdyrkonsesjonsregelverket

Rapporteringskrav 7.3.9.3

Rapportere på

Gi en kort beskrivelse av arbeidet med saker etter naturmangfoldloven, verneplaner, energisaker og konsekvensutredninger som berører landbruk.

Innenfor fagområdene jord- og skogbruk, er Fylkesmannens inntrykk at kommunene har fått en god praksis med å innarbeide pålagte vurdering etter naturmangfoldloven i forbindelse med behandling av forvaltnings- og tilskuddssaker.

For arbeid med verneplaner se pkt. 3.1.1.8 "Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring". Sammenslåing av landbruks- og miljøvernavdelingen til felles avdeling, hvor skogbruk og naturmangfold er en faggruppe, gjør at vi har en god dialog i vernesaker som berører landbruk.

Rapporteringskrav 7.3.9.4

Rapportere på

Rapporter på omfanget av skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

Hovedplan for skogbruksplanlegging med miljøregistreringer i Buskerud 2013–2016 er fulgt opp, men med en del endringer for å tilpasse prosjektene til framdriften i Nasjonal detaljert høydemodell. Revisjon av hovedplan ble derfor påbegynt i 2016, og ny hovedplan for 2017-2027 vil være klar i mars 2017.

Avsluttede prosjekter

Enkelttakst Svelvik Bruk AS (57 000 daa, Drammen og Sande kommuner) og enkelttakst Forsvarsbygg (5 300 daa, Kongsberg kommune)

Pågående områdetakst

Kongsberg og Drammen kommuner (500 000 daa prod. skog). Avsluttes i 2017.

Oppstartet områdetakst/fellestakst

Ringerike, Krødsherad og Hole kommuner (810 000 daa prod. skog). Tilbudsinnydelse og valg av firma i 2016. Kontrakt og prosjektoppstart i 2017. Ferdigstilling i 2018

Under oppstart

Flesberg og Sigdal kommuner (ca 800 000 daa prod. skog). Tilbudsinnydelse 2017, oppstart 2018, ferdigstilling 2019

Initiert og koordinert med Nasjonal detaljert høydemodell

Modum, Lier, Røyken og Hurum kommuner (600 000 daa prod. skog). Oppstart 2019. Ferdigstilling 2020.

Rapporteringskrav 7.3.9.5

Rapportere på

Beskriv kort arbeidet med klimatiltak innenfor landbrukssektoren, og gi en vurdering av måloppnåelse for miljøvirkemidlene.

Fylkesmannen bidrar med UT-midler til NLRØ for å arbeide med "Bioenergiprogrammet". Det er ansatt egen bioenergirådgiver. I 2016 er det innvilget 17 saker fra verdiskapingsprogrammet for bioenergi.

Regionalt miljøprogram er omtalt under kap 3. Vi vil i tillegg gjøre egen evaluering av våre RMP-ordninger i 2017/2018 som grunnlag for ny RMP fra 01.01.2019. SMIL er omtalt under kontrollarbeidet vårt. Vi opplever at mange kommuner har stor etterspørsel etter SMIL-midler, mens det i enkelte andre kommuner er liten interesse/etterspørsel. Dette skyldes nok flere forhold, herunder hvorvidt kommunal landbruksforvaltning har kapasitet til å få fram søknader om SMIL-midler fra foretak i sin kommune. Fylkesmannen mener at det særlig er behov for ytterligere satsing for å redusere forurensningen/avrenningen fra landbruket i de kommunene som ligger under marin grense. Det er under marin grense vi har de største utfordringene med dårlig vannkvalitet i flere av våre vassdrag, jf. vanndirektivarbeidet som pågår.

Det er også behov for øket satsing på beitebruk og høsting av utmarksressurser, både for å øke matproduksjonen, men også for å hindre gjengroing.

Fylkesmannens klima- og miljøtiltaksmidler på landbruksområdet utgjorde i 2016 kr. 390000. Disse pengene er brukt til diverse mindre prosjekter og fagdager. NLR Viken har fått midler til tre ulike prosjekter, herunder et på bedre jordstruktur og bruk av kompost. NLR Østafjells har fått til 5 ulike prosjekter, herunder til drivstofføkonomisk traktorkjøring og et talleprosjekt. Vi har også innvilget søknad fra Modum kommune, Ringerike birøkerlag og til miljødager for kommunal landbruksforvaltning.

Rapporteringskrav 7.3.9.6

Rapportere på

Forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak og kontroll:

Produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Kommunenes oppfølging av kravene om avkorting ved feilopplysninger eller brudd på annet regelverk for jordbruksdrift, praktiseres ulikt mellom kommunene. De fleste kommunene følger opp regelverket som forutsatt, men det er fortsatt noen kommuner som vegrer seg for å avkorte i tilskuddet. Når kommunen ikke har foretatt vurdering av avkorting før utbetaling, har Fylkesmannen valgt å stoppe aktuelle søknader. Ved manuell behandling i etterkant, har Fylkesmannen avventet effektivering av utbetalingene, inntil kommunen har lagt fram vurdering av avvik og hvilke konsekvenser det skal få for utbetalinga av tilskudd. Fylkesmannen har hatt fokus på vurdering av avvik i søknadene i den ene av de to årlige tilskudds- og erstatningssamlinger med kommunene. I disse samlingene hadde vi ellers oppe Matrikkelen og Landbruksregisteret, regler og rutiner for saksbehandling av klagesaker ("best practice") og nytt elektronisk søknadsskjema for RMP, for å nevne noe.

Fylkesmannen har generelt mye kontakt med saksbehandlerne i kommunene om tolking av regelverk, saksbehandlingsrutiner og for brukerstøtte på elektroniske saksbehandlingsverktøy.

Fylkesmannen har i 2016 effektuert 84 saker for manuell behandling. Alle sakene er kvalitetssikret før utbetaling, det vil si at Fylkesmannen har kontrollert dokumentasjon og at kommunens vedtak er i samsvar med forvaltningsloven og regelverket for produksjonstilskudd og avløsertilskudd. I noen tilfeller har det vært behov for dialog med kommunen for å rette opp feil i saksbehandling eller beregning av tilskudd. Antall saker til manuell behandling økt noe i forhold til 2015.

Kommunene utførte stedlig kontroll hos 5,4 % av foretakene som søke produksjonstilskudd ved søknadsomgangen i januar 2016. Én

kommune kontrollerte ingen foretak. Det hadde sammenheng med skifte av saksbehandler. Ved søknadsomgangen i august 2016 ble 5,3 % av foretakene kontrollert. Det viser seg at nye maskinelle kontroller, som eksempelvis av melkeleveranse og lammeslakt, motiverer for stedlig kontroll.

Regionale miljøtilskudd

Antall søknader om regionale miljøtilskudd er fortsatt synkende. Særlig stor er nedgangen i antall dekar for «Ingen/utsatt jordarbeiding», dette er bekymringsfullt selv når vi tar med omsøkte stubbarealer som er utsatt for flomerosjon. Våre nye ordninger for tilskudd til spredning av kompost og tilskudd til bedret jordstruktur, viste betydelig flere søknader enn i fjor. Fylkesmannen registrerer økende interesse for disse temaene, og ser det som en svært gledelig effekt fra "Økologisk foregangsfylke-levende matjord" på det konvensjonelle landbruket, i første rekke frilandsproduksjon av grønnsaker. Erfaringene våre er at disse ordningene er så verdifulle for oppbygningen av humus og god jordstruktur at de må videreføres i vår neste RMP-periode eller som en del av Nasjonalt miljøprogram.

Kommunal veterinær vakt:

Fylkesmannen utbetalte vakt- og administrasjonstilskuddet til alle de sju vaktområdene i Buskerud i løpet av januar og februar 2016.

I 2016 ble Buskerud for første gang tildelt stimuleringsstilskudd. Siden dette var en ny ordning for Buskerud ble søknadsfristen satt til 1. juni. Alle kommuner ble tilskrevet og informert om ordningen. Søknadene ble innsendt til vertskommunene for vaktområdene. 4 vaktområder søkte om og ble tildelt stimuleringsstilskudd. Det ble søkt om kr 470 000. Vi hadde kr 181 964 til fordeling.

Rapporteringskrav 7.3.9.7

Rapportere på

Gi en oversikt over gjennomførte kontroller og hvordan avvik er fulgt opp, og gi en vurdering av kontrollresultatene. Ressurser avsatt til kontroll skal oppgis, fordelt på årsverk og antall personer.

Kontrollarbeidet er organisert som et teamarbeid. En del av dokumentkontrollen gjøres hos FM og før stedlig kontroll. Kontrollpunktene i 2016 var mye de samme som i 2014 og 2015. Kontrollresultatene i 2016 skiller seg lite fra kontrollresultatene i 2014 og 2015.

Se ellers punkt 3.3.1.2.1.1 og 3.3.1.2.1.2.

Rapporteringskrav 7.3.9.8

Rapportere på

Utarbeid oversikt over og gi en vurdering av klager og dispensasjonsøknader behandlet av fylkesmannen for samtlige tilskuddsordninger på landbruksområdet der kommunen er førsteinstans.

De fleste klagesakene gjelder klage på avkorting. Ellers spenner klagesakene over et vidt spekter.

Fylkesmannen har i løpet av 2016 arbeidet seg gjennom restansene på dispensasjons- og klagesakene og var ved årsskiftet ajour med dette arbeidet.

Avløsning ved sykdom og fødsel mv.

Klager - medhold	Klager - delvis medhold	Klager - avslag	Dispensasjoner - innvilgelse	Dispensasjoner - avslag
0	0	4	5	1

Klagesakene gjaldt ulike temaer. Den ene klagesaken gikk til Landbruksdirektoratet, som stadfestet FM's vedtak. De fleste dispensasjonssakene gjaldt næringsinntekt.

Produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Klager - medhold	Klager - delvis medhold	Klager - avslag	Dispensasjoner - innvilgelse	Dispensasjoner - avslag
2	1	13	14	2

De fleste sakene ved søknadsomgangen i august handler om krav til areal ved grønn gjødsling. Ellers er det søknad om dispensasjon fra søknadsfristen en gjenganger. I tillegg til ovenfor nevnte antall, er 3 klager avvist, 2 klager er returnert til kommunen eller trukket og i 5 saker har FM tatt opp kommunens vedtak til vurdering. 4 av sakene endte med at FM omgjorde vedtakene til ugunst for søker.

Regionale miljøtilskudd

Klager - medhold	Klager - delvis medhold	Klager - avslag	Dispensasjoner - innvilgelse	Dispensasjoner - avslag
0	0	3	3	1

Fylkesmannen har i tillegg tatt opp 2 saker som kommunen har fattet vedtak om. Den ene saken ble omgjort til ugunst for søker. Den andre ble returnert til kommunen.

Ressurser avsatt til kontroll skal oppgis, fordelt på årsverk og antall personer

Antall personer	6.0
Antall årsverk	0.8

SMIL

Klager - medhold	Klager - delvis medhold	Klager - avslag	Dispensasjoner - innvilgelse	Dispensasjoner - avslag
0	0	1	1	0

Tidligpensjon for jordbrukere

Klager - medhold	Klager - delvis medhold	Klager - avslag	Dispensasjoner - innvilgelse	Dispensasjoner - avslag
0	0	1	1	0

Øvrige tilskuddsordninger

Klager - medhold	Klager - delvis medhold	Klager - avslag	Dispensasjoner - innvilgelse	Dispensasjoner - avslag
0	0	0	0	0

Rapporteringskrav 7.3.9.9**Rapportere på**

Gi en oversikt over

- Antall mottatte redegjørelser fra kommunen for avkorting av tilskudd (kopi av brev som er sendt søker), samt antall kommuner som har sendt dette.
- Antall mottatte redegjørelser fra kommunene i saker hvor det ikke avkortes selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse skal sendes FM i PT-4100B), samt antall kommuner som har sendt dette.

De fleste kommunene følger opp fastsatte rutiner for vurdering av avkortinger ved feilopplysninger eller brudd på annet regelverk. Noen kommunene trenger oppfølging fra Fylkesmannen.

Ved søknadsomgangen for produksjonstilskudd i august 2015, ble 95 foretak meldt med avvik i maskinelle kontroller. Kommunene fattet vedtak om 63 avkortinger. Ved påfølgende søknadsomgang var tilsvarende antall 57 foretak og 14 avkortinger.

Avkortning av tilskudd

	Antall mottatte redegjørelser	Antall kommuner som har sendt redegjørelse
Redegjørelse fra kommunen for avkorting av tilskudd (kopi av brev som er sendt til søker)	69	14
Redegjørelse fra kommunen i saker hvor det ikke avkortes selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse i PT4100B)	58	16

Rapporteringskrav 7.3.9.10

Rapportere på

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart skal det gis en oversikt over:

- Hvilke tiltak som er gjennomført for å ivareta landbruksinteressene i det regionale kartsamarbeidet.
- Eventuelle kommuner i fylket som ikke har ajourført AR5 og sendt nye jordregisterfiler til Landbruksregisteret (Lreg).
- Eventuelle utfordringer kommunene har med ajourføring av arealressurskart (AR5).

Oppfølging av Landbruksdirektoratets kontroll av Fylkesmannen i Buskerud i 2015

Kartsamarbeid

Rapporteringskrav	Kort redegjørelse (stikkord)
a. Hvilke tiltak er gjennomført for å ivareta landbruksinteressene i det regionale kartsamarbeidet.	Deltagelse i Fylkesgeodatautvalget, deltagelse på årsmøter i Norge Digitalt, arbeidet aktivt for å koordinere NDH med skogbruksplanlegging. Tilrettelagt for periodisk ajourhold AR5 i 11 kommuner i 2017
b. Eventuelle kommuner som ikke har ajourført AR5 og sendt nye jordregisterfiler til Landbruksregisteret (Lreg).	Ikke kontinuerlig ajourhold AR5 i: Nedre Eiker, Sigdal og Nore&Uvdal kommuner. Ikke laget egenprodusert jordregister til LREG: 13 kommuner
c. Eventuelle utfordringer kommunene har med ajourføring av arealressurskart (AR5)	Sigdal: Ressurssituasjon, Nedre Eiker: Ukjent Nore&Uvdal: Få endringer. AR5 er også fulgt opp i Fylkesmannens forvaltningskontroll av kommunene i Sigdal og Nore&Uvdal i 2016

3.3 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk

Overordnet vurdering av ressursbruk

Samlet er våre oppgaver større enn vi har ressurser til å løse, noe som har gjort det nødvendig å prioritere ressursbruken på alle fag- og departementsområder. I tillegg hadde de budsjettmessige konsekvensene av omorganiseringen i 2015 full virkning først i 2016. Vi mener at vi likevel har klart å nå våre mål på de aller fleste områder på en tilfredsstillende måte.

Avlagt regnskap er i tråd med vår rapportering per tredje tertial. Vi har ingen vesentlige avvik på kapittel/post i årsregnskapet.

Kommentarer til ressursrapporteringen (se tabell)

Reduksjon under KMD på kapittel 0525 skyldes i all hovedsak økt administrativ kostnadsdekning, fra 6,8 millioner kroner i 2015 til 8,4 millioner i 2016. En årsak til dette er avlønning over kapittel 0525. Som nevnt i kapittel 2.3 er både administrativ kostnadsdekning og bemanning redusert i budsjettet for 2017.

Økning under HOD på kapittel 0525 skyldes i all hovedsak en midlertidig økning i ressurser til restanseprosjektet. Dette har medført mindre bruk av fagmidler under samme departement, jamfør omtale i kapittel 1.2. Restansesituasjonen på området er nå normalisert.

Økning under KLD på kapittel 0525 skyldes i all hovedsak overføring av lønnsmidler fra fagkapitler til 0525 i 2015, som fikk full effekt i 2016. Dette forklarer også mindre bruk av fagmidler under samme departement.

Rapporterte tall for 2015 stemmer ikke med samme tall i årsrapport 2015. 357 000 kroner rapportert under BLD i årsrapport 2015 ligger under JD i årsrapport 2016. Avviket skyldes endring av departementstilknytning for resultatområde 470 i DFØs uttrekk til ressursrapporteringen.

Ressursrapportering

Departement	Kapittel 0525, 2016	Fagdep. 2016	Kapittel 0525, 2015	Fagdep. 2015
Arbeids- og sosialdepartementet	1 992	1 346	2 275	745
Barne- og likestillingsdepartementet	2 365	686	2 244	675
Helse- og omsorgsdepartementet	13 831	2 151	12 234	3 278
Justis- og beredskapsdepartementet	4 704	7 949	4 402	6 935
Klima- og miljødepartementet	8 875	2 051	7 856	2 942
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	30 692	581	32 143	964
Kunnskapsdepartementet	6 771	15 506	6 087	15 064
Landbruks- og matdepartementet	9 895	0	9 910	0
Andre	0	0	0	0
Sum	79 125	30 270	77 151	30 603

Endring fra 2015 til 2016 i 1000 kroner. Kapittel 0525: ASD -282, BLD +121, HOD +1597, JD +302, KLD +1020, KMD -1450, KD +684, LMD -15. Fagkapitler: ASD +601, BLD +12, HOD -1126, JD +1014, KLD -891, KMD -384, KD +442.

3.4 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat

Vi mener at embetet i 2016 løste samfunnsoppdraget på en god måte, og målene ble nådd med svært få avvik. For embetets regnskapsresultat for alle kapitler og poster viser vi til årsregnskapet i kapittel 6.

4 Styring og kontroll i embetet

4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging

Styrket ledelse og en aktiv felles personalpolitikk har vært en prioritert satsing som en følge av gjennomførte organisasjonsendringer i 2015. Forventninger til lederne om å ta ansvar, involvere og utvikle organisasjonen er satt på dagsorden og embetet har prioritert:

- ledermøter og -samlinger med strategi- og utviklingsfokus
- slutføring av lederopplæring i forbindelse med omorganiseringen i 2015
- evaluering av organisasjonsendringer
- en aktiv felles personalpolitikk

4.1.1 Embetets risikostyring

Risikostyringen inngår som en del av embetets økonomi-, virksomhets- og resultatstyring. I den strategiske risikoanalysen peker vi på risikoen knyttet til sårbar kompetanse, manglende kapasitet og sprikende kommunikasjon utad. I vår overordnede virksomhetsplan for 2016 prioriterte vi en rekke tiltak for å redusere disse risikoene.

I 2016 tok vi i bruk RiskManager kvalitetssystem. Systemet har vært godt mottatt i organisasjonen. Alle avdelinger utarbeidet strategiske vurderinger som grunnlag for sine virksomhetsplaner. Risikovurderinger er en viktig del av dette arbeidet.

4.1.2 Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak

Vårt internkontrollsystem er basert på kravene i økonomiregelverket og styringsdokumentene fra KMD, og består blant annet av virksomhetsplaner, delegasjonsreglement og intern økonomiinstruks.

Virksomhetsplanene (overordnet og avdelingenes) beskriver prioriteringer, ansvar og risiko knyttet til våre oppgaver i KMDs virksomhets- og økonomiinstruks (VØI) og i tildelingsbrevet (TB). Delegasjonsreglementet beskriver hvordan fylkesmannens myndighet er delegert til avdelingsdirektører og videre til fagsjefene, og ble revidert i forbindelse med omorganiseringen i 2015. Økonomiinstruksen beskriver intern kontroll, roller og ansvar i embetet, og skal i 2017 oppdateres i tråd med kapittel 4 i VØI.

I 2016 tok vi i bruk RiskManager kvalitetssystem. Alle dokumenter for styring og kontroll i embetet legges inn i dokumentstyringsmodulen.

4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet

Vi har definert kontroll på saksbehandlingstid som et prioritert, felles innsatsområde. Helse-, sosial- og vergemålsavdelingens klagesaksprosjekt ble opprettet på denne bakgrunn og var et ansvar primært for avdelingsleder og fagsjef, og ble fulgt opp av fylkesmannen. Prosjektet ble evaluert ved årsskiftet og resultatet er at alle gamle saker er ferdigbehandlet og avdelingen har nå normert saksbehandlingstid.

Det er fortsatt en utfordring med kapasitet og kompetanse innenfor forurensnings- og vannforvaltningsområdet. Vi sliter med stort etterslep på konsesjonssaker etter forurensningsloven, og saksmengden har økt på grunn av turnover på området. Saksbehandlingstiden på konsesjonssaker ligger nå på ca. 12-18 måneder. Vi er bekymret for hvordan vi skal håndtere et enda større press på denne enheten da utbyggingen av E16/Ringeriksbanen vil medføre en betydelig økning av søknader om tillatelser til massehåndtering.

4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)

Vi har relativt få eiendeler. Kjøp av alt inventar og IT-utstyr gjennomføres i administrasjonsstaben og finansieres gjennom embetets felles driftsbudsjett. IT-koordinator har god oversikt over maskinvare og en utskiftningsplan for embetets IT-utstyr.

Vår husleieavtale ble i forbindelse med omorganisering og ombygginger i 2015 reforhandlet for perioden 2016-2020. I samme prosess ble det aller meste av gammelt inventar byttet ut.

4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet

Riksrevisjonen ga oss vesentlige merknader for mangler på anskaffelsesområdet i 2015. I 2016 jobbet vi for å tydeliggjøre innkjøpskoordinators og avdelingenes ansvar og med å oppdatere intern strategi og rutiner på området. Vi gjennomførte interne kurs i anskaffelsesregelverket og i innkjøpsverktøyet Mercell KGV. Vi besluttet at KGV skal brukes og at innkjøpskoordinator skal involveres ved alle kjøp over 100 000 kroner. Arbeidet med å forbedre innkjøpspraksisen i embetet fortsetter i 2017.

Etter tilbakemeldinger fra Riksrevisjonen har vi også satt i gang et arbeid for å bedre rutiner og økt bevisstgjøring på regnskapsområdet. Dette arbeidet vil bli prioritert i 2017.

På informasjonssikkerhetsområdet jobber vi for å sikre integritet, konfidensialitet og tilgjengelighet i våre egne digitale tjenester.

Implementeringen av RiskManager kvalitetssystem har gitt oss et grunnlag for systematiske risikovurderinger for våre digitale tjenester og å etablere og fase inn sikkerhetstiltak på en kostnadseffektiv måte.

4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

Embetet har i 2016 hatt flere utfordrende personalsaker som har krevd lang og tett oppfølging. Sakene har vært av en slik størrelse at det har krevd involvering fra embetsledelsen og betydelige arbeidsressurser.

Vi gjennomførte i løpet av høsten den statlige medarbeiderundersøkelsen i regi av DIFI/AVANT. I tillegg ble det gjennomført en evaluering blant alle ansatte etter organisasjonsgjennomgangen i 2015.

Fylkesmannen i Buskerud er opptatt av mangfold og likestilling. I våre utlysningstekster oppfordres kvalifiserte søkere uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, nasjonalitet og etnisk bakgrunn til å søke. Blant ledelsen har vi god balanse mellom kvinner og menn, fire kvinner og tre menn. Fagsjefene på neste ledernivå er seks kvinner og fire menn. Ved lønnsforhandlinger og lønnsfastsettelse er vi oppmerksom på likelønnsprinsippet. Vi viser for øvrig til tabellene i kapittel 2.3 for ytterligere oversikt over kjønnsbalansen.

Fylkesmannen i Buskerud deltar på konferansene som arrangeres i regi av Arbeidslivssenteret Buskerud (NAV) og IA-samarbeidet. Partssammensatte møter (med tillitsvalgte og hovedverneombud) gjennomføres regelmessig og i henhold til regelverket.

5 Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt

Vi har tro på at vår organisasjonsmodell, med et strategisk ledernivå og et operativt ledernivå med fagsjefer, kan være en styrke i den tiden vi går inn i med ventede sammenslåinger og omstilling.

Som andre embeter er vi sårbare for bortfall av kompetanse. Vi forventer at de varslede strukturendringene for embetene kan gi økt turnover og medføre tap av kompetanse i en periode. Hvilke lokaliseringvalg som tas vil ha betydning for hvor store konsekvensene blir. Det er i noen grad lettere å rekruttere i dagens arbeidsmarked, men turnover vil uansett ha konsekvenser for oppgaveløsningen.

Samtidig med at det varsles oppstart av omstillingsarbeid for Fylkesmannen i løpet av 2017, forventer vi en rekke endringer og vakanser i vår egen ledergruppe i samme periode. I strategisk ledergruppe på sju (embetsledelse og fem avdelingsdirektører), er det fem ledere som berøres av pensjon, midlertidighet i stillingen eller lignende i løpet av 2017. En styrke er at embetet har ti fagsjefer (underdirektører) som vil bidra til kontinuitet og resultatoppnåelse.

Det er en fare for at vårt omdømme svekkes i en tid hvor rammene reduseres og embetet står overfor store omstillinger. Derfor er det viktig å motvirke dette ved at vi er aktive i vår kommunikasjon med omverdenen og sørger for god, tydelig og korrekt informasjon i rett tid til hele embetet. Kommunikasjon er også et viktig virkemiddel for at vi skal nå målene våre.

Behandling av innsynsbegjæringer er til tider svært omfattende og ressurskrevende. Dette gjelder spesielt henvendelser der det bes om innsyn i hele saksområder for en angitt tidsperiode, noe som er tidkrevende og vanskeliggjør behandling innen tidsfristene.

I 2016 har vi vært sterkt involvert i arbeidet med økologisk kompensasjon i forbindelse med planleggingen av utbyggingen av E16/Ringeriksbanen (særlig vedrørende verneområder). Vi bidrar inn i flere arbeidsgrupper, spesielt innenfor områder knyttet til naturmangfold, vann, jordressurser og planarbeid. Det er opplagt at denne utbyggingen vil kreve ressurser og berøre vår saksbehandlingskapasitet i lang tid fremover.

Både på helse-, sosial-, barnehage-, utdannings- og barnevernområdet ser vi et tilfang av større og komplekse saker. Dette utfordrer det tverrfaglige samarbeidet både internt og eksternt. Antall hendelsesbaserte tilsynssaker på helse- og barnevernområdet øker. Dette utfordrer handlingsrommet for å foreta planlagte tilsyn. Vi ser at det ville vært en fordel dersom NESTOR la opp til å fange opp flere hendelsesbaserte tilsynssaker inn under systemrevisjoner med kommunene. Mange av de hendelsesbaserte tilsynssakene er også komplekse saker, spesielt tilsynssaker innen spesialisthelsetjenesten.

Stor økning i saksmengde for klagesaker etter plan- og bygningsloven i 2016 bidro til at fristene for saksbehandlingstid ble oversittet. Hvis tilsvarende økningen fortsetter, klarer vi ikke å oppfylle krav til saksbehandlingstid for 2017. Forsøket med samordning av statlige innsigelser er videreført i 2017. Vi innarbeider erfaringene fra forsøket og sørger for rutiner for videre samordning i det løpende planarbeidet. Dette vil kreve tett samarbeid med statlige regionale etater på regionalt nivå og forutsetter at de prioriterer dette. Vårt inntrykk er at oppdraget som involverer de statlige etatene ikke er kommunisert tydelig nok.

Vi vil fortsatt legge stor vekt på arbeidet med god økonomistyring i kommunene for å hindre kommuner i å komme i ROBEK. Oppfølging av kommunene gjennom året, spesielt knyttet til tertialrapporteringene, vil være en prioritert oppgave. Opplæring av lokalpolitikere i økonomiplanlegging bør prioriteres, spesielt i mindre kommuner som vil bli stilt overfor større utfordringer fremover. Politikernes ansvar for å legge til rette for økonomisk bærekraft bør synliggjøres.

I Buskerud det behov for strukturendringer. 11 av kommunene i Buskerud har under 5000 innbyggere, og ingen av disse kommunene vil frivillig slå seg sammen med andre. Arbeidet med å legge til rette for at kommuner skal vurdere å slå seg sammen med andre kommuner vil være et langsiktig mål.

5.2 Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

Effektive arbeidsprosesser er i seg selv et mål for embetet, særlig på bakgrunn av utfordringene vi har beskrevet i forrige kapittel. I 2017 vil vi prioritere mer aktiv bruk av digitale verktøy for å arbeide enklere og mer effektivt.

Vi har en økning i forurensningssaker fra regionen. Dette er særlig knyttet til søknader om massehåndtering i tilknytning til utbygging av veier. Disse samferdselsprosjektene har ofte strenge tidsfrister, og er derfor en utfordring for oss i forhold til allerede innkomne søknader på andre områder. Her er det også en faglig utfordring da disse massene inneholder ofte store mengder plast noe som gjør det ekstra utfordrende å deponere i vann og vassdrag.

Det er press på arealene særlig nedre del av Buskerud. Fortettingen øker og dermed støy- og luftproblematikk. Klimaendringene og særlig økt nedbør er utfordringer som allerede er kommet. Dette stiller store krav til en helhetlig areal- og samfunnsplanlegging som fremmer utvikling i en mer klimavennlig retning. Både kvaliteten på jordens ressurser og mengden areal er viktig for å sikre økt matproduksjon fremover. Skogplanting, økt plantetetthet etter ordinær hogst og gjødsling av skog er viktige klimatiltak for å sikre at skogressurser og -produkter blir viktige bidragsyttere inn i lavutslippssamfunn og bioøkonomien i det grønne skiftet. Dette er et ansvar som hviler både på kommunale og på statlige myndigheter.

6 Årsregnskap

[Årsregnskap for Buskerud.pdf](#)

Fylkesmannen i Buskerud

Årsregnskap 2016

Ledelseskommmentar

Innledning

Fylkesmannen i Buskerud er Kongens og regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp. Fylkesmannen er et viktig bindeledd mellom kommunene i Buskerud og sentrale myndigheter. Embetet er et ordinært statlig forvaltningsorgan underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet, som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet. Årsregnskapet utgjør del 6 i årsrapporten til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Tallene i regnskapsoppstillingen gjelder ikke bare embetets driftsutgifter, men også alle ordninger embetet administrerte og utbetalte på vegne av fagdepartementer og direktorater i 2016 (honorar til sensorer, kontrollkommisjoner, tilskudd osv.).

Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Fylkesmannen i Buskeruds totale disponible bevilgninger og belastningsfullmakter, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vesentlige forhold

I 2016 har Fylkesmannen disponert en tildeling over kapittel 0525 post 01 på 80,1 millioner kroner. Regnskapet viser et mindreforbruk på 0,9 millioner kroner som søkes overført til 2017 på post 01 jamfør note B.

Runar Schau Carlsen (sign.)

Fungerende fylkesmann

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskapet for Fylkesmannen i Buskerud er utarbeidet og avlagt etter retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av eget departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- Regnskapet følger kalenderåret
- Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er gruppert etter ulike kontoplaner. Jf. krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som vi har rapportert til statsregnskapet. Det er stilt opp etter de kapittel og post i bevilgningsregnskapet som Fylkesmannen har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og gjeld vi står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen «samlet tildeling» viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert i statsregnskapet og vises i kolonnen «Regnskap 2016».

Vi har ikke gitt belastningsfullmakter til andre virksomheter.

Bevilgningsrapportering

Virksomhet: **A3 - Fylkesmannen i Buskerud**

Rapport kjørt: 27.02.2017

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2016

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merutgift (-) og mindregift
0525	Fylkesmannsembetene - driftsutgifter	01		A,B	80 134 000	79 439 864	694 136
0525	Fylkesmannsembetene - spes. driftsutgifter	21		A,B	854 000	3 969 341	-3 115 341
0225	Tiltak i grunnopplæringen - driftsutgifter	01			1 742 000	1 798 795	-56 795
0225	Tiltak i grunnopplæringa - særskilde driftsutg	21			15 407 000	15 438 643	-31 643
0225	Tilskudd til oppl. av barn og unge i statl. asyl	64			13 420 000	13 416 514	3 486
0225	Tilskudd til leirskoleopplæring	66			2 802 000	2 567 169	234 831
0226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen - spes.	21			6 948 735	6 947 735	1 000
0226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen - videreg	22			380 000	380 000	0
0231	Barnehager - spes. driftsutgifter	21			9 572 091	9 240 042	332 049
0231	Barnehager, tilskudd for svømming i barneha	70			1 459 500	1 197 000	262 500
0341	Den norske kirke og andre tros- og livssynssa	70			0	9 127 226	-9 127 226
0451	Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredse	01			588 000	588 000	0
0469	Vergemålsordningen - driftsutgifter	01			8 722 362	8 722 362	0
0469	Vergemålsordningen - spes. driftsutgifter	21			0	4 008 120	-4 008 120
0470	Fri rettshjelp - Driftsutgifter	01			0	7 838 105	-7 838 105
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	21			800 000	798 730	1 270
0571	Rammetilskudd til kommuner - spes. driftsutg	21			1 300 000	1 300 000	0
0621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inklude	21			2 029 020	2 029 020	0
0621	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	63			5 794 255	5 794 255	0
0714	Folkehelse - Spesielle driftsutgifter	21			181 100	181 100	0
0734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustilta	01			0	1 987 216	-1 987 216
0734	Tvungent psykisk helsevern	70			0	113 750	-113 750
0761	Omsorgstjeneste - spes. driftsutgifter	21			794 200	794 200	0
0761	Omsorgstjeneste - kompetanse og innovasjon	68			17 993 600	17 993 600	0
0762	Primærhelsetjeneste - forebyggende helsetjen	60			950 000	950 000	0
0762	Forebygging av uønsket svangerskap og abort	73			375 000	374 477	523
0765	Psykisk helse og rusarbeid - spesielle driftsutg	21			563 200	563 200	0
0765	Psykisk helse og rusarbeid - kommunale tjene	60			14 113 600	14 113 573	27
0765	Psykisk helse og rusarbeid - rusarbeid	62			24 745 000	24 745 335	-335
0781	Forsøk og utvikling mv - spes. driftsutgifter	21			0	7 614	-7 614
0783	Personell - spes. driftsutgifter	21			900 000	955 123	-55 123
0840	Tiltak mot vold og overgrep - Spesielle drifts	21			189 416	189 116	300
0854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet - spes. drift	21			1 660 123	1 660 123	0
0854	Kommunalt barnevern	60			32 760 000	32 760 000	0
0858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet - Sp	21			116 852	116 852	0
1144	Miljørettet prosjektarbeid m.m.	77			200 000	200 000	0
1400	Miljøverndepartementet - spes. driftsutgifter	21			150 000	150 000	0
1410	Miljøovervåking og miljødata	21			806 400	783 773	22 627
1420	Miljødirektoratet - driftsutgifter	01			10 000	10 000	0
1420	Miljødirektoratet - spes. driftsutgifter	21			2 120 000	2 116 636	3 364
1420	Statlige vannmiljøtiltak	22			2 500 000	2 467 410	32 590
1420	klima, naturmangfold og forurensing- oppdra	23			759 000	613 622	145 378
1420	Tiltak i verneområder	31			1 301 000	884 829	416 171
1420	Oppryddingstiltak	39			1 828 000	1 444 091	383 909
1420	Tilskudd til vannmiljøtiltak	70			50 000	53 625	-3 625
1420	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt	72			2 000 000	617 401	1 382 599
1420	Forebyggende og konfliktdepende tiltak i ro	73			1 370 000	1 405 408	-35 408
1420	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte naturt	82			1 066 000	932 602	133 398
1425	Vilt- og fisketiltak - driftsutgifter	01			700 000	800 000	-100 000
1425	Tilskudd til fiskeformål	70			330 000	329 607	393
1425	Tilskott til viltføremål	71			816 487	816 487	0
1633	Nettoordning for mva i staten	01			0	4 831 773	
Sum utgiftsført					263 301 941	290 563 464	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3525	Inntekter ved oppdrag	01		0	4 378 886	4 378 886
3525	Ymse inntekter	02		0	255 597	255 597
5309	Tilfeldige inntekter, ymse	29		0	172 238	
5700	Arbeidsgiveravgift	72		0	12 111 837	
Sum inntektsført					0	16 918 557

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					273 644 907
Kapitalkontoer					
60053501	Norges Bank KK /innbetalinger				8 821 063
60053502	Norges Bank KK/utbetalinger				-281 840 488
715206	Endring i mellomværende med statskassen				-625 482
Sum rapportert					-1

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
			31.12.2016	31.12.2015	Endring
715206	Mellomværende med statskassen		-3 471 179	-2 845 697	-625 482

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Virksomhet: A3 - Fylkesmannen i Buskerud

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
052501	980 000	79 154 000	80 134 000
052521	854 000	0	854 000

Note B

Virksomhet: A3 - Fylkesmannen i

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
052501	Mottatte belastningsfullmakter	694 136	255 597	949 733				949 733	0	949 733
052521	Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter på kapittel 3525 post 01	-3 115 341		-3 115 341	4 378 886			1 263 545	0	1 263 545
<p>*Maksimalt beløp som kan overføres er 5 % av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.</p>										

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter

Stikkordet «kan overføres»

Stikkordet «kan benyttes under»

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre)

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Romertallsvedtak

Virksomhet: A3 - Fylkesmannen i Buskerud

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2016

	Note	2016	2015
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	1 759 428	2 011 464
Salgs- og leieinntekter	1	2 883 055	4 383 975
Andre inntekter	1	0	0
<i>Sum inntekter fra drift</i>		4 642 482	6 395 439
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utgifter til lønn	2	98 334 859	95 948 292
Andre utgifter til drift	3	44 011 297	45 140 221
<i>Sum utgifter til drift</i>		142 346 156	141 088 513
Netto rapporterte driftsutgifter		137 703 673	134 693 074
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	-598
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	-598
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utgifter til investeringer	5	957 043	1 361 996
Utgifter til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utgifter av finansutgifter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		957 043	1 361 996
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		957 043	1 362 594
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utgifter av tilskudd og stønader	7	142 436 493	150 306 155
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		142 436 493	150 306 155
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		172 238	170 039
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		12 111 837	11 767 662
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		4 831 773	5 509 813
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-7 452 302	-6 427 888
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		273 644 907	279 933 935

Oversikt over mellomværende med statskassen **

Eiendeler og gjeld	2016	2015
Fordringer	243 410	380 314
Kasse	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk	-3 714 589	-3 258 312
Skyldige offentlige avgifter	0	30 376
Annen gjeld	0	1 622
Sum mellomværende med statskassen	8	-3 471 179

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

Virksomhet: A3 - Fylkesmannen i Buskerud**Note 1 Innbetalinger fra drift**

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
<i>Sum innbetalinger fra gebyrer</i>	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra statlige virksomheter	1 207 662	2 004 714
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	408 036	0
Andre tilskudd og overføringer	143 730	6 750
<i>Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>	1 759 428	2 011 464
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	255 559	302 775
Inntekter fra salg av oppdrag, avgiftfri	2 627 458	4 076 201
Tilfeldige inntekter	38	5 000
<i>Sum salgs- og leieinnbetalinger</i>	2 883 055	4 383 975
<i>Andre innbetalinger</i>		
<i>Sum andre innbetalinger</i>	0	0
Sum innbetalinger fra drift	4 642 482	6 395 439

Virksomhet: A3 - Fylkesmannen i Buskerud**Note 2 Utbetalinger til lønn**

	31.12.2016	31.12.2015
Lønn	71 150 803	68 828 533
Arbeidsgiveravgift	12 111 837	11 767 662
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-3 216 912	-2 082 768
Andre ytelser	18 289 131	17 434 864
Sum utbetalinger til lønn	98 334 859	95 948 292
Antall årsverk*:	110,5	116

* Antall årsverk er hentet fra nøkkeltallene i kapittel 2.3.

Virksomhet: A3 - Fylkesmannen i Buskerud**Note 3 Andre utbetalinger til drift**

	31.12.2016	31.12.2015
Husleie	8 153 454	7 733 456
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	202 522	241 396
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	3 154 549	3 498 520
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	19 920	4 213
Mindre utstysanskaffelser	102 561	98 132
Leie av maskiner, inventar og lignende	395 356	361 473
Kjøp av fremmede tjenester	18 402 540	18 991 152
Reiser og diett	2 399 774	2 577 287
Øvrige driftsutgifter	11 180 620	11 634 590
Sum andre utbetalinger til drift	44 011 297	45 140 221

Virksomhet: A3 - Fylkesmannen i Buskerud**Note 4 Finansiinntekter og finansutgifter**

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Innbetaling av finansiinntekter</i>		
Renteinntekter	0	-598
Valutagevinst	0	0
Annen finansiinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansiinntekter	0	-598

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0

Virksomhet: A3 - Fylkesmannen i Buskerud

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	836	121 430
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	956 207	1 240 566
Sum utbetaling til investeringer	957 043	1 361 996

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Virksomhet: A3 - Fylkesmannen i Buskerud

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2016	31.12.2015
	0	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Virksomhet: A3 - Fylkesmannen i Buskerud

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2016	31.12.2015
Tilskudd til kommuner	126 576 888	126 402 355
Tilskudd til fylkeskommuner	1 297 615	5 977 757
Tilskudd til private	3 487 719	4 348 906
Tilskudd til organisasjoner	11 045 139	11 489 845
Tilskudd til statsforvaltningen	29 133	2 087 292
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	142 436 493	150 306 155

Note 8- Sammenheng statskassen

Virksomhet: **A3 - Fylkesmannen i Buskerud**

Rapport kjørt: 27.02.2017

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2016	31.12.2016	
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	74 986	0	74 986
Andre fordringer	243 410	243 410	0
Bankinnskudd, kontanter og lign	0	0	0
<i>Sum</i>	318 396	243 410	74 986
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-136 623	0	-136 623
Skyldig skattetrekk	-3 714 589	-3 714 589	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	-3 851 212	-3 714 589	-136 623
Sum	-3 532 816	-3 471 179	-61 637
* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B			

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

				Balansført egenkapital i selskapet	Balansført verdi i regnskap*
	Ervervsdato	Antall aksjer	Årets resultat i selskapet		
<i>Aksjer</i>					
Selskap 1					
Selskap 2					
Selskap 3					
Balansført verdi 31.12.2016					0
* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balansført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregi					